

ΣΩΚΡΑΤΗ Β. ΣΙΣΚΟΥ

ΕΥΡΩΠΗ

Οι άρπαγες και οι βιαστές των αξιών της

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

«...Έφτασε όμως η ώρα της αλήθειας για μια μεταλλαγμένη Ευρώπη, η οποία δεν έχει πλέον τα βασικά ιδρυτικά της πολιτιστικά χαρακτηριστικά. Από την Ευρώπη των λαών απόμεινε ένα θλιβερό μονεταριστικό κατασκεύασμα, χωρίς ιδανικά και πολιτιστικές αξίες. Αν η Γαλλία αποφασίσει, μπροστά σε αυτά τα σημαντικά διλήμματα, να εγκαταλείψει σύντομα ή στο άμεσο μέλλον την ΕΕ, τότε η Ευρώπη θα ξαναθυμηθεί τον προπολεμικό εαυτό της με την αναγέννηση των φανατισμών και των ακραίων εθνικιστικών επιδιώξεων. Σε μια τέτοια περίπτωση οι μεγάλοι «παίκτες», οι ΗΠΑ και η Ρωσία, θα παίξουν αριστοτεχνικά παιχνίδια συμμαχιών σε μια διαίρεμένη Ευρώπη. Μακάρι αυτές οι προβλέψεις να διαφρευστούν και η ΕΕ να επαναπροσδιορίσει μια ελπιδοφόρα νέα πορεία προς την ενοποίηση. Όμως, οι κίνδυνοι ενός απάνθρωπου και αντιδημοκρατικού μονεταρισμού που ξεπετάχτηκαν από το πιθάρι της Πανδώρας, θα εξακολουθήσουν να κρέμονται, σαν Δαμόκλεια Σπάθη, πάνω από την Ευρώπη. Η αλλοίωση της πολιτιστικής της μορφής από τη λύσσα της απληστίας, την αποχριστιανοποίηση, την υπογεννητικότητα και τα μεγάλα μεταναστευτικά ρεύματα, δημιουργεί ήδη μια νέα ανθρωπογεωγραφική πραγματικότητα. Η ιστορία μας δείχνει πως όσοι λαοί ή ομάδες λαών έχασαν τις πολιτιστικές τους ρίζες και αποδυναμώθηκαν πληθυσμιακά, διασκορπίστηκαν ή εξαφανίστηκαν χωρίς κάποιες φορές να αφήσουν αξιόλογα ίχνη της προγενέστερης ύπαρξής τους. Αντίθετα, λαοί με έντονο σεβασμό στο πολιτιστικό τους παρελθόν και με τη ζωτικότητα μιας δυναμικής πληθυσμιακής αναγέννησης, όπως οι μουσουλμανικοί, θα καλύπτουν τα κενά που δημιουργούνται σε όλες τις περιοχές του πλανήτη και φυσικά και στην Ευρώπη....»

ISBN 978-960-9763-22-6

ΣΩΚΡΑΤΗ Β. ΣΙΣΚΟΥ

ΕΥΡΩΠΗ

Οι άρπαγες και οι βιαστές των αξιών της

«Felix, qui potuit rerum cognoscere causas»

*Ευτυχής είναι αυτός που έχει τη δυνατότητα να γνωρίζει
τις αιτίες των πραγμάτων*

(«Georgicon», Βιβλίο 2, στ. 490)

ΒΙΡΤΙΛΙΟΣ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

© Α' Έκδοση: Μάης 2017

ΣΩΚΡΑΤΗΣ Β. ΣΙΣΚΟΣ
Κοσμοπούλου αρ.14
Τηλ. 2310. 827.131

ISBN 978-960-9763-22-6

«Θεωρώ ως Ευρωπαϊκούς όλους τους λαούς οι οποίοι, στη διάρκεια της ιστορίας τους, έχουν υποστεί τις παρακάτω τρεις επιρροές:

-*Της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας* (κρατική οργάνωση και ρωμαϊκό νομικό σύστημα)

-*Του Χριστιανισμού* (χριστιανική ηθική)

-*Της Ελλάδας* (στην οποία οφείλουμε την πνευματική πειθαρχία, η οποία μας ξεχωρίζει από την υπόλοιπη ανθρωπότητα ».

Paul Valéry

Εικόνα Εξώφυλλου
«Η αρπαγή της Ευρώπης»
Tiziano

ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΑΠΟΨΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ

Έχω παραθέσει, στην προηγούμενη σελίδα, έναν αποσπασματικό ορισμό του Πολ Βαλερύ για τον ευρωπαϊό πολίτη και τους ευρωπαϊκούς λαούς. Θα πρέπει να συμπληρώσω πως οι απόψεις αυτές του μεγάλου συγγραφέα και φιλόσοφου, που διατυπώθηκαν το 1922 σε φοιτητές του πανεπιστημίου της Ζυρίχης, αιτιολογούνται λεπτομερέστερα για την κάθε μια από τις αναφερόμενες τρεις «επιρροές». Ειδικότερα για την Ελλάδα, εκτός από την πνευματική πειθαρχία η οποία ξεχωρίζει τους Ευρωπαίους από την υπόλοιπη ανθρωπότητα, «nous lui devons » (της οφείλουμε), λέει ο Βαλερύ και μια μέθοδο σκέψης η οποία τείνει να προσεγγίζει όλα τα πράγματα, όλες τις καταστάσεις, προς τον «ΑΝΘΡΩΠΟ», τον ολοκληρωμένο Άνθρωπο.

Διερευνώντας και συγκρίνοντας τις πολιτιστικές μεταβολές που επήλθαν στους ευρωπαϊκούς λαούς μέσα στο χρονικό διάστημα ενός σχεδόν αιώνα, διαπιστώνουμε με θλίψη πως η ευρωπαϊκή κουλτούρα έχει υποστεί ανεπανόρθωτες αλλοιώσεις και στρεβλώσεις. Ίσως σε μια μειοψηφία Ευρωπαίων να έχουν ακόμα μείνει ίχνη από τις τρεις βασικές πολιτιστικές επιρροές που τον διέκριναν από την υπόλοιπη ανθρωπότητα. Η πλειονότητα έχει πλέον ταυτίσει την κουλτούρα με την τεχνολογική εξέλιξη και ο «πολιτισμένος Ευρωπαίος» χαρακτηρίζεται από τα τεχνολογικά και οικονομικά επιτεύγματά του. Αυτή ακριβώς η στρεβλή θεώρηση των βασικών πολιτιστικών στοιχείων τα οποία εντόπισε ο Πολ Βαλερύ, δίνει τη δυνατότητα «στον χωρίς πολιτιστικό παρελθόν Βορρά» να ταπεινώσει τον «υπερφίαλο Νότο», ο οποίος φροντίζει να τονίζει με περηφάνια τη συμβολή του στην ανάδειξη των ευρωπαϊκών αξιών και της ευρωπαϊκής κουλτούρας. Αυτή η υφέρπουσα πνευματική σύγκρουση, τα πρώτα σπέρματα της οποίας βρίσκονται στους χρονικογράφους του Μεσαίωνα, αποτελεί ίσως την κυριότερη αιτία της διαμόρφωσης μιας διαφορετικής νοοτροπίας, η οποία επιδρά αρ-

νητικά στην παγίωση μιας ενιαίας συνειδητής άποψης για την έννοια του ευρωπαϊού πολίτη, όπως αυτή διαμορφώθηκε με εκπληκτική σύμπνοια για τον αμερικανό πολίτη στην πολυεθνική και χωρίς κανένα πολιτιστικό παρελθόν κοινωνία των ΗΠΑ.

Στην Ελλάδα ελάχιστοι απασχολήθηκαν με την επιστημονική έρευνα για τις πολιτιστικές επιδράσεις στη διαμόρφωση των κοινωνικοπολιτικών χαρακτηριστικών των ευρωπαϊκών κοινωνιών και κυρίως ανάμεσα στις χώρες του Βορρά και του Νότου. Οι τεράστιες χρονικές αποστάσεις στην πολιτιστική τους εξέλιξη, δημιούργησαν δυσθεώρητα χάσματα στην κοινωνική τους εξέλιξη και στις ανθρώπινες σχέσεις τους. Όταν για παράδειγμα στην Ελλάδα της Νότιας Ευρώπης, άρχισαν να γράφονται και να απαγγέλλονται ανυπερέβλητες πνευματικές δημιουργίες εφτά ή και παραπάνω αιώνες πριν από τη γέννηση του Χριστού, κανένας δεν θα μπορούσε να φανταστεί πως στο άλλο, στο Βόρειο άκρο της Ευρώπης, οι άνθρωποι θα ανακάλυπταν το γραπτό λόγο μετά από **δύο χιλιετηρίδες**¹. Αυτές οι πολιτιστικές αντιθέσεις και διαφορές δημιούργησαν προβλήματα ομαλών σχέσεων ανάμεσα στην Ευρώπη της Ανατολής και στην Ευρώπη της Δύσης, αλλά και του Βορρά και του Νότου. Οι σκληρές αντιπαλότητες εντάθηκαν από τη Δύση, στην εποχή της αμφισβήτησης του πολιτισμού της Ανατολικής Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας. Μιας Αυτοκρατορίας, της Βυζαντινής, που χαρακτηρίστηκε υποτιμητικά ως απλό «Βασίλειο» των Ελλήνων (Regnum Graecorum) και **κατασυκοφαντήθηκε**² για αιρετικές, αναξιό-

1 Στις βόρειες γερμανικές και σκανδιναβικές φυλές δεν υπήρχε ως την Αναγέννηση καμιά πνευματική δημιουργία, διότι δεν υπήρχε γραπτός λόγος. Το πρώτο υποτυπώδες αλφάβητο με συμβολικά ιερά παγανιστικά σχήματα (η ρουνική γραφή), εμφανίστηκε γύρω στον 2^ο μ.Χ. αιώνα, αλλά ήταν εντελώς ακατάλληλο για τη γραπτή διατύπωση ιδεών ή τη δημιουργία πνευματικών έργων. Οι πληροφορίες που διασώθηκαν για την ιστορία και τα ήθη και έθιμα αυτών των λαών, βασίζονται σε θρύλους και σε μυθολογικές παραδόσεις από γενιά σε γενιά ή σε πληροφορίες ρωμαίων συγγραφέων (κυρίως του Τάκιτου). Τα παγανιστικά σύμβολα των «ρούνων» χρησιμοποιούνται ακόμα και σήμερα σε κάποιες απομονωμένες περιοχές της Γερμανίας και των Σκανδιναβικών χωρών.

2 Αυτές οι γενικευμένες συκοφαντίες ήταν επίσημα ενσωματωμένες στο εκπαιδευτικό σύστημα όλων σχεδόν των ευρωπαϊκών κρατών ως τον 20^ο αιώνα, όταν ο μεγάλος βυζαντινολόγος Στίβεν Ράνσιμαν απέδειξε πως οι κατηγορίες των χρονικογράφων της Δύσης, οφείλονταν στο φθόνο και στο αίσθημα κατωτερότητας για την εκπληκτική ανωτερότητα του βυζαντινού πολιτισμού. Ο Ράνσιμαν διερεύνησε τις Σταυροφορίες από άλλο οπτικό πρίσμα. Οι προηγούμενοι δυτικοευρωπαίοι ιστορικοί θεωρούσαν πως οι Σταυροφορίες πραγματοποιήθηκαν από ιδεολόγους και πιστούς χριστιανούς, για να ελευθερώσουν τους Άγιους Τόπους (Ιερουσαλήμ) από τους Μουσουλμάνους. Ο Αγ-

πιστες, απολίτιστες και ύπουλες πρακτικές στις σχέσεις της με την υπόλοιπη Ευρώπη. Στις αρχές του 18^{ου} αιώνα ο Βολταίρος, μια μεγάλη μορφή των γαλλικών γραμμάτων, είχε συμπυκνώσει τους συκοφαντικούς χαρακτηρισμούς των ευρωπαϊών λογίων στη γνωστή ρήση του πως, «l' empire d' Orient était le modèle de l' obscurantisme et le fossoyeur des arts» (η Αυτοκρατορία της Ανατολής ήταν το μοντέλο του θρησκευτικού σκοταδισμού και ο νεκροθάφτης των τεχνών). Τα λεηλατημένα λάφυρα από τους Σταυροφόρους, αποδεικνύουν τις εσφαλμένες και συκοφαντικές αντιλήψεις των Δυτικών για το αξιόλογο πολιτιστικό επίπεδο του Βυζαντίου και μάλιστα σε μια εποχή που δεν υπήρχε η δυνατότητα αντίλογου λόγω της διάλυσης της αυτοκρατορίας μετά την κατάκτηση της Κωνσταντινούπολης από τους Οθωμανούς. Αυτές οι αντιλήψεις δυστυχώς υιοθετήθηκαν άκριτα και από τους Έλληνες διανοούμενους στο νεοελληνικό κράτος, ως τη στιγμή που δημοσιεύτηκαν οι ερευνητικές εργασίες του Στίβεν Ράνσιμαν.

Η εκπληκτική, μετά την Αναγέννηση, πολιτιστική και τεχνολογική εξέλιξη των ευρωπαϊκών χωρών και κυρίως της Γαλλίας, της Γερμανίας, της Αγγλίας και της Ιταλίας, σε συνάρτηση με την πολιτιστική οπισθοδρόμηση των Ελλήνων λόγω της μακροχρόνιας οθωμανικής κατοχής, έδωσε την ευκαιρία στη Δύση για μια «πολιτιστική εκδίκηση». Ο αρχαίος ελληνικός πολιτισμός έγινε κτήμα και πολιτιστικό θεμέλιο της σύγχρονης Ευρώπης, έγινε το «λίκνο» της, ενώ ο **Νεοέλληνας**³ αντιμετωπίστηκε ως ο πολίτης ενός κράτους

γλος ιστορικός, με επιχειρήματα, υποστήριξε πως «οι Σταυροφορίες ήταν μια εισβολή βαρβάρων εις βάρος ενός ανώτερου πολιτισμού, όχι του μουσουλμανικού αλλά του βυζαντινού» (was a barbarian invasion at the expense of a higher civilization, not the Muslims but that of Byzantium). Το τρίτομο έργο του, «Η Ιστορία των Σταυροφοριών», ανέτρεψε εκ θεμελίων τα δεδομένα, τα οποία αποτελούσαν τα βασικά προπαγανδιστικά επιχειρήματα της Δύσης, απέναντι στον ανώτερο πολιτισμό του Βυζαντίου.

3 Εκτεταμένη ανάπτυξη αυτής της ρατσιστικής και ρεβανσιστικής νοοτροπίας υπάρχει στην πραγματεία μου «Το Θαύμα του Ελληνικού Πολιτισμού». Αρκεί εδώ να αναφερθεί πως η γερμανική εφημερίδα «Die Welt», σε ένα ανθελληνικό παραλήρημά της τον Ιούνιο του 2015, ξαναθυμήθηκε την ατεκμηρίωτη θεωρία του Φαλμεράιερ, την οποία επικαλούνται και πολλοί «Έλληνες(!) προοδευτικοί αναθεωρητές της ιστορίας». Με μια γκεμπελική επιχειρηματολογία, πληροφόρησε τους αναγνώστες της πως «οι σύγχρονοι Έλληνες, οι οποίοι είναι απόγονοι Σλάβων, Αλβανών και ...Βυζαντινών (προφανώς εννοεί Τούρκων), δεν έχουν την παραμικρή σχέση με τους αρχαίους Έλληνες του Περικλή και του Σωκράτη. Στους σημερινούς Έλληνες δεν υπάρχει ούτε σταγόνα αίματος από τους Αρχαίους». Γι' αυτό το λόγο επέρριψε την ευθύνη στους Ευρωπαίους που έκαναν το μεγάλο σφάλμα, το 1980, να δεχθούν «στο ευρωπαϊκό πλοίο αυτούς τους Έλληνες κλέφτες». Κανονικά θα'πρεπε ο αρ-

και ενός πολιτισμού που δεν έχει σχέση ούτε με την Αρχαία Ελλάδα αλλά ούτε και με την Ευρώπη. Ακόμα και κάποιες δεκαετίες, πριν από τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, υπήρχαν ευρωπαϊκά λεξικά στα οποία το λήμμα «Έλληνας» υποδήλωνε τον κάτοικο της Ελλάδας, αλλά και ως μεταφορική έννοια τον ύπουλο άνθρωπο, τον επικίνδυνο, τον κλέφτη, τον τεμπέλη ή τον απατεώνα.

Από τα τέλη του 19^{ου} και κυρίως κατά τον 20^ο αιώνα, με την εμφάνιση διάφορων φιλοσοφικών και πολιτικών κινήσεων και ρευμάτων στους κύκλους της ευρωπαϊκής διανόησης, εμφανίζονται τάσεις απεξάρτησης του δυτικοευρωπαϊκού πολιτισμού, όχι μόνον από τον αρχαίο ελληνικό αλλά και το ρωμαϊκό. Κάποιοι στοχαστές μίλησαν για «απελευθέρωση από την ελληνορωμαϊκή πολιτιστική κυριαρχία» και οριοθέτησαν την αρχή της ευρωπαϊκής ιστορίας στις αρχές του 9^{ου} μ.Χ. αιώνα, στην εποχή του Καρλομάγνου, του θεωρούμενου ως «πατέρα της Ευρώπης». Αυτή η επιδίωξη πολιτικών, ιστορικών και ανθρώπων των γραμμάτων και της τέχνης, πέρασε από το στάδιο των θεωρητικών διερευνήσεων στο στάδιο της υλοποίησης, όταν από την Ευρωπαϊκή Ένωση προτάθηκε η «Ιστορία» του Jean-Baptiste **Duroselle**⁴ για να διδάσκεται σε όλες τις ευρωπαϊκές χώρες/μέλη της Ένωσης. Μετά από έντονες διαμαρτυρίες των περισσότερων κρατών της ΕΕ, η πρόταση απορρίφθηκε. Θα πρέπει να σημειωθεί πως οι μεταγενέστεροι φανατικοί γερμανοί εθνικιστές ονειρεύονταν μια παραλλαγμένη, στα νέα δεδομένα, Αγία Ρωμαϊκή (Γερμανική) Αυτοκρατορία, όπως αυτή που δημιουργήθηκε το 10^ο αιώνα από τον Όθωνα Α'. Αυτοί θεωρούσαν τον Καρλομάγνο «σφαγέα⁵» διότι επιδίωξε την ένωση των δυτικο-

θρογράφος της «Die Welt», αφού ασχολήθηκε με αιματολογικές αναλύσεις, να διερευνήσει, ως γνήσιος «Άρειος Οστρογότθος», πόσες σταγόνες αίματος των Ούννων του Απίλα κυλούν στις φλέβες του, αφού καμαρώνει τόσο πολύ για τους προγόνους του οι οποίοι, στις αρχές του 2^{ου} μ. Χ. αιώνα, κατά το ρωμαίο ιστορικό Τάκιτο, ασχολούνταν με τις ανθρωποθυσίες και τον κανιβαλισμό.

4 Ο Ντιροζέλ στο βιβλίο του «Η Ευρώπη: Ιστορία των λαών της» που εκδόθηκε το 1990, τοποθετεί την αρχή της ευρωπαϊκής ιστορίας στο Δεκέμβριο του 800 μ.Χ., όταν ο Καρλομάγνος (Κάρολος ο Μέγας) στέφθηκε στη Ρώμη αυτοκράτορας της Αγίας Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας.

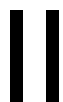
5 Το Verden είναι περιοχή της γερμανικής Κάτω Σαξονίας. Εκεί ο Καρλομάγνος, για να υποτάξει και να εκχριστιανίσει μια από αυτές τις φυλές των βαρβάρων, είχε προβεί σε μαζική εξόντωση 4.500 αξιωματούχων και επιλεγμένων αιχμαλώτων. Το 1934 ακυρώθηκαν από τους Ναζί οι ετήσιες γαλλο-γερμανικές τιμητικές εκδηλώσεις για τον Καρλομάγνο στο Άαχεν και στη θέση τους πραγματοποιήθηκε γιορτή μνήμης για τα θύματα του Sachsenhain (του Σαξονικού Άλσους) όπου σφαγιάστηκαν άγρια οι γερμανοί αιχμάλωτοι.

ευρωπαϊκών κρατών με τη βία, σκοτώνοντας χωρίς οίκτο «γερμανούς πατριώτες».

Επιχειρήσαμε μια σύντομη πολιτιστική ιστορική αναδρομή, για να κατανοήσουν καλύτερα οι αναγνώστες τις σημερινές ιδεολογικές στρεβλώσεις και τα στερεότυπα που εμφανίζονται στην ΕΕ, όπως διατυπώνονται στα τέσσερα άρθρα μου που ακολουθούν. Πρόκειται για κείμενα που δημοσιεύτηκαν στην έγκυρη καθημερινή εφημερίδα των Σερρών «Η ΠΡΟΟΔΟΣ» και αναφέρονται στη σταδιακή μετάλλαξη των ιδρυτικών αρχών και αξιών της Ενωμένης Ευρώπης, η οποία (μετάλλαξη) την οδηγεί σε μια παρακμιακή πορεία αποσύνθεσης. Τα διαχρονικά πολιτιστικά βιώματα, στα οποία ήδη έχουμε αναφερθεί και οι επανεμφανιζόμενοι φανατικοί εθνικισμοί της ελίτ που κυβερνά σήμερα την Ευρώπη, αποτελούν τα βασικά εμπόδια στην πορεία των ευρωπαϊκών λαών προς μια συνομοσπονδιακή ενοποίηση. Η απεμπόληση αυτών των ιδρυτικών αρχών και αξιών από τους σημερινούς ηγέτες της Ένωσης, είναι η αιτία της εκπληκτική ανόδου του ευρωσκεπτικισμού και της πολιτικής ενδυνάμωσης των αντιευρωπαϊκών εξτρεμιστικών κομμάτων, με συνέπεια να είναι πλέον αισθητοί οι τριγμοί κατάρρευσης του ευρωπαϊκού οικοδομήματος.

Στα άρθρα επισημαίνονται οι παρακάτω παράγοντες που οδήγησαν την Ευρώπη στα σημερινά της αδιέξοδα: Οι εθνικισμοί, η διαφθορά και οι τεράστιες οικονομικές ανισότητες, η απαξίωση της αρχής της αλληλεγγύης, το έλλειμμα Δημοκρατίας και η ανάδειξη των πολιτιστικών διαφορών κυρίως από ηγέτες με μεγάλη πολιτική και οικονομική εξουσία. Ο πλήρης, ο ολοκληρωμένος άνθρωπος (*l'homme complet*) που, κατά τον Πολ Βαλερύ, αποτελεί βασικό χαρακτηριστικό της ευρωπαϊκής ταυτότητας, έχει παραγκωνισθεί από το χωρίς αξίες, αρχές και κοινωνικές ευαισθησίες τεχνοκρατικό δημιούργημα, ένα είδος ρομπότ, όπως φαντάστηκε ο Φράνσις Φουκουγιάμα⁶ τον «Τελευταίο του Άνθρωπο».

6 Ο Francis Fukuyama στο έργο του «The End of History and the Last Man» (Το Τέλος της Ιστορίας και ο Τελευταίος Άνθρωπος) που κυκλοφόρησε το 1992, επισημαίνει κάποιες ιδεολογικές θέσεις του Μαρξ, του Χέγκελ και απόψεις από την «Πολιτεία» του Πλάτωνα, για να καταλήξει πως η κεφαλαιοκρατική δημοκρατία ενδέχεται να αποτελεί «το τελικό σημείο της ιδεολογικής εξέλιξης της ανθρωπότητας και την τελική φόρμα της ανθρώπινης διακυβέρνησης», με συνέπεια «το Τέλος της Ιστορίας». Ο άνθρωπος, «Ο Τελευταίος Άνθρωπος» σε μια τέτοια κοινωνία, θα χάσει την ανθρώπινη υπόστασή του και θα μεταβληθεί σε ένα τεχνολογικό κατασκεύασμα, χωρίς ψυχή και συναισθήματα.

Ο ΝΕΟΣ ΠΑΓΓΕΡΜΑΝΙΣΜΟΣ ο ολετήρας του ευρωπαϊκού ονείρου

Όποιος αναζητήσει στο διαδίκτυο και σε οποιαδήποτε γλώσσα το βιογραφικό του γερμανού υπουργού οικονομικών ή κάποιο άρθρο που έχει σχέση με τις δραστηριότητές του σε θέματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, θα διαπιστώσει πως υπάρχει έντονος προβληματισμός και ανεξήγητες απορίες για τη σκληρή, την ανελέητη στάση του στο θέμα της κρίσης του ελληνικού χρέους. Μιας κρίσης που, όπως αναγνωρίζουν οι σοβαροί σχολιαστές είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την κρίση του ευρώ και γενικότερα της Ευρωζώνης.

Αυτή η στάση του αντιμετωπίζεται θετικά από τα περισσότερα γερμανικά ΜΜΕ, αλλά το πιο ανησυχητικό για τη διεθνή κοινή γνώμη είναι πως και η πλειονότητα του γερμανικού λαού ενισχύει αυτές τις ιδεολογικές ακρότητες που θυμίζουν άλλες εποχές και φυσικά τελείως απομακρυσμένες από τις βασικές αρχές πάνω στις οποίες θεμελιώθηκε το υπέροχο όραμα της ισότιμης ένωσης των ευρωπαϊκών λαών. Πολλοί Γάλλοι αλλά και Αγγλοσάξονες πολιτικοί, ιστορικοί και οικονομολόγοι, άρχισαν πλέον να ανησυχούν για τη νέα αυτή ιδεολογική θέση της Γερμανίας, παίρνοντας ως αφορμή την «αποκάλυψη» ενός νέου βάρβαρου προσώπου της προς τα κράτη του ευρωπαϊκού νότου (και κυρίως προς την Ελλάδα) κατά τη διαχείριση της οικονομικής κρίσης.

Όμως, στην αρχή της κρίσης μετά την πτώχευση της αμερικανικής τράπεζας Λίμαν Μπράδερς και τις επιπτώσεις της στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η ευρωπαϊκή κοινή γνώμη και τα ΜΜΕ επικροτούσαν, με συντριπτική πλειοψηφία, τη γερμανική οικονομική πολιτική για την αντιμετώπιση της κρίσης. Η Γαλλία, η μια από τις «δύο ατμομηχανές» της πορείας προς την ευρωπαϊκή ενοποίηση, είχε ταυτόσημες απόψεις με τη Γερμανία για την αντιμετώπιση της κρίσης, αποβλέποντας και οι δύο χώρες από καθαρά εθνικιστική σκοπιά, στη σωτηρία των τραπεζών τους από τους χρηματι-

στηριακούς τίτλους των χωρών με μεγάλο δημοσιονομικό έλλειμμα και υπερβολικό δημόσιο χρέος (Ελλάδα, Ιταλία, Ισπανία, Ιρλανδία κ.ά). Τότε, το 2009 και στις αρχές του 2010 που η κρίση έπληξε θανάσιμα και την ευάλωτη και υπερχρεωμένη ελληνική οικονομία, φάνηκαν οι προχειρότητες και οι αδυναμίες στην απόφαση δημιουργίας του ευρωπαϊκού νομίσματος. Δεν υπήρχε καμιά πρόβλεψη για την αντιμετώπιση των κυκλικών διακυμάνσεων που, ακόμα και οι πρωτοετείς φοιτητές των οικονομικών πανεπιστημιακών σχολών, γνωρίζουν πως εμφανίζονται σε οποιαδήποτε καπιταλιστική οικονομία. Σε τέτοιες περιπτώσεις πρέπει να υπάρχει «κράτος», το οποίο θα πρέπει να παρέμβει ώστε, με τη μείωση ελαστικών κρατικών δαπανών και την κατάλληλη και ελεγχόμενη πληθωριστική πολιτική, να προσπαθήσει να τιθασεύσει την κρίση.

Στην Ευρωπαϊκή Ένωση δεν υπήρχε ένα τέτοιο ενιαίο «κράτος». Μέσα σε ελάχιστες μέρες ξύπνησαν τα προπολεμικά εθνικιστικά σύνδρομα των ισχυρών της Ευρώπης και τα μεγάλα ψάρια άρχισαν να καταβροχθίζουν τα μικρά κι' αδύναμα. Αντί, μέσα στα πλαίσια της κοινοτικής αλληλεγγύης και μιας κοινής προσπάθειας για τη σωτηρία του ευρώ, να κυκλοφορήσει το ευρωμόλογο και να αρχίσει η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα να στηρίζει με χρηματοδοτήσεις τα κράτη που κλονίζονταν (κάτι που δεν προβλέφθηκε στην ευρωπαϊκή νομοθεσία για το ευρώ), άρχισε ένας εθνικιστικός πόλεμος προπαγάνδας εναντίον των χωρών του Νότου και μια φρενήρης απληστία για κερδοσκοπία, με την εφαρμογή προγραμμάτων λιτότητας χωρίς ταυτόχρονο σχεδιασμό μεθόδων οικονομικής ανάπτυξης. Για να σωθούν οι γαλλικές και οι γερμανικές τράπεζες από τοξικούς χρηματιστηριακούς τίτλους και με τον προπαγανδιστικό εκφοβισμό των πτωχεύσεων, έδωσαν στις υπερχρεωμένες χώρες έντοκα τοκογλυφικά κρατικά δάνεια (που τα βάφτισαν «βοήθεια σωτηρίας» για τους κρετίνους που αγνοούν τι σημαίνει έντοκο δάνειο), για να αγορασθούν με την κανονική τους τιμή τα τοξικά ομόλογα τα οποία κατείχαν οι τράπεζές τους. Αυτά τα ομόλογα, με την ιλιγγιώδη άνοδο των «σπρεντς» είχαν μετατραπεί σε σκουπιδόχαρτα. Τότε, το 2010, η Γερμανία δανειζόταν με μισό ως ένα τοις εκατό και συμμετείχε «στη βοήθεια σωτηρίας» προς την Ελλάδα με τόκο 5,3% (οι αρχικές απαιτήσεις των δανειστών ήταν 7-8%). Στις υπόλοιπες δυο δανειοδοτήσεις (μνημόνια) και μετά τη διεθνή κατακραυγή για εκβιαστές και τοκογλύφους, τα επιτόκια έπεσαν σε κάπως φυσιολογικά επίπεδα.

Το χειρότερο όμως είναι πως η ΕΕ κάλεσε το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, έναν κερδοσκοπικό οργανισμό που αναλαμβάνει, κατά

την άποψη της **Ναόμι Κλάιν**⁷, τις «βρώμικες δουλειές», στις οποίες δεν θέλουν να λάβουν ενεργό ρόλο οι κερδοσκόποι που δήθεν «σέβονται τις δημοκρατικές και κοινωνικές ευαισθησίες των λαών». Αυτές τις βρώμικες δουλειές τις είδαμε στην πρόσφατη θεατρινίστικη παράσταση της αντιπαράθεσης μεταξύ ΔΝΤ και Γερμανίας (Τόμσεν και Σόιμπλε), για την εκβιαστική ψήφιση από την ελληνική Βουλή (πλέον των συμφωνηθέντων) και νέων οικονομικών μετρων που θα ισχύσουν την ...επόμενη διετία. Επειδή μια τέτοια ενέργεια αντίκειται στη λογική, στο ελληνικό σύνταγμα και στην ευρωπαϊκή νομοθεσία, «ο σκηνοθέτης» του εκβιασμού Βόλφγκανγκ Σόιμπλε χρησιμοποιεί τώρα, για πολλοστή φορά, τις γνωστές και πάλι απειλές για πτώχευση και Grexit, αν η Ελλάδα «δεν συμμορφωθεί προς τας υποδείξεις του ΔΝΤ» (κατά παράφραση του γνωστού άσματος του Μίκη Θεοδωράκη). Αν η χώρα μας υποκύψει σε αυτές τις απαιτήσεις, τότε ο γερμανός υπουργός οικονομικών θα μπορούσε να διακηρύξει θριαμβευτικά πως ο ίδιος «σέβεται τις ευρωπαϊκές αξίες», αλλά σέβεται και τις συμφωνίες ενός «ισότιμου και ανεξάρτητου μέλους της ΕΕ με το ΔΝΤ». Ο πολιτικός οπορτουνισμός στην αποθέωσή του!

Σε μια φιλελεύθερη και κυρίως νεοφιλελεύθερη (νεοκαπιταλιστική) οικονομία, ο επιχειρηματίας που πτωχεύει θα πρέπει να πληρώνει για τις λανθασμένες εκτιμήσεις του. Στην ΕΕ έγινε το αντίθετο. Χρέωσαν (τιμώρησαν) τους λαούς και επιβράβευσαν τους τραπεζίτες που κερδοσκοπούσαν με cds, με subprimes, με hedge funds και άλλα χρηματιστηριακά **παράγωγα**⁸ και οδήγησαν την

7 Η Ναόμι Κλάιν είναι εβραιοκαναδή δημοσιογράφος και συγγραφέας. Έγινε παγκοσμίως γνωστή από το βιβλίο της «Το Δόγμα του Σοκ» (The Shock Doctrine), μια εμπειρισταωμένη έρευνα και ανάλυση των βάρβαρων επιδράσεων του νεοφιλελευθερισμού στην οικονομία και στην αποσάθρωση του κοινωνικού κράτους.

8 Τα CDS (Credit Default Swaps) ανήκουν στα παράγωγα προϊόντα των χρηματιστηριακών συναλλαγών και θεωρούνται οι πλέον επικίνδυνοι τίτλοι για τα κράτη που εμφανίζουν δυσχέρειες αποπληρωμής των χρεών τους. Ο κάτοχος κρατικών, κυρίως, ομολόγων ασφαλίζει, με αυτά τα συμβόλαια, τα χρήματα που έδωσε για την αγορά τους έναντι μελλοντικού κινδύνου πτώχευσης του εκδότη. Σε πολλές περιπτώσεις τα ασφαλιζόμενα ποσά είναι πολύ μεγαλύτερα από το χρέος που αντιπροσωπεύουν και οι κάτοχοι των cds (όπως με τα ελληνικά ομόλογα) εύχονται ή επιδιώκουν με πολιτικά μέσα την πτώχευση του κράτους/οφειλέτη, για να αποκομίσουν τεράστια κέρδη.

Τα Subprimes είναι στεγαστικά δάνεια υψηλού κινδύνου, τα οποία δίνονται σε δανειολήπτες πολύ χαμηλού ή ανύπαρκτου εισοδήματος. Από αυτού του είδους τα δάνεια έσκασε η «φούσκα» της οικονομικής κρίσης στις ΗΠΑ, η οποία σύντομα μεταβλήθηκε σε παγκόσμια και κυρίως ευρωπαϊκή κρίση.

παγκόσμια οικονομία σε βαθιά κρίση. Στη μικρή Ισλανδία, παρά την προπαγανδιστική εκφοβιστική εκστρατεία που οργανώθηκε από τους ευρωπαϊούς κερδοσκόπους και την ΕΕ, την προσφορά μεγάλων δανείων (βοήθειας και σωτηρίας!) από το ΔΝΤ, την Αγγλία και την Ολλανδία για την αποπληρωμή του χρέους, οι Ισλανδοί πολίτες αποφάσισαν με δημοψήφισμα, το 2009, να εφαρμόσουν κατά γράμμα αυτόν το βασικό καπιταλιστικό κανόνα. Το δημόσιο χρέος σε σχέση με το Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν ήταν τεράστιο. Κήρυξαν πτώχευση και δεν έδωσαν ούτε ένα ευρώ στους άγγλους και ολλανδούς τραπεζίτες που κατείχαν ισλανδικά κρατικά ομόλογα. Οι πιστωτές τους απειλούσαν πως σε λίγους μήνες, μετά την πτώχευση, «θα φυτοζωούσαν για πολλές δεκαετίες και θα μετατρέπονταν στην Κούβα της Ευρώπης». Οι απειλές και οι αποτυχημένες προβλέψεις τους ήταν ίδιες ακριβώς με αυτές που χρησιμοποίησαν τον επόμενο χρόνο για να εκφοβίσουν τον ελληνικό λαό. Όμως η Ισλανδία μέσα σε μια τετραετία έχει ανακάμψει και βρήκε το φυσιολογικό ρυθμό ανάπτυξης, ενώ η Ελλάδα τελμάτωσε μια εφταετία, με μείωση του ΑΕΠ της κατά 25% και σημαντική αύξηση του δημόσιου χρέους της. Προσπαθώντας η χώρα μας να αποφύγει το μπαμπούλα της πτώχευσης, πτώχευσε διπλά με τη λιτότητα, την αποδιοργάνωση της οικονομίας της και τη μετάθεση επαχθών οικονομικών βαρών και στις επόμενες γενιές.

Αλλά και οι ultra καπιταλιστικές Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής, δεν ακολούθησαν τον καταστροφικό κατήφορο της χωρίς ανάπτυξη παρανοϊκής λιτότητας. Για να σταματήσουν την κατάρρευση της οικονομίας τους μετατράπηκαν για δυο τρία χρόνια σε ... Σοσιαλιστική Δημοκρατία(!). Κρατικοποίησαν τη Λίμαν Μπράδερς και εφάρμοσαν ελεγχόμενη πληθωριστική πολιτική, αφού πρώτα σώθηκε η επίσης χρεοκοπημένη Μέρι Λίντς με την εξαγορά της από τη Μπανκ οφ Αμέρικα. Έτσι, η χώρα από την οποία ξεκίνησε η παγκόσμια οικονομική κρίση κατάφερε, χάρη στη σωστή οικονομική πολιτική της, να ανακάμψει γρήγορα και να βρει την κανονική της πορεία προς την ανάπτυξη.

Στην Ευρώπη η οικονομική κρίση γέννησε και τα φαντάσματα του παρελθόντος. Ο παγγερμανικός εθνικιστικός οίστρος άρχισε σιωπηρά να αναδύεται μετά την ένωση των δυο Γερμανιών. Ίσως

Τα Hedge Funds είναι κερδοσκοπικά επενδυτικά αμοιβαία κεφάλαια τα οποία δεν διακινούνται μέσω της παραδοσιακής χρηματιστηριακής διαχείρισης και δεν υπόκεινται σε νομικούς ή διοικητικούς περιορισμούς. Είναι περίπου σαν τα κεφάλαια/«γύπες» που ψάχνουν για μακροπρόθεσμες επενδυτικές ευκαιρίες, με κεφάλαια όμως κυρίως θεσμικών επενδυτών (π.χ. ασφαλιστικές εταιρείες, συνταξιοδοτικά ταμεία κλπ).

έχουν δίκαιο όσοι αποφαίνονται πως, ο «επιθανάτιος ρόγχος» της ΕΕ άρχισε από τη στιγμή που η πρωτεύουσα της Γερμανίας μεταφέρθηκε από τη Βόννη στο Βερολίνο και καθιερώθηκε ως νόμισμα το ευρώ. Με την εμφάνιση των οικονομικών προβλημάτων από την οικονομική κρίση, αυτός ο οίστρος έγινε εμφανής, αν και οι περισσότεροι ευρωπαϊκοί λαοί πίστεψαν στο μύθο πως για την κρίση ευθύνονταν τα μεσογειακά κράτη της Ευρώπης και κυρίως «αυτοί οι διεφθαρμένοι και τεμπέληδες Έλληνες». Έτσι, πολλοί ευρωπαίοι πολίτες αγανακτούσαν που η ΕΕ τους υποχρέωνε, αυτά τα ακούραστα εργατικά μυρμήγκια, να «βοηθούν οικονομικά και να ταΐζουν» τα τζιτζίκια και τους κηφήνες. Κανένας δεν τους πληροφόρησε πως τα κράτη τους είχαν κέρδη από αυτή «τη βοήθεια σωτηρίας της Ελλάδας». Θυμάμαι πως στο τέλος του 2010 είχα διαβάσει στη «Le Monde» ότι, οι οικονομικοί παράγοντες του αρμόδιου γαλλικού υπουργείου είχαν αρχίσει να μετρούν τα κέρδη που θα αποκόμιζαν από τη συμμετοχή της χώρας τους στη «βοήθεια προς την Ελλάδα». Αλλά και ο διάσημος οικονομολόγος **Πέτερ Μπόφινγκερ**⁹ ομολόγησε αργότερα πως, η ευρωπαϊκή οικονομική κρίση (και κυρίως οι τόκοι και οι εισροές κεφαλαίων από την Ελλάδα), απέφεραν τεράστια κέρδη στη Γερμανία, τα οποία θα έπρεπε να υπολογιστούν σε διψήφιο αριθμό δισεκατομμυρίων ευρώ. Ακόμα και η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) κερδοσκοπήσε με τα ελληνικά ομόλογα (τους τίτλους μιας τράπεζας που είναι και μέτοχος της) αποκομίζοντας κέρδη δισεκατομμυρίων. Τα ομόλογα αυτά ύψους περίπου 62 δισεκατομμυρίων ευρώ, η ΕΚΤ τα είχε αγοράσει από τη δευτερογενή αγορά με σχεδόν μισή τιμή, αλλά επειδή εξαιρέθηκαν από το «κούρεμα» (το οποίο διέλυσε τις ελληνικές τράπεζες και τα ελληνικά ασφαλιστικά ταμεία), η Ελλάδα τα εξοφλεί στο ακέραιο με τα «δάνεια σωτηρίας». Τα κέρδη διανέμονται στις εθνικές κεντρικές τράπεζες των κρατών/μελών της Ευρωζώνης. Όλα τα πτωματοφάγα κοράκια εντόπισαν ψοφίμι κι' όρμησαν να το ξεκοκαλίσουν.

Ως εδώ είδαμε κάποιες πτυχές του, φαινομενικά, αποκλειστικά οικονομικού προβλήματος της ΕΕ, το οποίο την απομάκρυνε από τις βασικές αξιακές και ιδρυτικές της αρχές, με συνέπεια την εκ-

9 Ο Πέτερ Μπόφινγκερ είναι γερμανός οικονομολόγος και μέλος του Γερμανικού Συμβουλίου των Οικονομικών Εμπειρογνομόνων. Είναι ο μόνος νεοκείνσιανός οικονομολόγος ενός συμβουλευτικού κυβερνητικού συμβουλίου, στο οποίο όλοι οι υπόλοιποι διαπνέονται από νεοφιλελεύθερη (μονεταριστική) ιδεολογία. Είναι επίσης μέλος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Εξωτερικών Σχέσεων.

τροπή της πορείας της προς την ενοποίηση. Όμως, τα θλιβερά φαινόμενα αυτής της εκτροπής δεν είναι μόνον οικονομικά ή για να ακριβολογήσουμε, δεν είναι καθαρώς οικονομικά. Η Ελλάδα αντιπροσωπεύει το ελάχιστο ποσοστό του 2% περίπου του οικονομικού πλούτου της ΕΕ. Το πρόβλημα του χρέους της θα μπορούσε να επιλυθεί ταχύτατα μέσα στα πλαίσια αποφάσεων των θεσμικών ευρωπαϊκών οργάνων. Στην αρχή της προπαγανδιστικά αναφερόμενης ελληνικής (και όχι ευρωπαϊκής) κρίσης, ο γάλλος καθηγητής Ρομέν Ρανσιέρ είχε προτείνει (το 2010) μια απλή λύση για το ελληνικό χρέος. Την έκδοση νέων ελληνικών ομολόγων για αντικατάσταση των παλαιών, με μειωμένη τιμή (ένα είδος υποτίμησης μόνον του «υποτιθέμενου ελληνικού ευρώ») και μακρά περίοδο αποπληρωμής τους με χαμηλό επιτόκιο. Υπήρχαν βέβαια και άλλες απλές λύσεις οι οποίες θα μπορούσαν να εφαρμοσθούν, αν η δεύτερη «ατμομηχανή» της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης, η Γαλλία, δεν είχε τους προέδρους/μαριονέτες Ν. Σαρκοζί και Φ. Ολάντ, οι οποίοι από ηγέτες μιας μεγάλης χώρας, είχαν μεταβληθεί σε «τσιράκια» της μεταλλαγμένης ευρωπαϊκής πολιτικής της γερμανικής καγκελαρίας. Αυτή την ευθύνη της Γαλλίας ανάδειξε με άρθρο στην εφημερίδα «La Tribune» ο αναπληρωτής αρχισυντάκτης της **Ρομαρίκ Γκοντέν**¹⁰, όταν χαρακτήρισε τη γαλλική στάση και απραξία ως «γαλλική παθητικότητα και ως ανυπαρξία της στις συνεδριάσεις του Γιούρογκρουπ για την Ελλάδα». Θεωρεί, όπως οι περισσότεροι πολιτικοί αναλυτές τον τελευταίο καιρό, ότι η βάρβαρη και εκδικητική στάση της Γερμανίας προς την Ελλάδα, είναι ένα «αποκαλυπτικό γεγονός» (fait révélateur) της νέας ευρωπαϊκής πραγματικότητας που θυμίζει άλλες εποχές.

10 Παρακολουθώ ανελλιπώς την αρθρογραφία του Romaric Godin στην μεγάλη κυκλοφορία έγκυρη εφημερίδα «La Tribune» από το 2010. Η αναμφισβήτητη δημοσιογραφική υπευθυνότητα και εντιμότητα στις πολιτικές και οικονομικές αναλύσεις του για το ελληνικό χρέος, τον έφεραν αντιμέτωπο με το εχθρικό πολιτικό κλίμα εναντίον της Ελλάδας που υπήρχε σε μεγάλη μερίδα της γαλλικής κοινής γνώμης. Τον κατηγορούσαν καθημερινά ως «πληρωμένο κονδυλοφόρο των απατεώνων Ελλήνων οι οποίοι μπήκαν στην Ευρωζώνη με κατεργαριές» (εννοούσαν το swar της κυβέρνησης Κ. Σημίτη και της Γκόλντμαν Σακς). Σταδιακά τα σχόλια των αναγνωστών διαφοροποιούνταν. Μετά το 2015, όταν και πολλοί άλλοι πολιτικοί σχολιαστές άρχισαν να διερευνούν βαθύτερα τις συνέπειες της λιτότητας στις ευρωπαϊκές κοινωνίες, ο Γκοντέν δικαιώθηκε απόλυτα. Αυτός ο αδιαμφισβήτητος φίλος της Ελλάδας είναι εντελώς άγνωστος στη χώρα μας. Ποτέ δεν είδα, σ' αυτά τα έξι χρόνια της οικονομικής κρίσης, να σχολιάζεται κάποιο φιλελληνικό άρθρο του στα ελληνικά ΜΜΕ, σε αντίθεση με τα υβριστικά και ταπεινωτικά για την Ελλάδα σχόλια της «Bild», της «Die Welt» ή του «Spiegel».

Η εξευτελιστική για την ΕΕ «πρόσκληση» προς το ΔΝΤ για να συμμετάσχει σε οικονομικά προγράμματα που αφορούσαν ζωτικές πολιτικές, κοινωνικές και αξιακές αρχές της ευρωπαϊκής κοινωνίας και η παντοδυναμία ενός μη θεσμικού (άτυπου) οργάνου, του Γιούρογκρούπ, το οποίο ελέγχεται από το Β. Σόιμπλε και τους «δορυφόρους» του και στην ουσία «εκτόπισε» το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Κομισιόν), ανέδειξαν το παλιό και επίφοβο φάντασμα του παρελθόντος: τον Παγγερμανισμό. Οι σύγχρονοι ηγέτες της Ευρώπης, παράλυτοι από φόβο μπροστά στην ανερχόμενη νέα γερμανική υπερδύναμη με όπλο της την Ευρωζώνη, σιωπούν και συναινούν. Ο δικηγόρος και συγγραφέας Ρεζί ντε Καστελνό, σε άρθρο του στη «Le Monde» της 13 Ιουλίου 2015 με τίτλο «Γερμανία: Η επιστροφή της Ύβρεως¹¹» και υπότιτλο «Η Ευρώπη δεν έχει ελληνικό πρόβλημα, αλλά γερμανικό πρόβλημα», αναφέρει πως μπροστά σε αυτόν τον αναγεννημένο γερμανικό εθνικισμό, οι ευρωπαϊκοί λαοί συμπεριφέρονται ως υπνοβάτες και οι ηγέτες του ανακάλυψαν ξανά «το πνεύμα του Μονάχου». Επιχειρούν, λέει ο Καστελνό, να πείσουν τον κόσμο ρωτώντας: «Ο Βόλφγκανγκ Σόιμπλε είναι ένας τζέντλεμαν! Δεν είναι;», όπως θα έλεγε και ο Τσάμπερλεν. Είναι η παραφθορά της φράσης του τότε Άγγλου πρωθυπουργού, όταν συναντήθηκε στο Μόναχο, το Σεπτέμβριο του 1938, με το Χίτλερ. Μετά από λίγους μήνες ο «τζέντλεμαν» αιματοκύλησε την Ευρώπη. Ο Σόιμπλε δεν στέλνει τανκς. Κρατά τα κλειδιά του ταμείου και μπορεί να «δολοφονήσει ένα κράτος με οικονομική ασφυξία». Αυτός είναι το μεγάλο αφεντικό, ο πλοίαρχος, που λίγοι και εκλεκτοί γνωρίζουν προς τα που οδηγεί το καράβι της Ένωσης.

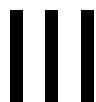
Στην αρχή της οικονομικής κρίσης, ελάχιστοι είχαν αντιληφθεί την τεράστια αλλά και επικίνδυνη πολιτική και οικονομική ισχύ της Γερμανίας που αναπότρεπτα, μαζί με τον αναγεννημένο γερμανικό εθνικισμό, θα οδηγούσε μοιραία την Ευρώπη των Λαών σε μια Γερμανική Ευρώπη. Πρώτοι οι Αγγλοσάξωνες και οι Σκανδιναβοί άρχισαν να μιλούν, στην αρχή σκωπτικά αλλά αργότερα προβληματισμένοι, για την «Αγία Γερμανική Αυτοκρατορία» (The Holy German Empire), υπονοώντας την Ευρωζώνη και τον απόλυτο ολιγαρχικό έλεγχο της από την μη θεσμική και συνεπώς νομικά παράνομη Εβρωμάδα (Γιούρογκρουπ). Σήμερα, στις αρχές του

11 Ο Régis de Castelnau χρησιμοποιεί στο άρθρο του «Allemagne: le retour de l'hubris?» την ελληνική λέξη «Υβρις», για να υπογραμμίσει και την αναπότρεπτη έλευση της Νέμεσης. Στην Αρχαία Ελλάδα η ύβρις ήταν ένα βίαιο συναίσθημα φανατισμού, εκδικητικού πάθους και αλαζονείας και γι' αυτό θεωρούνταν εγκληματική πράξη.

2017, λίγοι στην Ελλάδα έχουν αντιληφθεί τους πραγματικούς λόγους που η Βρετανία αποχώρησε από την Ευρωπαϊκή Ένωση, τη σπουδή του νέου προέδρου των ΗΠΑ Ντόναλντ Τραμπ να προσεγγίσει τη Ρωσία, τις συνταρακτικές αλλαγές στην πολιτική σκηνή της Γαλλίας με την άνοδο του Εθνικού Μετώπου της Μαρίν Λεπέν ή την ανάδειξη ως υποψηφίου του σοσιαλιστικού κόμματος στις προεδρικές εκλογές αυτού του χρόνου του ηγέτη της αριστερής πτέρυγας, του Μπενουά Αμόν. Τα πολιτικοκοινωνικά ευρωπαϊκά δεδομένα αλλάζουν με τρομακτική ταχύτητα και για πρώτη φορά το ιερατείο της ΕΕ μιλά ξεκάθαρα για αποσύνθεση της Ένωσης και μαζί της τη μετατροπή σε εφιάλτη του πιο υπέροχου ονείρου των ευρωπαϊκών λαών. Ένα μέρος αυτών των φόβων και προβληματισμών μου προσπάθησα να αναδείξω με ένα ολιγοσέλιδο **δοκίμιο**¹² που έχω εκδώσει τον περασμένο χρόνο. Ελπίζω πως θα μου δοθεί η ευκαιρία να συμπληρώσω στο μέλλον και άλλους φόβους και προβληματισμούς μου, σε συνέχεια αυτού του άρθρου, όσον αφορά στις γενικότερες επιπτώσεις στην Ευρώπη και στον υπόλοιπο κόσμο από τα δεινά της αναγέννησης του Παγγερμανισμού.

Δημοσιεύτηκε στις 4-2-2017

12 Το βιβλίο μου «Το Πελατειακό Κράτος», το οποίο αναλύει και τις μεταλλαγμένες πελατειακές πρακτικές στην ΕΕ, προσφέρεται δωρεάν στο Internet για ανάγνωση και εκτύπωση από την ιστοσελίδα μου: siskos-logotexnia.gr

ΕΥΡΩΠΗ: Η ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ ΤΩΝ ΕΘΝΙΚΙΣΜΩΝ

Τα οικονομικά, ιδεολογικά και πολιτιστικά αίτια που συντέλεσαν στην αποσάθρωση των ιδρυτικών αξιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Κατά τα τελευταία χρόνια είναι πλέον εμφανής η γιγάντωση των εθνικισμών στο πλαίσιο ενός νέου παγγερμανισμού, με τον οποίο επιδιώκεται η εκτροπή των αρχικών ιδρυτικών στόχων και αρχών της ευρωπαϊκής ενοποίησης και η δημιουργία μιας «Βορειοευρωπαϊκής Ένωσης». Ίσως αυτός ο σχεδιασμός να καμουφλάρεται πίσω από τον δήθεν μετασχηματισμό μιας Ευρώπης «πολλαπλών ταχυτήτων» ανάπτυξης και ενοποίησης, αλλά κατά βάση, απόσκοπεί στην οικονομική (με ενιαίο νόμισμα το μάρκο) και πολιτική συνένωση των γερμανικών λαών με τη Γερμανία *primus inter pares* (πρώτη μεταξύ ίσων - ή δήθεν ίσων!). Είναι ένα παλιό όνειρο των ηγητόρων της Γερμανίας που, ως ρεαλιστικός πολιτικός στόχος, άρχισε να υλοποιείται κατά τη ναζιστική περίοδο, με την κατάκτηση και συνένωση των γερμανόφωνων περιοχών (Αυστρία, εδάφη Τσεχίας, Πολωνίας) και την ομόθυμη σύμπραξη άλλων βορειοευρωπαϊκών «αδελφών χωρών» (Ολλανδία, Σκανδιναβικές χώρες).

Το πιθανότερο είναι πως οι άλλες ευρωπαϊκές χώρες, αλλά και οι ΗΠΑ και η Ρωσία, είχαν ίσως υποτιμήσει την ταχύτητα αναγέννησης του παγγερμανισμού μετά την ενοποίηση των δυο Γερμανιών. Όπως είχαν υποτιμήσει και τη δυναμική ανασύνταξης των πολυάριθμων νεοναζιστικών δυνάμεων που είχαν επιβιώσει και είχαν κατακλύσει τη δημόσια διοίκηση της μεταπολεμικής Γερμανίας και Αυστρίας. Μάλιστα, ως ένα βαθμό, οι Δυτικοευρωπαίοι και οι Αμερικανοί, μέσα στα πλαίσια των ανταγωνισμών με την κομμουνιστική Σοβιετική Ένωση, διευκόλυναν με τη στάση τους την πολιτική επιβίωση των παλαιοναζιστών ή νεοναζιστών, όπως του καγκελά-

ριου Κούρτ Γκέοργκ Κίζινγκερ ή του γενικού γραμματέα του ΟΗΕ και προέδρου της Αυστρίας Κουρτ Βάλντχαϊμ. Σε μια έρευνα που πραγματοποιήθηκε από το έγκυρο «Zentrum für Zeithistorische Forschung» (Κέντρο Ερευνών της Σύγχρονης Ιστορίας), διαπιστώθηκε πως, μετά τον πόλεμο, το 54% των υπαλλήλων του γερμανικού υπουργείου εσωτερικών αποτελούνταν από παλιούς Ναζί. Κυρίως έμειναν άθικτες οι δομές της ναζιστικής γραφειοκρατίας με τους επονομασθέντες «Schreibtischmörder» (δολοφόνους του γραφείου), οι οποίοι θεωρήθηκαν αθώοι γιατί έδιναν οδηγίες (από τα γραφεία τους) για διάπραξη εγκλημάτων «μετά από εντολές των ανωτέρων τους».

Η προστασία που πρόσφεραν, αμέσως μετά τον πόλεμο, στα «δευτερεύοντα ναζιστικά στελέχη» οι δημοκρατικές κυβερνήσεις της (Δυτικής) Ομοσπονδιακής Γερμανίας, φανερώνει πως κάτω από το διακηρυγμένο αξίωμα της «λήθης», υπήρχε η κρυφή επιθυμία να παραμείνει άθικτος ο τρόπος της δομής του προπολεμικού μηχανισμού διοίκησης του κράτους, αλλά και το σύστημα λειτουργίας των μεγάλων βιομηχανικών συγκροτημάτων. Αυτά τα συγκροτήματα, όπως του Κρουπ, του Τίσεν ή του Φλικ, υπήρξαν τα βασικά στηρίγματα του Γ' Ράιχ. Τον ίδιο χρόνο της γερμανικής ήττας, στις 10 Αυγούστου του 1944, οι μεγάλοι γερμανοί βιομήχανοι συναντήθηκαν στο Στρασβούργο και συμφώνησαν να ζητήσουν από τους νικητές (κυρίως τους Αμερικανούς) να διατηρηθεί το προπολεμικό οικονομικό καθεστώς που καθόριζε τον τρόπο λειτουργίας των μεγάλων επιχειρήσεων. Οι προτάσεις τους έγιναν αποδεκτές. Στη σύσκεψη αυτή συμμετείχαν ο Φριτς Τίσεν, ο οποίος αναγνώρισε την ευθύνη της συνεργασίας του με τους Ναζί και διέθεσε το 15% της περιουσίας του για την αποζημίωση των θυμάτων της ναζιστικής θηριωδίας, ο βαρόνος του άνθρακα Έμιλ Κίντορφ, ο άρχοντας του χάλυβα Γκούσταβ Κρουπ (ο γιος του Άλφρεντ, ο πρόεδρος του ομίλου, είχε συλληφθεί και φυλακιστεί από τις συμμαχικές δυνάμεις κατοχής), ο Γκεόργκ φον Σνίτζτερ της εταιρείας «Φάρμπεν» και ο τραπεζίτης Κουρτ φον Σρέντερ. Ο σιδηροβιομήχανος Φρεντερίκ Φλικ δεν συμμετείχε γιατί είχε καταδικαστεί από το δικαστήριο της Νυρεμβέργης, ως εγκληματίας πολέμου, σε εφτά χρόνια κάθειρξη.

Για τα πρωτοκλασάτα ναζιστικά στελέχη σαν τον Άιχμαν, το Μένγκελε ή το Μπόρμαν, ο γερμανικός κρατικός μηχανισμός δεν προέβαινε σε καμιά ενέργεια για να βοηθήσει στον εντοπισμό τους. Όμως, η προστασία για τα μικρότερα ναζιστικά στελέχη ήταν συστηματική και διαρκής. Η Ελλάδα γνώρισε αυτή την προστασία στο πρόσωπο του σφαγέα των Εβραίων της Θεσσαλονίκης Μαξ Μέρτεν. Οι γερμανικές πιέσεις για την απελευθέρωσή του ήταν σκλη-

ρές και επίμονες, ώσπου να αποφυλακιστεί, μετά από ολιγόχρονη κράτηση και να επιστρέψει «σαν κύριος» στη Γερμανία. Αλλά και οι επονομασθέντες κυνηγοί των ναζί σαν τον Σιμόν Βίζενταλ, το Φριτς Μπάουερ ή τη Μπεάτε και Σερζ Κλάρσφελντ, ένωσαν την εχθρότητα και τα τεχνητά εμπόδια του γερμανικού κράτους και των πολυάριθμων νοσταλγών του ναζισμού, ώστε οι υπεύθυνοι εγκληματίες των στρατοπέδων συγκέντρωσης και του ολοκαυτώματος, να μην τιμωρηθούν παραδειγματικά για τα εγκλήματά τους.

Ο Βίζενταλ, σε παλαιότερη συνέντευξή του, η οποία αναδημοσιεύτηκε στη «Le Monde» μια μέρα μετά το θάνατό του, το Σεπτέμβρη του 2005, αναφέρει δυο χαρακτηριστικά περιστατικά μιας τέτοιας «προστασίας» στην Αυστρία, στην οποία επίσης κυριαρχούσε η ίδια «φιλοσοφία λήθης» αλλά και όπου σήμερα ο νεοναζισμός έχει βαθιές και ισχυρές ρίζες. Ο Φραντζ Νόβακ, βοηθός του Άιχμαν για τη μεταφορά 1.700.000 κρατουμένων στα κρεματόρια του Άουσβιτς, καταδικάστηκε και έμεινε στη φυλακή έξι χρόνια, δηλαδή τιμωρήθηκε με δυο λεπτά φυλάκισης για κάθε φόνο. Σε άλλη δίκη, ο Φραντζ Μούρερ, κομισάριος στο γκέτο της Βίλνα, δεν κρίθηκε ένοχος, ενώ το συγκεντρωμένο πλήθος έφτυνε και έβριζε τους εβραίους μάρτυρες κατηγορίας και χειροκροτούσε για την αθώωση του αξιωματούχου των SS.

Ο Φριτς Μπάουερ, ήταν ο εισαγγελέας που κατάφερε να παραπέμψει πολλούς ναζιστές στη γνωστή «Δίκη του Άουσβιτς», στη Φρανκφούρτη. Η υπόθεση αυτής της δίκης αποτέλεσε το κεντρικό θέμα του κινηματογραφικού έργου «Ο λαβύρινθος της σιωπής», ενώ η σημαντική συνεισφορά του στη σύλληψη του Άιχμαν παρουσιάστηκε και στη βραβευμένη ταινία «Υπόθεση Φριτς Μπάουερ» του γερμανού σκηνοθέτη Λαρς Κράουμπε, που προβλήθηκε εφέτος στους ελληνικούς κινηματογράφους (τον περασμένο Ιανουάριο). Γι' αυτές του τις δραστηριότητες χαρακτηρίστηκε ως «προδότης» και ένωσε ταπεινώσεις και υποτιμητικούς χαρακτηρισμούς, ώστε δικαιολογημένα δήλωσε, με πικρία, πως μέσα στο πλαίσιο του γερμανικού νομικού συστήματος «ένιωθε ως εξόριστος». Αλλά και το ζεύγος Κλάρσφελντ, αντιμετώπισε ύβρεις και απειλές για τη ζωή του, κυρίως μετά την 7 Νοεμβρίου 1968 που η Μπεάτε χαστούκισε τον γνωστό για το ναζιστικό του παρελθόν εκλεγμένο καγκελάριο της Γερμανίας Κουρτ Γκέοργκ Κίζινγκερ.

Μιλώντας για το ναζιστικό ή φιλοναζιστικό παρελθόν πολλών σύγχρονων γερμανών πολιτικών που, σήμερα, με την πανίσχυρη οικονομική και πολιτική δύναμη της Γερμανίας, καθορίζουν τη μοίρα των λαών της ΕΕ, δεν θα θέλαμε οι αναγνώστες να σχηματίσουν μια γενικευμένη εικόνα για το σύνολο των γερμανών πολιτών. Οι γενικευμένοι χαρακτηρισμοί θυμίζουν χιτλερική αξιολόγηση

των λαών. Στη Γερμανία υπάρχουν πολλοί, ίσως οι περισσότεροι, που έχουν δημοκρατικές και ανθρώπινες ευαισθησίες και αντιλαμβάνονται, ενδεχομένως, καλύτερα από άλλους που οδηγεί αυτός ο εθνικιστικός οίστρος της πολιτικής τους ηγεσίας. Την πολιτική της χώρας τους όμως την καθορίζουν, διαχρονικά, οι ηγέτες τους που παραδοσιακά δεν μπορούν να ξεφύγουν από τα παγερμανικά τους στερεότυπα. Θα ήταν χρήσιμο να αναφερθώ και πάλι, όπως σε σχετικό άρθρο μου για το νέο παγερμανισμό και νεοναζισμό, στον Ρεζί ντε Καστελνός και να εκφράσω την ίδια πικρία και απογοήτευση για την «Επιστροφή της Ύβρεως» (*le retour de l'hubris*), υπογραμμίζοντας τη διπλή μορφή του Ιανού στη γερμανική ιστορία. Η Γερμανία, γράφει ο Καστελνός, είναι μια μεγάλη χώρα και ένας μεγάλος λαός. Όμως, έδειξε στη διάρκεια της ιστορικής διαδρομής της μια εκπληκτική ευκολία να περνά από ένα υψηλό επίπεδο πολιτισμού σε έναν «ολικό παραλογισμό», που οδηγεί στην καταστροφή. Από τη μια πλευρά οι γίγαντες της γερμανικής φιλοσοφίας και μεγαλοσύνης και από την άλλη οι ασύλληπτες στην κοινή ανθρώπινη λογική βαρβαρότητες που στοίχισαν στην Ευρώπη ποτάμια αίματος. Αυτό το δεύτερο σκοτεινό πρόσωπο του Ιανού που βρίσκεται στην πίσω πλευρά και ατενίζει με θαυμασμό ένα αιματοβαμμένο παρελθόν, εμφανίζεται σήμερα στη Γερμανία, η οποία προσπαθεί να επιβάλει την αλαζονική κυριαρχία της με οικονομικά όπλα, παίρνοντας εκδικητική ικανοποίηση γι' αυτό που απέτυχε να καταφέρει με αληθινά όπλα. Αυτό το πρόσωπο αποκάλυψε η μεγάλη ευρωπαϊκή οικονομική κρίση και ταυτόχρονα με τον «ολικό παραλογισμό της» στο θέατρο των ευρωπαϊκών αντιθέσεων και συμφερόντων, έγινε και «η ελληνική αποκάλυψη» (*la révélation grecque*) με μια βάρβαρη και εκδικητική συμπεριφορά και μανία ενός τεράστιου ελέφαντα προς ένα μυρμηγκάκι. Όλοι πλέον κατάλαβαν πως η υπόθεση της διελκυστίνδας του ελληνικού χρέους με τεχνάσματα και δολοπλοκίες δεν είναι μόνον οικονομική, αλλά στο βάθος κρύβονται άλλοι στόχοι που έχουν γενικότερους αλαζονικούς σχεδιασμούς.

Σήμερα υπάρχει μια γενικευμένη αντίληψη στην Ευρώπη και στην Αμερική, πως η Γερμανία θυμήθηκε πάλι «τον εαυτό της» και γίνεται πλέον επικίνδυνη. Ο εθνικιστικός οίστρος ξύπνησε και σε άλλους λαούς και προπαντός στην πέραν του Ατλαντικού υπερδύναμη. Η ευρωπαϊκή ενοποίηση θα αποτελεί από τώρα και ύστερα μια χίμαιρα, αν το ευρωπαϊκό ιερατείο δεν αποφασίσει να επαναφέρει τη μεταλλαγμένη Ένωση στην τροχιά των ιδρυτικών της αξιών. Η διαίρεση της Ευρώπης σε ζώνες επιρροής και σε «Ενώσεις δυο ταχυτήτων ή Ενώσεις Βορρά-Νότου», μοιραία θα επαναφέρει στο προσκήνιο το θέμα των αντιθέσεων μεταξύ κρατών ή ομάδων

συμμαχικών κρατών με αναπόφευκτη κατάληξη τις αιματηρές συγκρούσεις. Η μια και ενιαία Ενωμένη Ευρώπη της αλληλεγγύης, του αλληλοσεβασμού και της πολιτικής και νομικής ισότητας των κρατών/μελών, είναι η μόνη εγγύηση για μια διαρκή ειρήνη και ευημερία των ευρωπαϊκών λαών.

Από τη στιγμή που έγινε εμφανής η απόλυτη κυριαρχία της Γερμανίας στο ευρωπαϊκό οικοδόμημα, η σύγκρουσή της με τις ΗΠΑ ήταν μη αναστρέψιμη. Οι Αμερικανοί ήταν βέβαιο πως δεν θα περίμεναν απαθείς τις διαμορφούμενες εξελίξεις, όπως ο Νέβιλ Τσάμπερλεν και ο Εντουάρ Νταλαντιέ (Αγγλία και Γαλλία) το 1938. Οι γιγάντωση της οικονομικής και πολιτικής δύναμης της μεταπολεμικής Γερμανίας, οφείλεται πρωτίστως στην αμερικανική βοήθεια και συμπαράσταση (χάρισμα πολεμικών χρεών, συμπαράσταση για ενοποίηση, πλαίσιο αναδιοργάνωσης της βαριάς βιομηχανίας κλπ), με σκοπό να υπάρχει ένα ισχυρό αντίβαρο στη σοβιετική απειλή για την Ευρώπη. Από τη στιγμή της διάλυσης της Σοβιετικής Ένωσης, οι ΗΠΑ θα επιθυμούσαν μια Γερμανία και γενικότερα μια Ενωμένη Ευρώπη, που θα διαχειρίζονταν τα θέματα οικονομικής και εξωτερικής πολιτικής με τρόπο συμβατό με τα αμερικανικά οικονομικά και γεωστρατηγικά συμφέροντα. Αυτή η κυριαρχική για τους Αμερικανούς ισορροπία δυνάμεων διατηρήθηκε για αρκετά χρόνια, με μια υποτακτική Γερμανία και μια Γαλλία, στην οποία οι επίγονοι του Ντε Γκολ, εξοστρακίζοντας τις παρακαταθήκες του, υποτάχθηκαν πλήρως στις αμερικανικές υποδείξεις αναγνωρίζοντας τις ΗΠΑ ως την «ηγέτιδα υπερδύναμη του ελεύθερου κόσμου».

Το δέντρο, όπως λέει η λαϊκή θυμοσοφία, άρχισε να στραβώνει σχεδόν αμέσως μετά την υπογραφή της συμφωνίας ανάμεσα στον αμερικανό πρόεδρο Τζορτζ Μπους (τον πρεσβύτερο) και στον πρόεδρο της Σοβιετικής Ένωσης Μιχαήλ Γκορμπατσώφ, για την ενοποίηση των δυο Γερμανιών. Η συμφωνία άρχισε να ισχύει από τον Οκτώβρη του 1990, ενώ με απόφαση της γερμανικής ομοσπονδιακής κυβέρνησης, το 1991, μεταφέρθηκε η πρωτεύουσα του νέου ενιαίου κράτους από τη Βόννη στο Βερολίνο. Ήταν τότε που ο αμερικανός πολιτικός και πολιτολόγος Πολ Γούλφοβιτς (που αργότερα ήταν ένα από τα «γεράκια» της κυβέρνησης Μπους του νεότερου), είχε επισημάνει τον «κίνδυνο» να μετατραπεί η Γερμανία σε έναν σοβαρό αντίπαλο που θα μπορούσε να πλήξει «ζωτικά συμφέροντα των ΗΠΑ». Δεν είχε καλά καλά στεγνώσει το μελάνι της ενοποίησης και η Γερμανία έδειξε «τα δόντια της χαμογελώντας καλοσυνάτα». Επικαλούμενη την αρχή της αυτοδιάθεσης των λαών, επιτάχυνε τη διάλυση της Γιουγκοσλαβίας δηλώνοντας ρητά πως, ανεξάρτητα από τις αποφάσεις της ΕΟΚ (ΕΕ) ήταν αποφασισμένη να αναγνωρίσει την ανεξαρτησία της Κροατίας. Ενεργούσε

πλέον αυτόνομα και όχι ως κράτος/μέλος της Ένωσης. Η απόφαση αυτή δεν ήταν τυχαία. Στο Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, οι γερμανόφιλοι «Ουστάσι» που δημιούργησαν το ναζιστικό Ανεξάρτητο Κράτος της Κροατίας και οι μουσουλμάνοι της Βοσνίας με την ίδρυση της μεραρχίας των SS «Χαντζάρι», αποτελούσαν τις ισχυρότερες φιλοναζιστικές στρατιωτικές μονάδες των Βαλκανίων. Οι δολοφονίες Σέρβων, Εβραίων και Αθίγγανων που διέπραξαν κατά τη διάρκεια της γερμανικής κατοχής, διακρίνονταν για την ανελέητη βαρβαρότητά τους. Για κάποιους κρυφοναζιστές ηγέτες της μεταπολεμικής Γερμανίας, τα δυο αυτά κράτη θεωρούνταν πάντα «σύμμαχοι» στην υλοποίηση των παγγερμανικών οραμάτων, σε αντίθεση με τους Σέρβους και τους Έλληνες που συντέλεσαν αποφασιστικά στην ήττα του Γ' Ράιχ. Συνεπώς, η απέχθεια μιας σημαντικής μερίδας των σημερινών Γερμανών ηγητόρων για την Ελλάδα, έχει βαθύτερες ρίζες από αυτές που προβάλλονται ως δικαιολογία για την τιμωρητική συμπεριφορά τους στα πλαίσια των «εταιρικών σχέσεων» μέσα στην ΕΕ. Δικαιολογημένα ο δημοσιογράφος Γκιγιόμ Ντιβάλ, συνδέοντας αυτή τη συμπεριφορά με τα προηγηθέντα ιστορικά γεγονότα και εμφανίζοντας μια φωτογραφία του Σόιμπλε με τη γνωστή σκληρή και βλοσυρή έκφρασή του, διερωτάται στις 13-7-2015, σε άρθρο του στη μηνιαία εφημερίδα «Alternatives Economiques»: «Γερμανία! γιατί τόσο μίσος εναντίον της Ελλάδας;» (Allemagne! pourquoi tant de haine contre la Grèce ?).

Οι ΗΠΑ στην αρχή δεν επιθυμούσαν τη διάλυση της Γιουγκοσλαβίας. Αναγκάστηκαν από τις εξελίξεις, μετά από τις διακηρυγμένες θέσεις της Γερμανίας, να παρέμβουν για να δώσουν λύσεις σύμφωνες με τα δικά τους συμφέροντα. Για το σκοπό αυτό άσκησαν φοβερές πιέσεις για την είσοδο στην ΕΕ των χωρών της Ανατολικής Ευρώπης, τις οποίες ο τότε αμερικανός υπουργός άμυνας Ντόναλντ Ράμσφελντ τις μετονόμασε διθυραμβικά σε «Νέα Ευρώπη». Η επιρροή των ΗΠΑ σ' αυτές τις χώρες ήταν απόλυτη και αποτελεσματική, ως τη στιγμή που η αμερικανική ηγεσία διαπίστωσε πως η Γερμανία, με την κυριαρχική της θέση στην ΕΕ και την απόλυτη εξουσία της στους οικονομικούς μηχανισμούς της, κατέστησε αυτές τις χώρες του πρώην σοβιετικού μπλοκ «δορυφορικά της προτεκτοράτα». Οι εθνικορατσιστικές αντιλήψεις τους παραπέμπουν σε ιδεολογίες της προ του Β' Παγκοσμίου Πολέμου εποχής. Πολλοί ευρωπαίοι αναλυτές επισημαίνουν και την μέχρι απαξιωτικής δουλικότητας υποταγή αυτών των χωρών στη Γερμανία και κυρίως όσων συμμετέχουν στο ελεγχόμενο από το Βόλφγκανγκ Σόιμπλε Γιούρογκρουπ.

Αλλά και στο θέμα της ουκρανικής κρίσης, με τη Γερμανία να ενθαρρύνει το νεοναζιστικό «Δεξιό Τομέα» για παρακρατική δρά-

ση, μετά την άρνηση υπογραφής από τον τότε πρόεδρο Βίκτορα Γιανουκόβιτς της συμφωνίας σύνδεσης και εμπορικής συνεργασίας με την ΕΕ, ανάγκασαν και πάλι τις ΗΠΑ να παρέμβουν. Τελικά και οι ΗΠΑ αλλά και η Γερμανία ταπεινώθηκαν με θεαματικό τρόπο από τον πρόεδρο Βλαντιμίρ Πούτιν, με την προσάρτηση της Κριμαίας στη Ρωσία και τον «de facto» ακρωτηριασμό και διχοτόμηση του ουκρανικού κράτους σε Ανατολικό και Δυτικό.

Οι πολιτικές θέσεις του νέου προέδρου των ΗΠΑ θεωρούνται, στην Ελλάδα αλλά και σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες, ως προσωπικές του απόψεις. Μερικοί έχουν απόλυτη άγνοια και ρομαντικές αντιλήψεις για τον τρόπο άσκησης της πολιτικής εξουσίας στις ΗΠΑ. Πίσω από τους προέδρους, αντιπροέδρους ή υπουργούς, που πολλές φορές είναι ασήμαντες προσωπικότητες και μερικοί, σαν το Ρίγκαν ή το Μπους (το νεότερο) είναι αμαθείς ή με βαθμό νοημοσύνης κάτω του μετρίου, κρύβονται ομάδες «εγκεφάλων» που σχεδιάζουν την αμερικανική εξωτερική πολιτική με ορίζοντα τριάντα ή ενδεχομένως και πενήντα ετών. Τα think tanks (δεξαμενές σκέψεις) και ιδιαίτερα ορισμένα μεγάλου κύρους, όπως είναι αυτά των πανεπιστημίων Χάρβαρντ της Βοστώνης και Στάνφορντ της Καλιφόρνιας, αλλά και σύμβουλοι σαν τον Χένρι Κίσινγκερ ή το Σμπίγγιου Μπρεζίνσκι, είναι αυτοί που χαράσσουν τη μοίρα του κόσμου. Αυτά που με κάπως θεατρinίστικο τρόπο διακηρύσσει πως θα εφαρμόσει ο Ντόναλντ Τράμπ, θα τα εφάρμοζε, ίσως με διαφορετικό τρόπο και συγκαλυμμένα προσχήματα και η Χίλαρι Κλίντον, αν νικούσε τον Τραμπ στις εκλογές του περασμένου Νοεμβρίου. Οι σχεδιασμοί είναι προδιαγεγραμμένοι από το Στέιτ Ντιπάρτμεντ, με βάση τις επιστημονικές εισηγήσεις των think tanks και των ειδικών εμπειρογνομόνων και συμβούλων. Ήδη, ο προηγούμενος πρόεδρος Μπάρακ Ομπάμα είχε αρχίσει σιωπηρά να εφαρμόζει κάποια από αυτά που, τώρα, φωναχτά διακηρύσσει πως θα εφαρμόσει ο Τραμπ. Οι δικαστικές ανακρίσεις για εταιρείες/κολοσσούς γερμανικών συμφερόντων (ΝτόιτσεΜπανκ, Φολκσβάγκεν, την ελβετική αλλά γερμανικών συμφερόντων Νοβάρτις κ.ά.) και τα εξοντωτικά πρόστιμα δισεκατομμυρίων που επιβλήθηκαν από την κυβέρνηση Ομπάμα, δείχνουν πως τα σχέδια «για να γονατίσει η Γερμανία» άρχισαν πριν από την εμφάνιση του Τραμπ στο αμερικανικό πολιτικό προσκήνιο. Η Γερμανία άρχισε να γίνεται επικίνδυνη όχι μόνο για τους «μη δορυφόρους» εταίρους της στην ΕΕ, αλλά και για τις ΗΠΑ.

Οι Αμερικανοί γνωρίζουν πως η ενδυνάμωση της οικονομικής και πολιτικής δύναμης της Γερμανίας και η «επιστροφή της ύβρεως» (le retour de l'hubris) κατά τον Ρεζί ντε Καστελνό, οφείλονται στο ευρώ, στις παγγερμανικές ιδεολογικές συμμαχίες της και

στις εμπορικές σχέσεις της με τη Ρωσία και την Κίνα. Η πρώτη μέριμνα του Ντόναλντ Τραμπ φαίνεται πως επικεντρώνεται στη διάσπαση της ΕΕ, στη διάλυση της Ευρωζώνης και στην κατάργηση του Ευρώ (τη ρίζα της γερμανικής τερατογένεσης). Ακολουθεί η αποδυνάμωση της Γερμανίας στο εσωτερικό της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με την ενίσχυση των φυγόκεντρων δυνάμεων που οφείλονται στην επιβαλλόμενη, με αυταρχικό τρόπο, πολιτική της λιτότητας και στην ανάδειξη ισχυρών ακροδεξιών ευρωσκεπτικιστικών κομμάτων. Η βελτίωση των πολιτικών και εμπορικών σχέσεων των ΗΠΑ με τη Ρωσία θα πλήξει, μετά την ύφεση της ευρωπαϊκής οικονομίας και τη μείωση της ζήτησης των βιομηχανικών προϊόντων, την τεράστια διείσδυση των γερμανικών εταιρειών στη ρωσική αγορά. Ο μεγάλος αντίπαλος είναι η Κίνα. Ο στόχος των ΗΠΑ θα είναι η τροχοπέδηση της οικονομικής της ενδυνάμωσης και η αποφυγή μιας μεγαλύτερης οικονομικής και στρατιωτικής προσέγγισής της με τη Ρωσία και τη Γερμανία. Σ' αυτό το στόχο αποβλέπει η νέα πολιτική του προστατευτισμού και η χείρα φιλίας του Τραμπ προς τον Πούτιν. Διότι ο νεοφιλελευθερισμός και η παγκοσμιοποίηση που «εφευρέθηκαν» από το Μ. Φρίντμαν, τη γυναίκα του και τον κουνιάδο του στη «Σχολή του Σικάγου», αποσκοπούσαν στην περαιτέρω ενδυνάμωση της Αμερικής ως οικονομικής και στρατιωτικής υπερδύναμης. Τα δεδομένα άλλαξαν μετά από τρεις, περίπου, δεκαετίες και τα οφέλη άρχισε να τα καρπώνεται η Γερμανία (όχι η ΕΕ) και περισσότερο η Κίνα. Αυτή η αχανής χώρα της Ασίας κατάφερε, σε δυο δεκαετίες, με μια χωλαίνουσα αρχικά οικονομία, να αναρριχηθεί σταδιακά στην κορυφή του πίνακα των ισχυρών οικονομικά χωρών και βρίσκεται πλέον σε απόσταση αναπνοής από τις ΗΠΑ. Ο νεοφιλελευθερισμός την ευνόησε αφάνταστα, διότι εκμεταλλεύτηκε έξυπνα, με καπιταλιστική νοοτροπία, τις ευκαιρίες του ανταγωνισμού στις ελεύθερες αγορές, ενώ το αυστηρά ελεγχόμενο πολίτευμά της από το κομμουνιστικό κόμμα, της επιτρέπει να έχει υποπολλαπλάσιο κόστος παραγωγής λόγω της ανυπαρξίας αναστατώσεων από εργατικές διεκδικήσεις (απεργίες, αυξήσεις μισθών, ωράρια εργασίας, υπερωρίες κλπ). Η επιστροφή στον προστατευτισμό από την κυβέρνηση Τραμπ, αποτελεί μια κίνηση σωτηρίας για την Αμερική, η οποία θα επηρεάσει την παγκόσμια οικονομία και θα επιταχύνει τις πολιτικές εξελίξεις σε όλο τον κόσμο και κυρίως στην Ευρώπη, με έξαρση των εθνικισμών.

Επιχειρήσαμε να διερευνήσουμε τους οικονομικούς και ιδεολογικούς παράγοντες που συντέλεσαν στην αναζωπύρωση του παγερμανισμού και στην αναγέννηση των εθνικισμών στην Ευρώπη. Υπάρχει ένα ακόμα ελάχιστο γνωστό στοιχείο που επηρεάζει αυτές τις εξελίξεις. Είναι οι πολιτιστικές επιδράσεις από τις οποίες δια-

μορφώνονται κάποιες άγνωστες και ακατανόητες, για τους πολλούς, οικονομικές και πολιτικές συμπεριφορές των προτεσταντών ηγετών της Γερμανίας. Οι πολιτικές αναλύσεις του κοινωνιολόγου Μαξ Βέμπερ, πριν από εκατόν δέκα περίπου χρόνια, στο έργο του «Η Προτεσταντική Ηθική και το Πνεύμα του Καπιταλισμού» είναι αυτή την περίοδο πάρα πολύ επίκαιρες, αν προσπαθήσουμε να αποκρυπτογραφήσουμε τις σημερινές εξελίξεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση και το ελληνικό πρόβλημα του δημόσιου χρέους, με τη λογική και την «ηθική» επιχειρηματολογία του γερμανού υπουργού οικονομικών Βόλφγκανγκ Σόιμπλε. Θα το επιχειρήσουμε αν μας δοθεί η ευκαιρία σε κάποιο επόμενο άρθρο, αλλά ταυτόχρονα θα προσπαθήσουμε να σκιαγραφήσουμε και τη σκοτεινή προσωπικότητα ενός ανθρώπου, ο οποίος κυριάρχησε στη γερμανική πολιτική σκηνή αλλά και έχει καταστεί ο αδιαμφισβήτητος ηγέτης της σημερινής Ευρώπης. Η υποτιθέμενη «δεύτερη ατμομηχανή» της Ευρώπης και της Ευρωζώνης, η Γαλλία του Φρανσουά Ολάντ, έχει περιπέσει σε μακροχρόνια χειμερία νάρκη, λόγω του υπερβολικού χρέους της και την επιεική αντιμετώπισή της από τη Γερμανία. Όπως εύστοχα έγραψε ένας αναγνώστης της «Libération», οι γάλλοι οικονομικοί αξιωματούχοι στην Κομισιόν και στο Γιούρογκρουπ, ο Μοσκοβισί και ο Σαπέν, είναι χρήσιμοι κι' απαραίτητοι «για να παραγγέλνουν τους καφέδες και να αδειάζουν τα σταχτοδοχεία».

Το πολυσύνθετο πρόβλημα της «προτεσταντικής ηθικής» στην εξέλιξη των οικονομικών και πολιτικών δεδομένων, απασχολεί τον τελευταίο καιρό έντονα τους ευρωπαϊούς πολιτικούς και οικονομικούς αναλυτές. Φυσικά αυτό δεν μπορεί να γίνει εύκολα κατανοητό από τον αναγνώστη που δεν έχει ασχοληθεί συστηματικά με τέτοιου είδους εξειδικευμένη θεματολογία. Όσοι όμως επιθυμούν να αποκτήσουν μια γενική και κάπως εκλαϊκευμένη άποψη του προβλήματος, μπορούν να βρουν τέτοιες διεσπαρμένες αλλά αρκετά αναλυτικές πληροφορίες στις ερευνητικές εργασίες μου «Το Πελαταιακό Κράτος» και «Το Θαύμα του Ελληνικού Πολιτισμού». Τα βιβλία μου αυτά δεν κυκλοφορούν στο εμπόριο (και γι' αυτό δεν υπάρχουν στα βιβλιοπωλεία). Βρίσκονται όμως σε πολλές Κεντρικές Δημοτικές Βιβλιοθήκες, αλλά επίσης είναι δυνατή η δωρεάν ανάγνωση και εκτύπωσή τους από την ιστοσελίδα: siskos-logotexnia.gr

Δημοσιεύτηκε στις 15-2-2017

IV

ΕΝΩΜΕΝΗ ΕΥΡΩΠΗ «στο σταυροδρόμι της Αρετής και της Κακίας»

Α' ΜΕΡΟΣ

Έρχονται κάποιες κρίσιμες στιγμές κατά τις οποίες ένα άτομο, ένα σύνολο ατόμων ή ένα ολόκληρο κράτος, βρίσκεται σε σταυροδρόμι και θα πρέπει να πάρει σωστές αποφάσεις που θα καθορίσουν αμετάκλητα τη μελλοντική του πορεία. Σε ένα τέτοιο σταυροδρόμι σταμάτησε αμήχανη σήμερα, το 2017, η Ευρωπαϊκή Ένωση. Είναι ένα έτος εκλογών για τα δυο μεγάλα και ισχυρότερα κράτη της Ευρώπης, τη Γερμανία και τη Γαλλία, αλλά και με την εκλογή του Ντόναλντ Τραμπ στις ΗΠΑ, τα οικονομικά και γεωπολιτικά δεδομένα σ' όλο τον κόσμο θα επανατοποθετηθούν για νέους προβληματισμούς και σχεδιασμούς. Η επιλογή του σωστού δρόμου από τους ευρωπαίους ηγέτες θα οδηγήσει, είτε στην ειρήνη και στην ευημερία των λαών, είτε στους άγριους ανταγωνισμούς και στη μιζέρια.

Αυτές τις κρίσιμες στιγμές σε πρωτόγνωρα σταυροδρόμια, μας τις παρουσίασε με έκδηλο τρόπο ο Πρόδικος ο Κείος (από την κυκλαδίτικη Κέα ή Τζια) και μας τις διέσωσε ο Ξενοφών. Στα «Απομνημονεύματά» του (σε γλώσσα που και σήμερα είναι εύκολα κατανοητή) και παίρνοντας αφορμή από τις νουθεσίες του Σωκράτη προς τον Αρίστιππο, μας περιγράφει με συναρπαστικό τρόπο το μυθολογικό δίλημμα του Ηρακλή μπροστά στην Αρετή και στην Κακία. Η εκπρόσωπος του κακού (όπως γίνεται συνήθως σε αυτές τις περιπτώσεις) πρόβαλε πειστικά επιχειρήματα λέγοντας: «Έννοεῖς, ὦ Ἡράκλεις, ὡς χαλεπὴν καὶ μακρὰν ὁδὸν ἐπὶ τὰς εὐφροσύνας ἢ γυνὴ σοὶ αὕτη διηγεῖται; ἐγὼ δὲ ῥαδίαν καὶ βραχεῖαν ὁδὸν ἐπὶ τὴν εὐδαιμονίαν ἄξω σε». Ο Ηρακλής διάλεξε το δρόμο της Αρετής και έμεινε στην ιστορία, με τις πράξεις του, ως το ηρωικό

πρότυπο του ελληνισμού. Οι σημερινοί ευρωπαίοι ηγέτες με ποια μορφή υστεροφημίας θα μείνουν στην ιστορία;

Στο προηγούμενο άρθρο μας που δημοσιεύτηκε στην «ΠΡΟΟΔΟ» στις 15 Φεβρουαρίου, διαπιστώσαμε με θλίψη πως κάποιοι από τους ευρωπαίους ηγέτες δεν έχουν τέτοιου είδους διλήμματα και επιλέγουν «το δρόμο τους» αδιαφορώντας για τις τραγικές συνέπειες που θα έχει η αλαζονική απόφασή τους. Οι προβλέψεις είναι δυσοίωνες, αν λάβουμε υπόψη μας τους οικονομικούς και ιδεολογικούς παράγοντες που συντέλεσαν στην αναζωπύρωση του παγγερμανισμού και στην αναγέννηση των εθνικισμών στην Ευρώπη. Οι **προβλέψεις**¹³ όμως δεν προκαθορίζουν την πραγματική

13 Όταν το άρθρο δημοσιεύτηκε στις 2-3-2017 στην εφημερίδα «Η ΠΡΟΟΔΟΣ» των Σερρών, δεν είχαν δημοσιοποιηθεί τα στοιχεία του πρωτογενούς πλεονάσματος του 2016, για να τα συγκρίνουμε «με τις προβλέψεις των σοφών αλημιστών» που κατέστρεψαν την ελληνική οικονομία. Στο τέλος του Απρίλη 2017 η Ευρωπαϊκή Στατιστική Υπηρεσία (EUROSTAT) ανακοίνωσε πως το πλεόνασμα έφτασε στο 4,19% του ελληνικού Ακαθάριστου Εθνικού Προϊόντος (ΑΕΠ). Οι προβλέψεις του ΔΝΤ υπολόγιζαν το πλεόνασμα στο 0,1% και της ΕΕ στο 0,5%, δηλαδή αντίστοιχα 42 και 8 φορές μικρότερο του πραγματικού. Αν μαζί με αυτό το εγκληματικό λάθος υπολογίσουμε και τις καταστροφικές συνέπειες του λάθους από τον «πολλαπλασιαστή» (multiplier) που αποκάλυψε η έκθεση του διευθυντή του ερευνητικού τμήματος του ΔΝΤ, του Ολιβιέ Μπλανσάρ, ίσως γίνει κατανοητό το μέγεθος της μη αναστρέψιμης ζημίας που επέφεραν στην ελληνική οικονομία αυτές «οι προβλέψεις των μεγαλόσχημων κομπογιαννιτών τεχνοκρατών» του ΔΝΤ, του Γιούρογκρουπ, της Κομισιόν και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ). Ο πολλαπλασιαστής υπολογίστηκε στο 0,5, δηλαδή ως και τρεις περίπου φορές μικρότερος από τον πραγματικό μιας αναπτυσσόμενης οικονομίας. Η υπερβολική μείωση μισθών και συντάξεων, το κλείσιμο χιλιάδων μικροκαταστημάτων και βιοτεχνιών και η τεράστια ανεργία, επέφεραν απρόβλεπτη τροχοπέδηση στην εσωτερική ζήτηση με ραγδαία μείωση της κατανάλωσης. Οι συνέπειες ήταν εξοντωτικές, με τον τριπλασιασμό της ύφεσης και την ανακοπή κάθε προσπάθειας ανάκαμψης. Το έγκλημα δεν οφείλεται μόνο στο ασυγχώρητο σφάλμα του πολλαπλασιαστή, αλλά και στη συνέχιση της πιο σκληρής λιτότητας, με αποσιώπηση των λανθασμένων προβλέψεων για να προστατευθεί το κύρος του ΔΝΤ και του γερμανικού υπουργείου οικονομικών που αποδεχόταν και επικύρωνε με εκβιασμούς στις συνεδριάσεις του Γιούρογκρουπ αυτές τις προβλέψεις. Ο νομπελίστας καθηγητής Πολ Κρούγκμαν, αναφερόμενος στην έκθεση/μελέτη Μπλανσάρ, θεωρεί τους ηγέτες της ΕΕ ως τους κύριους υπεύθυνους για τη δυστυχία που έφεραν στις υπερχρεωμένες χώρες της Ένωσης. Μια δυστυχία του ίδιου επιπέδου με την κρίση του 1929. Και επισημαίνει πως η ευθύνη τους (όπως αναγράφεται στην εφημερίδα «Libération» που δημοσιεύει την πληροφορία), είναι ακόμα μεγαλύτερη διότι «*persistent à dire que la solution viendra d'encore plus de souffrance*» (επιμένουν να λένε πως η λύση θα έρθει με ακόμα μεγαλύτερη δυστυχία και ταλαιπωρία).

μελλοντική εξέλιξη των γεγονότων, παρά την ύπαρξη των «αλχημιστών οικονομολόγων» του ΔΝΤ και της ΕΕ, οι οποίοι δήθεν προβλέπουν πως κάποιοι οικονομικοί δείκτες θα είναι, μετά από τριάντα χρόνια, ακριβώς 1,31 % ή 2,73 %. Γέμισε επίσης ο τόπος και από απατεώνες των λεγόμενων «Αγορών», σαν το Ρουμπινί ή το Σόρος, που «προφητεύουν» για να κερδοσκοπήσουν ευκολότερα στα χρηματιστήρια ή για να αγοράσουν μισοτιμής τα «φιλέτα» της ελληνικής κρατικής περιουσίας.

Η υστεροφημία φαίνεται πως δεν απασχολεί πλέον τους ευρωπαίους ηγέτες, αν λάβουμε υπόψη κάποια από τα ανώτατα στελέχη που κρατούσαν για χρόνια στα χέρια τους τις τύχες των ευρωπαϊκών λαών (σαν τον Ζοζέ Μανουέλ Μπαρόζο) και αποδείχτηκαν ομπορτουμιστές ολκής και από ξυπόλυτοι μαοϊκοί επαναστάτες, μετατράπηκαν (ελέω Γκόλντμαν Σακς) σε δισεκατομμυριούχους καπιταλιστές.

Υποσχεθήκαμε να αναφερθούμε στους πολιτιστικούς παράγοντες αναγέννησης των εθνικισμών και ειδικότερα στις επιδράσεις τους στον σημερινό πραγματικό ηγέτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στο Βόλφγκανγκ Σόιμπλε. Όταν αναφερόμαστε στο σημερινό υπουργό οικονομικών της Γερμανίας, δεν ψυχογραφούμε ένα μεμονωμένο άτομο αλλά ολόκληρες οικονομικές και πολιτικές ομάδες πίεσης και συμφερόντων, αλλά και μιας σταθερής και συγκεκριμένης ιδεολογίας. Είναι η εμφανής εικόνα μιας ολόκληρης αφανούς στρατιάς ιδεολόγων. Είναι ο εκπρόσωπος μιας ιδεολογίας και αυτή θέλησε να αναδείξει ο αναρχικός ή ο θεωρηθείς ως «παράφρων», ο οποίος προσπάθησε τον Οκτώβρη του 1990 να τον δολοφονήσει (γι' αυτό το περιστατικό θα μιλήσουμε στο Β' Μέρος του άρθρου). Είχε τότε ομολογήσει πως «είχε προβεί σε αυτή την πράξη για να εκδικηθεί τον φυσικό και ψυχολογικό τρόπο του (γερμανικού) κράτους, δολοφονώντας ένα ηγετικό στέλεχος που αποτελούσε το ιδανικό σύμβολο της σκληρότητας της κρατικής εξουσίας».

Τα πολιτιστικά στερεότυπα του Σόιμπλε που οριοθετούν και τις πολιτικές του πράξεις στη Γερμανία αλλά και στην υπόλοιπη Ευρώπη, τις αναδεικνύει με γλαφυρό τρόπο ο αναπληρωτής αρχισυντάκτης της εφημερίδας «La Tribune» Ρομαρίκ Γκοντέν. Σε άρθρο του στις 28-2-2015 με τίτλο «Βόλφγκανγκ Σόιμπλε: ο αινιγματικός ευρωπαίος», περιγράφει τις προτεσταντικές εμμονές του γερμανού υπουργού και γράφει: «Οι αντιφάσεις του είναι εμφανείς. Για να τις αναλύσουμε θα πρέπει να κατανοήσουμε από που μας έρχεται. Γεννημένος το 1942, μέσα στη δίνη του πολέμου, από μια οικογένεια προτεσταντών μέσα στο σούπερ καθολικό Fribourg-en-Brisgau, ο ομοσπονδιακός υπουργός οικονομικών είναι **“ένα προϊόν της κουλτούρας του”**. Ο προτεσταντισμός της περιοχής του

Μπάντεν, στον οποίο ο υπουργός είναι πιστός, είναι ένας (φανατικά) αμυντικός προτεσταντισμός, μια απαιτητική θρησκεία με αξίες την προσπάθεια, την εργασία, την υποταγή στους κανόνες και την ανταμοιβή, αν αυτό απαιτείται, με ταλαιπωρία και πόνο».

Πολλοί αναγνώστες δεν θα μπορέσουν, ίσως, να εντοπίσουν κάτι το μεμπτό σ' αυτές τις θρησκευτικές ιδιότητες του Σόιμπλε, αν δεν ενημερωθούν για τα «προϊόντα αυτής της θρησκευτικής κουλτούρας», τα οποία εμπεριέχουν στοιχεία κοινωνικής, πολιτικής, και κρατικής συμπεριφοράς που προσομοιάζουν με τη «σαρία» των μουσουλμάνων ή (όπως σημειώνει ο Βέμπερ) και με κάποια στοιχεία της εμποροοικονομικής νοοτροπίας των Ιουδαίων. Η εργασία, το καθήκον, η απόκτηση πλούτου, η τυφλή υπακοή στους ηγέτες και η συμπεριφορά προς το συνάνθρωπο ή προς άλλα έθνη, δεν αποτελούν απλά κοινωνικά στοιχεία επιβίωσης ή φυσιολογικών ανθρώπινων σχέσεων, αλλά θεϊκές επιταγές σε καθορισμένο και अपαραβάτο πλαίσιο, για τις οποίες οι παραβάτες θα πρέπει να τιμωρούνται ανελέητα όχι από το θεό αλλά από τους συνανθρώπους τους και το κράτος. Για την κατανόηση της συμπεριφοράς του Σόιμπλε και των ομοίων του στα πλαίσια της ΕΕ και ειδικότερα στο θέμα του ελληνικού χρέους (όπου υπάρχουν και γενικότερες γεωστρατηγικές επιδιώξεις), θα πρέπει να αναφερθούμε και πάλι, όπως στο προηγούμενο άρθρο μας, στο Μαξ Βέμπερ και στο έργο του «Η Προτεσταντική Ηθική και το Πνεύμα του Καπιταλισμού». Θα επισημάνουμε επιπροσάδην κάποια βασικά σημεία αυτού του εκπληκτικού για την αρτιότητά του επιστημονικού έργου, χάρη στο οποίο ο γερμανός κοινωνιολόγος θεωρήθηκε ισάξιος του «πατέρα της κοινωνιολογίας», του Εμίλ Ντιρκέμ.

Στο Α' Μέρος του Α' Κεφ. του έργου, όπου αναλύεται το πνεύμα του καπιταλισμού από προτεσταντικής σκοπιάς, ο Βέμπερ παρουσιάζει με απλά αλλά ουσιαστικά μικρά παραδείγματα αυτό «το πνεύμα». Ο συγγραφέας παραθέτει κάποιες απόψεις ενός ακραιφνούς θεωρητικού του προτεσταντισμού και του καπιταλισμού, ενός εκ πεπιοθήσεως «κυνηγού χρημάτων και απόκτησης πλούτου», του Βενιαμίν Φραγκλίνου. Αυτός, «ο πατέρας του αμερικανικού έθνους», με τα αμέτρητα επαγγέλματα (τυπογράφος, εφευρέτης, φυσικός, διπλωμάτης, φιλόσοφος, πολιτικός κλπ), θεωρούσε πως η απόκτηση πλούτου με το ξέφρενο κυνήγι του κέρδους «είναι ένα ηθικό καθήκον και μια απεράβατη εντολή του θεού». Για τον Φραγκλίνο, έναν προτεστάντη καλβινιστή και υψηλόβαθμο μασόνο, η απόκτηση κέρδους αποτελούσε το χριστιανικό «σύμβολο της πίστεως» και γι' αυτό ο Βέμπερ (αν και ο ίδιος συντηρητικός και προτεστάντης, αλλά εκπληκτικά αμερόληπτος στα συμπεράσματα της επιστημονικής του μελέτης), τον θεωρούσε πρότυπο για να

εκφράσει το προτεσταντικό «ήθος» ενός κερδοσκοπικού καπιταλισμού. Ο Βενιαμίν Φραγκλίνος είναι ο άνθρωπος ο οποίος, επηρεασμένος από τις καλβινιστικές ιδέες του πατέρα του, εφάρμοσε στην πράξη το αξίωμα του Καλβίνου για τη σωτηρία της ψυχής ενός χριστιανού. Αυτή επιτυγχάνεται μόνο με τη sola fide (μόνο με την πίστη) διότι οι πράξεις των ανθρώπων είναι αποτέλεσμα των δικών τους ενεργειών, για τις οποίες πρέπει να αμείβονται ή να τιμωρούνται σκληρά από τους συνανθρώπους τους, ενώ ο θεός είναι αμέτοχος σε ότι δεν έχει άμεση σχέση με την πίστη. Κατά την προτεσταντική θεωρητική και δογματική προσέγγιση των ιερών χριστιανικών κειμένων, ορισμένοι πιστοί προορίζονται αμετάκλητα από το θεό για να ευτυχήσουν σ' αυτή τη ζωή αλλά και να αποκτήσουν, μετά θάνατον, την αιώνια βασιλεία. Όλοι οι άλλοι, αμετάκλητα κι' αυτοί, παρά το γεγονός πως θα παραμείνουν ως μέλη της εκκλησίας, **είναι προκαταδικασμένοι από το θεό στον αιώνιο θάνατο.**

Παρά τις δογματικές διαφορές στις διδασκαλίες Λουθηρανών και Καλβινιστών, στην πράξη αυτό το αδυσώπητο πνεύμα του προτεσταντισμού πήρε μια ενιαία και ολοκληρωμένη μορφή στις γερμανόφωνες περιοχές το 1933, όταν ο Χίτλερ ένωσε τα δυο δόγματα σε μια και μοναδική ευαγγελική εκκλησία της Γερμανίας. Οι θεωρίες του Λούθηρου για την εργασία, το καθήκον και την υποταγή του ατόμου στο σύνολο, ως θεϊκά εμπνευσμένος αυτοσκοπός της ύπαρξης του ανθρώπου και οι αντιλήψεις του Καλβίνου για την προεπιλογή από το θεό των λίγων προνομιούχων και των πολλών κολασμένων, αποτελούν βιώματα που, κατά καιρούς, ανατροφοδοτούν τη γιγάντωση του παγγερμανισμού. Όπως διαπιστώσαμε η ιδιόμορφη και ενιαία γερμανική προτεσταντική ηθική, η οποία επηρεάζει και τις ανθρώπινες κοινωνικές σχέσεις, έχει επίδραση στην προσπάθεια ατόμων ή κρατών να κυριαρχήσουν και να καταστούν οι λίγοι προνομιούχοι που θα έχουν τη θεία χάρη και στη γη αλλά και στον ουρανό. Αντίθετα, η Καθολική Εκκλησία (η δεύτερη μεγάλη εκκλησία της Γερμανίας), αλλά και η απόλυτα αποστασιοποιημένη από τους οικονομικούς παραγωγικούς μηχανισμούς του καπιταλισμού Ελληνορθόδοξη Εκκλησία, θεωρούν πως δεν αρκεί «μόνον η πίστη», αλλά αυτή θα πρέπει να αποδεικνύεται με αγαθοεργίες και πράξεις αγάπης προς τους συνανθρώπους μας. Η εργασία ή το καθήκον, απαραίτητα εργαλεία επιβίωσης του ατόμου σε μια κοινωνία, δεν είναι αυτοσκοπός και ο υπέρτατος στόχος της ύπαρξης του ανθρώπου στη γη. Ούτε η συσσώρευση πλούτου είναι το αποτέλεσμα θεϊκής επιταγής που οδηγεί στην ευτυχία και την ουράνια βασιλεία, αλλά η συνέπεια ενός άπληστου και «διεστραμμένου ενστίκτου» (κατά την έκφραση του

Βέμπερ), το οποίο παραγνωρίζει υπέρτατες ανθρώπινες αξίες για να αποκτήσει κάποιος υλικά αγαθά, που ο πιστός χριστιανός δεν τα παίρνει και ούτε τα χρειάζεται στον τάφο του.

Ίσως, με την πρόχειρη και υπερβολικά σύντομη παράθεση κάποιων στερεοτύπων της προτεσταντικής ηθικής, οι αναγνώστες να κατανόησαν «τα προϊόντα της κουλτούρας του Σόιμπλε», στα οποία αναφέρθηκε ο Ρομαρίκ Γκοντέν. Με αυτό τον τρόπο γίνεται εύκολα αντιληπτό, για ποιο λόγο ο γερμανός υπουργός οικονομικών και οι ομοϊδεάτες του χρησιμοποιούν τα στερεότυπα για «τεμπέληδες και απατεώνες Έλληνες, που ποτέ δεν πληρώνουν τα χρέη τους». Προσπαθούν να διεγείρουν τις ευαισθησίες του γερμανικού λαού για την «ιερή εργασία» και το «μισητό χρέος», για να επιτύχουν άλλους στόχους στους κόλπους της ΕΕ και της Ευρωζώνης (π.χ. δημιουργία της βόρειας οικονομικής ζώνης του ευρωμάρκου). Για τους προτεστάντες γερμανούς πολίτες (είναι οι πολυπληθέστεροι, οι πλουσιότεροι και οι πολιτικά παντοδύναμοι), ο τεμπέλης και ο σπάταλος είναι «κοινοί εγκληματίες» στους οποίους δεν θα πρέπει να επιδεικνύεται ούτε ο παραμικρός οίκτος. Ο φτωχός οφειλέτης είναι εξ ορισμού ένοχος και αφερέγγυος και αν ακόμα έχει την τίμια πρόθεση να εξοφλήσει το χρέος του. Δεν είναι απλή σύμπτωση που στη γερμανική γλώσσα το **χρέος (Schulden)** είναι ομόρριζη λέξη με την **ενοχή (Schuld)**. Να γιατί ο Σόιμπλε, μαζί με τους δρακόντειους όρους για τη «βοήθεια σωτηρίας της Ελλάδας» (έτσι λένε τώρα τα τοκοφόρα ή τοκογλυφικά δάνεια) επιζητεί, με προτεσταντική σκληρότητα και την τιμωρία της «ένοχης» χώρας μας.

Για το Βόλφγκανγκ Σόιμπλε, το πανίσχυρο και σκοτεινό αυτό πρόσωπο της ευρωπαϊκής πολιτικής σκηνής, θα μιλήσουμε εκτενέστερα στο Β' Μέρος αυτού του άρθρου. Η πολιτική του δύναμη αποκαλύφθηκε αμέσως μετά την εμφάνιση της ευρωπαϊκής οικονομικής κρίσης, το 2009, για να καταστεί ο πανίσχυρος ηγέτης της ΕΕ. Όπως αποδείχτηκε στην πράξη, ακόμα και οι αξιωματούχοι μεγάλων χωρών όπως της Γαλλίας, Ιταλίας ή Ισπανίας, σκύβουν δουλικά το κεφάλι τους μπροστά του, ακόμα και όταν προκαθορίζει, με δηλώσεις του στα «δικά του» ΜΜΕ, τα μέτρα που θα λάβουν ή πρέπει να λάβουν οι εκλεγμένοι ηγέτες των κρατών μελών της Ευρωζώνης. Διότι σε μια Ένωση χωρίς ίχνος οικονομικής αλληλεγγύης ανάμεσα στα κράτη/μέλη, παντοδύναμος είναι «ο ανεξέλεγκτος ταμίας που έχει το πορτοφόλι». Απομένει να δούμε για πόσο ακόμα χρονικό διάστημα θα διατηρηθεί αυτή η διογκωμένη, λόγω λιτότητας, πολιτική του δύναμη, αν ληφθούν υπόψη οι ανησυχητικές εξελίξεις στον ευρωπαϊκό πολιτικό χώρο και οι προαναγγεληθείσες αλλαγές στην εξωτερική πολιτική των ΗΠΑ. Πάντως,

ως τις γερμανικές εκλογές του προσεχούς Σεπτεμβρίου, ο Σόιμπλε θα εξακολουθήσει να χαράσσει την οικονομική πολιτική της Ευρωζώνης, αν και η ανερχόμενη αλλά κάπως αφανής εξουσία του Κλάους Ρέγκλινγκ στον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας (ESM) και οι συνεχείς επιθέσεις όλων των Γερμανών (Μέρκελ, Σόιμπλε, Ρέγκλινγκ) στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) και στο Μάριο Ντράγκι για τα μειωμένα επιτόκια, δείχνει μια Γερμανία που είναι αποφασισμένη να παίρνει και στο μέλλον, έστω και με αλλαγές προσώπων, τις βασικές οικονομικές αποφάσεις στην ΕΕ.

Η αποκάλυψη (στο επόμενο κείμενό μας) της άγνωστης σε πολλούς διπλής προσωπικότητας του γερμανού υπουργού οικονομικών, ο οποίος θεωρείται ηγέτης πανίσχυρων οικονομικών κέντρων που επιδιώκουν ανεπιθύμητες από τους ευρωπαϊκούς λαούς εξελίξεις στις αξίες και τους θεσμούς της ΕΕ, θα διαφωτίσει πληρέστερα και τον ηροστράτειο ρόλο του (στα γερμανικά το herostat υποδηλώνει τον αδίστακτο που διψά για δόξα) στην ελληνική κρίση χρέους. Μια κρίση η οποία, από λανθασμένες εκτιμήσεις, αποδιοργάνωσε τελείως το ήδη καχεκτικό κοινωνικό κράτος και ανέκοψε, για χρόνια, την ανάκαμψη της ελληνικής οικονομίας. Προφανώς αυτή η καθυστέρηση δεν οφείλεται μόνο στη μυωπική και συμφεροντολογική πολιτική της Γερμανίας και του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου, αλλά και στις διαμάχες της ελληνικής πολιτικής ηγεσίας, η οποία δεν κατάφερε να αρθρώσει ενιαίο και συμπαγή «ελληνικό λόγο» σε παράλογες απαιτήσεις των δανειστών. Η διχόνοια, «η δολερή» (όπως την αποκάλεσε και ο εθνικός μας ποιητής), κάποιες φορές ξεπερνά, σε εθνικά θέματα, τα όρια του μετρου και οδηγεί στον παραλογισμό. Σε πρόσφατη συζήτηση στην Ευρωβουλή για το ελληνικό δημόσιο χρέος, υπήρξαν θλιβερές κομματικές διαμάχες χαμηλού επιπέδου από έλληνες ευρωβουλευτές, παρά τη γνωστή ρήση του Κωνσταντίνου Καραμανλή πως εκτός Ελλάδας «δεν μιλάμε ποτέ για τις κομματικές μας διαφορές». Το ταπεινωτικό, το εξευτελιστικό θα μπορούσα να πω, σε όλη αυτή την υπόθεση είναι πως, ένας ξένος ευρωβουλευτής άσκησε κριτική για αυτές (όπως είπε), «τις κομματικές ελληνικές κοκορομαχίες», σε μια στιγμή που γινόταν μια κρίσιμη και σοβαρή συζήτηση για το ελληνικό χρέος.

Δημοσιεύτηκε στις 2-3-2017

ΕΝΩΜΕΝΗ ΕΥΡΩΠΗ «στο σταυροδρόμι της Αρετής και της Κακίας»

Β' ΜΕΡΟΣ

Στο Α' Μέρος αυτού του άρθρου επισημάνθηκαν οι ιδιόμορφες πολιτιστικές επιδράσεις, που διαμόρφωσαν το χαρακτήρα και την προσωπικότητα του γερμανού υπουργού οικονομικών. Επίσης μιλήσαμε για τον πολιτικό του ρόλο στην ευρωπαϊκή πολιτική σκηνή και τις επιρροές της κουλτούρας του στη γενικότερη πολιτική και κοινωνική συμπεριφορά του. Πολλοί πιστεύουν πως ο Βόλφγκανγκ Σόιμπλε είναι ένα άτομο με διπλή πολιτική προσωπικότητα, προσπαθώντας έτσι να επιτύχει καλύτερα τους στόχους που επιδιώκει για να ικανοποιήσει τα αιτήματα της ομάδας των μεγάλων οικονομικών συμφερόντων που εκπροσωπεί. Ας βάλουμε λοιπόν τα πράγματα στη σειρά τους, για να δούμε ποιο πραγματικά είναι αυτό το αινιγματικό, συνοφρυωμένο, σκοτεινό και αγέλαστο άτομο, το οποίο παίζει τον σημαντικότερο ρόλο στις εξελίξεις, οι οποίες συντέλεσαν στην εκτροπή της ΕΕ από τις παραδοσιακές της αξίες της αλληλεγγύης και της ισότητας των κρατών/μελών της.

Κάποιοι θεώρησαν πως ο Σόιμπλε αντιπροσωπεύει το σκληρό αλλά συνετό Ευρωπαίο, ο οποίος εκφράζει τις ευρωπαϊκές αξίες του ανθρωπισμού και τις ανεκτικότητας, με στόχο να επιτύχει καλύτερα «και νοικοκυρεμένα» την ευρωπαϊκή ενοποίηση. Ο ίδιος ενισχύει αυτό το προφίλ, παρά το γεγονός πως αναγνωρίζει ότι έχει καταστεί το πιο μισητό και αμφισβητούμενο πολιτικό πρόσωπο σε όλη την Ευρώπη, εκτός βέβαια από τη Γερμανία και τους «δορυφόρους» της. Η άλλη πλευρά τον θεωρεί πολιτικό με ολοκληρωτικές αντιλήψεις, έναν κρυφοναζιστή, που με τις πράξεις του (απόρριψη της αρχής της αλληλεγγύης, σκληρή λιτότητα, μετατροπή της ΕΕ σε γερμανική Ευρώπη κλπ), ενισχύει τις τάσεις του ευρωσκεπτικισμού και τη γιγάντωση των ακροδεξιών κομμάτων. Ας δούμε μερικές από τις αντικρουόμενες απόψεις για να οδηγηθούμε σε κάποια συμπεράσματα.

Το 2010, στην κορύφωση της ευρωπαϊκής οικονομικής κρίσης (την οποία για λόγους σκοπιμότητας ονόμασαν ελληνική), ο Σόιμπλε θεωρήθηκε ως ο ισχυρός πολιτικός ευρωπαίος που αγωνιζόταν για τη σωτηρία της Ευρώπης, του ευρώ και των μεσογειακών χωρών, κυρίως της Ελλάδας. Εντούτοις, μερικοί όπως ο Ντανιέλ Βερνιέ, την ίδια χρονιά, είχαν διαπιστώσει πως η νέα γενιά των γερμανών πολιτικών «δεν έχει τον ίδιο θερμό ζήλο για την Ευρώπη όπως οι προκάτοχοί τους». Όταν ο Βερνιέ μιλούσε για προκάτοχους, εννοούσε φυσικά μόνο τον Κόνραντ Αντενάουερ και τον

Χέλμουτ Κολ, τους μοναδικούς καθολικούς καγκελάριους της μεταπολεμικής Γερμανίας και τους μοναδικούς «φανατικούς Ευρωπαίους». Μετά τον Κολ και την ενοποίηση της Γερμανίας, ήταν τέτοια η άνοδος και η επικράτηση, στη γερμανική πολιτική σκηνή, του προτεσταντικού παγγερμανισμού ώστε, όπως έγραψε η εφημερίδα «Le Monde», ο υπουργός περιβάλλοντος του ομοσπονδιακού κρατιδίου του Σάαρλαντ Πέτερ Αλτμάιερ, διαπίστωσε με πικρία πως ήταν ο μόνος καθολικός αξιωματούχος σε όλο το προτεσταντικό κυβερνητικό επιτελείο. Μέσα σε ένα τέτοιο ελάχιστο φιλοευρωπαϊκό πολιτικό κλίμα, ο Σόιμπλε, ο οποίος αυτοπροβαλλόταν ως ο «μοναδικός Ευρωπαίος» στο κόμμα του, στο CDU, υμνήθηκε από το γερμανικό και διεθνή τύπο ως ο σωτήρας της Ευρώπης. Οι «Financial Times» τον χαρακτήρισαν ως τον καλύτερο υπουργό οικονομικών του έτους, η «Les Echos» του απένειμε το μεγάλο βραβείο της οικονομίας, το «Der Spiegel» τον προσομοίωσε με το αεροπλάνο «Γιουροφάιτερ» και η «Frankfurter Allgemeine» ως τον «τελευταίο ευρωπαίο» μέσα στο κόμμα του, στη Χριστιανοδημοκρατική Ένωση (CDU).

Στην ακραίων δεξιών απόψεων ιταλική εφημερίδα «Il Tziorνάλε», ο δημοσιογράφος, συγγραφέας και τηλεοπτικός σχολιαστής Τζιανπάολο Ρόσι, παίρνοντας αφορμή από δηλώσεις του Σόιμπλε στη γερμανική εφημερίδα «Die Zeit» (Ο Χρόνος) για την ευπρόσδεκτη στη Γερμανία μαζική είσοδο μουσουλμάνων μεταναστών, τον επέκρινε με σφοδρότητα για τις «προοδευτικές αντιευρωπαϊκές αντιλήψεις του», σε άρθρο του που δημοσιεύτηκε τον Ιούλιο του 2016. Τον κατέκρινε ως φιλομουσουλμάνο. Θα πρέπει να σημειωθεί πως ένα περίπου μήνα πριν, η «Τζιουρνάλε», με διευθυντή τον Αλεσάντρο Σαλούστι, είχε διανείμει μαζί με την εφημερίδα και το βιβλίο του Χίτλερ «Mein Kampf» (Ο Αγών μου). Ο Σόιμπλε, κατά τον Ρόσι, είχε δηλώσει πως θα ήταν αποτυχία για την Ευρώπη αν έκλεινε το δρόμο στους μετανάστες, διότι μια τέτοια απομόνωση θα εκφυλιστεί σε ενδογαμία, σε αιμομιξία (*l'isolamento ci farebbe degenerare nella consanguineità*). Η Γερμανία, συνέχισε ο γερμανός υπουργός οικονομικών, με την είσοδο των μουσουλμάνων εμπλουτίζεται διότι με τη διαφορετικότητα δημιουργείται μια ανανεωτική δυναμική για τη χώρα.

Με τέτοιους διθυραμβικούς επαίνους από τα ΜΜΕ και με τέτοιου είδους αντιρατσιστικές και φιλομουσουλμανικές δηλώσεις στη «Die Zeit», ο γερμανός πολιτικός χαμαιλέοντας κατάφερε να ρίξει στάχτες στα μάτια όσων τον κατηγορούσαν ως κρυφοναζιστή ή ως αντιγραφέα των ολοκληρωτικών μεθόδων της «Στάζι», την εποχή που ήταν υπουργός εσωτερικών. Είναι σε όλους γνωστές οι διασυνδέσεις του με εθνικιστικούς κύκλους και με μεγάλα βιομηχανικά

και τραπεζικά συγκροτήματα, αλλά και τους στενούς του δεσμούς με τη μεταπολεμική προτεσταντική Ευαγγελική Εκκλησία της Γερμανίας (Evangelische Kirche in Deutschland-EKD), «δίδυμη αδελφή» της συνώνυμης χιτλερικής (Deutsche Evangelische Kirche-DEK) του 1933. Με την αλλαγή της θέσης του «D», η ναζιστική DEK μετατράπηκε στη δημοκρατική EKD, αφού φρόντισαν να εξαφανίσουν τα έγγραφα στοιχεία και όλες σχεδόν τις φωτογραφίες των προ του 1945 συναθροίσεων των παστόρων, στις οποίες εμφανιζόταν, σε περίοπτη θέση, ο αγκυλωτός σταυρός. Οι ίδιοι ανώτατοι ηγέτες της DEK, όπως ο γνωστός στην εποχή του θεολόγος Πάουλ Αλλάους, διαλαλούσαν στα κηρύγματά τους πως η ανάληψη της εξουσίας από το Χίτλερ ήταν «ένα θείο δώρο και ένα θαύμα του Θεού». Ο γερμανός συγγραφέας Peter F. Wiener αποδεικνύει, σε πολυσέλιδη ερευνητική εργασία του, πως ο Λούθηρος ήταν ο «πνευματικός πρόγονος του Αδόλφου Χίτλερ». Αλλά και ο ίδιος ο Χίτλερ, όπως αναφέρει ο γνωστός άγγλος καθηγητής και βυζαντινολόγος Norman H. Baynes, είχε με σαφήνεια ξεκαθαρίσει πως θεωρούσε ως αληθινούς χριστιανούς τους προτεστάντες και χριστιανική εκκλησία μόνο τη γερμανική. Ο γερμανός δικτάτορας, σε μια ομιλία του, είχε διατυπώσει με σαφήνεια και χωρίς ενδοιασμούς, «πως ο χριστιανισμός (των Καθολικών) «θα ξεπεραστεί και θα επικρατήσει η γερμανική εκκλησία. Ναι, η γερμανική εκκλησία χωρίς Πάπα και χωρίς Βίβλο (εννοούσε την Παλιά Διαθήκη ως ιστορία των Εβραίων). Αν μπορούσε να είναι μαζί μας ο Λούθηρος, θα μας έδινε την ευλογία του».

Αυτή η μετονομασμένη δημοκρατική προτεσταντική εκκλησία των Λουθηρανών και Καλβινιστών, τίμησε το 2010 το άξιο τέκνο της και «τελευταίο ευρωπαϊό», τον Βόλφγκανγκ Σόιμπλε, με το «Toleranz-Preis» (βραβείο της Ανοχής). Η Ευαγγελική Ακαδημία Τούτζινγκ (Evangelische Akademie Tutzing) του απένειμε αυτό το βραβείο, διότι συνέβαλε, το 2006, στην επιτυχία μιας γερμανικής διάσκεψης για το Ισλάμ. Με τον τρόπο αυτό υποστήριξε την προσπάθεια για την κατανόηση και την ανεκτικότητα των Γερμανών σε μια δημοκρατική και πλουραλιστική κοινωνία. Μάλιστα, για να τονισθεί περισσότερο αυτή η διατυμπανισμένη «ανοχή» του Σόιμπλε, η απονομή του βραβείου έγινε από το Μουσταφά Σέριτς, το μεγάλο μουφτή της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης. Αυτοί οι θεατρνισμοί τελείωσαν το 2016, κατά τη μεγάλη είσοδο προσφύγων από τα νησιά της Ελλάδας προς την κεντρική Ευρώπη και κυρίως προς τη Γερμανία. Η καγκελάρια Άγκελα Μέρκελ επιδίωκε την είσοδο μεχρι οχτακοσίων χιλιάδων φτηνών εργατικών χεριών, για να διατηρηθούν οι εργατικές αμοιβές στα ίδια επίπεδα. Ο Σόιμπλε στην αρχή σιωπούσε, αλλά παρασκηνιακά πήρε τη θέση του τρίτου εταί-

ρου της κυβέρνησης συνασπισμού, των Χριστιανοκοινωνιστών (CSU) της Βαυαρίας, για σκληρή αντιμετώπιση των μουσουλμάνων μεταναστών. Το CSU (Christlich-Soziale Union) είναι ένα κόμμα που διακρίνεται για την υπερδεξιά ιδεολογία του και τις ναζιστικές καταβολές του. Κυβερνά χωρίς διακοπή το ομόσπονδο κρατίδιο της Βαυαρίας (την καρδιά και ψυχή του παγγερμανισμού) μισό και παραπάνω αιώνα.

Ας δούμε όμως και κάποια σημεία της σκοτεινής πλευράς του γερμανού υπουργού οικονομικών, τα οποία οι ομόδοξοι διαφημιστές του κρύβουν με εντυπωσιακή επιμέλεια. Στην πραγματικότητα κανένας δεν ξέρει τι σκέφτεται και τι πολιτικές αποφάσεις θα πάρει αυτή η σκοτεινή κι' αινιγματική πολιτική προσωπικότητα της ευρωπαϊκής πολιτικής σκηνής. Σε άρθρο του στο «Der Spiegel», το Σεπτέμβριο του 2012, ο γερμανός πολιτολόγος Gerd Langguth γράφει: «Ο Βόλφγκανγκ Σόιμπλε είναι μια Σφίγγα, ένα κεφάλι του Ιανού, ένα αίνιγμα που είναι αδύνατον να βρει κάποιος τη λέξη... Κανένας δεν ξέρει, ούτε η καγκελάρια Μέρκελ, τι σκέφτεται και τι αληθινά αισθάνεται αυτός ο άνθρωπος». Από την έκφρασή του και την όλη συμπεριφορά του, έδωσε σε πολλούς την εντύπωση πως είναι ένα ψυχοπαθητικό άτομο. Αρκετοί με υπονοούμενα, ακόμα και μέσα στη Γερμανία, θίγουν αυτό το πολύ ευαίσθητο θέμα, ενώ και ο έλληνας πρωθυπουργός, αντικρούοντας τις συνηθισμένες κατηγορίες του Σόιμπλε στην εφημερίδα «Die Zeit» για την Ελλάδα, μίλησε αόριστα «για όσους δεν είναι καλά στην ψυχή τους». Τα ελληνικά και ευρωπαϊκά ΜΜΕ θεώρησαν, παρά τη διάψευση από τον εκπρόσωπο τύπου της κυβέρνησης, πως αυτός ο χαρακτηρισμός αφορούσε το γερμανό υπουργό οικονομικών.

Όλες οι ενέργειες του Σόιμπλε την τελευταία εφταετία, έχουν ως στόχο τη δημιουργία φυγόκεντρων δυνάμεων στην ΕΕ, που μοιραία την οδηγούν στην αποδόμηση και στη διάλυση. Σε άρθρο της στην εφημερίδα «Le Point», η ανταποκρίτριά της στο Βερολίνο Pascale Hugues περιγράφει με τα μελανότερα χρώματα πως βλέπουν οι Ευρωπαίοι αυτόν το «Σιδερένιο Άνθρωπο». Με την τεράστια πολιτική του δύναμη ανάστησε νοοτροπίες και μνήμες του παρελθόντος αλλά και αναζωογόνησε τις δυνάμεις του ευρωσkeptικισμού. Ο δημοσιογράφος Stephan Meinhardt, ο οποίος συγκεντρώνει και ταξινομεί αξιόπιστες πληροφορίες από όλα τα γερμανικά ΜΜΕ, αποκαλύπτει πως ο Βόλφγκανγκ Σόιμπλε ενσαρκώνει το φανατικό και ολοκληρωτικών τάσεων γερμανό πολιτικό, ο οποίος δεν έχει δημοκρατικές αλλά ούτε και ανθρώπινες ευαισθησίες. Είναι ο κλασικός τύπος του γερμανού υπερεθνικιστή, καμουφλαρισμένος πίσω από τα γνωστά σημερινά φληναφήματα για δημοκρατία, ελευθερία, αλληλεγγύη, ανοχή και (κατά τη Ναόμι

Κλάιν, τη συγγραφέα του βιβλίου «Το Δόγμα του Σοκ») άλλα «αξεσουάρ» της επιχειρηματολογίας πολλών πολιτικών, οι οποίοι δεν πιστεύουν ούτε στη Δημοκρατία αλλά ούτε και στην Ελευθερία. Ο Ιταλός πρόεδρος της σοσιαλιστικής ομάδας του Ευρωκοινοβουλίου Τζιάνι Πιτέλα τον αποκάλεσε πρόσφατα «falcone» (γεράκι).

Άλλοι, όπως ο παρ' ολίγον δολοφόνος του Ντίτερ Κάουφμαν και η πρώην κομματική συνάδελφός του Μπριγκίτε Μπαουμάστερ έδωσαν γι' αυτόν τους πιο γλαφυρούς και πλήρεις χαρακτηρισμούς. Ο πρώτος, όπως ήδη έχουμε τονίσει στο Α' Μέρος του άρθρου, τον χαρακτήρισε **«ιδανικό σύμβολο της σκληρότητας της κρατικής εξουσίας»**. Δεν έγινε κάποια δίκη για να αποκαλυφθούν τα πραγματικά περιστατικά της απόπειρας δολοφονίας, αλλά ο δράστης κλείστηκε αμέσως σε ψυχιατρική κλινική και μεταγενέστερα σε κατ' οίκον επιτήρηση. Μερικοί κατηγορήσαν το Σόιμπλε πως «χειραγώγησε τα ΜΜΕ» για να μην έρθουν στο φως ανεπιθύμητες και επιβαρυντικές γι' αυτόν πληροφορίες. Όταν ο Κάουφμαν αποφυλακίστηκε με περιοριστικούς όρους φάνηκε, από τις δηλώσεις του στο ραδιόφωνο και στις εφημερίδες (αφού πρώτα ζήτησε συγγνώμη από το Σόιμπλε), πως αιτιολόγησε την πράξη του με επιχειρήματα ενός «αναρχικού με σώας τας φρένας». Εκτός του άλλων ισχυρίστηκε πως είχε εξοργισθεί με το Σόιμπλε, για την πρότασή του «να εκτελούνται χωρίς δίκη όσοι επιχειρούν τρομοκρατικές πράξεις». Αργότερα, γύρω στο 2014, τα ίχνη του χάθηκαν, όπως ενημέρωσε τους αναγνώστες της και η ψηφιακή εφημερίδα «protothema /themanews.com» της 14-7-2015.

Η Μπριγκίτε Μπαουμάστερ, η βουλευτής και ταμίας του CDU που αποκάλυψε το σκάνδαλο της δωροδοκίας του Σόιμπλε, στο βιβλίο που έχει εκδώσει το 2004 αλλά και σε συνέντευξή της στη γερμανική τηλεόραση, τον χαρακτήρισε ως **«ψυχρό, αλαζόνα και ως άνθρωπο με έμφυτη καταστροφική βαρβαρότητα»**. Επίσης δήλωσε πως δεν έκανε τις αποκαλύψεις από μνησικακία, αλλά γιατί πίστευε πως αυτός ο άνθρωπος ήταν ακατάλληλος να αναδειχθεί πρόεδρος του κόμματος και μελλοντικός καγκελάριος. Η δωροδοκία αυτή από τον μεσάζοντα του σιδηροβιομηχανικού συγκροτήματος Tyssen, τον έμπορο όπλων Καρλχάιντς Σράιμπερ, κόστισε στο Σόιμπλε την απώλεια της προεδρίας του CDU και άνοιξε το δρόμο για την Άγκελα Μέρκελ. Μια γυναίκα που ο Σόιμπλε, δεύτερος στην ιεραρχία του κόμματος, τη θεωρούσε σχεδόν ανίκανη να καταλάβει στο κόμμα ένα μεγάλο αξίωμα και ο τότε καγκελάριος Χέλμουτ Κολ, που την ανέδειξε στην κομματική ιεραρχία, τη θεωρούσε μια αδέξια «που δεν ήξερε να φάει κανονικά με μαχαίρι και πιρούνι». Αυτή «η αδέξια», με την ήρεμη στάση της και την αποφυγή κάθε πολιτικής σύγκρουσης με τον κομματικά πανί-

σχυρο Σόιμπλε, εκλέχτηκε, χάρη και σε μια σειρά απρόβλεπτων συμπτώσεων, υποψήφια της Χριστιανοδημοκρατικής Ένωσης, του (CDU), στις εκλογές του 2005 και από τότε, για μια ολόκληρη δωδεκαετία, είναι μια δημοφιλής καγκελάριος της Γερμανίας.

Ο Σόιμπλε δεν κατάφερε, λόγω του σκανδάλου της δωροδοκίας του, να αναδειχθεί σε καγκελάριο αλλά, με τύχη την ευρωπαϊκή οικονομική κρίση και την πολιτική της λιτότητας, κατόρθωσε για μια εφταετία να καταστεί ο πραγματικός ηγέτης της Ευρώπης. Η Μέρκελ, νιώθοντας ίσως αισθήματα ενοχής που «του είχε κλέψει την καγκελαρία», επιβεβαίωνε με την ουδέτερη στάση της σε αποφάσεις του Σόιμπλε με πανευρωπαϊκές επιδράσεις, πως «ήταν ένα χαρτονόμισμα τυπωμένο μόνο από τη μια πλευρά του» και συνεπώς χωρίς καμιά αξία. Οι γνωστοί κύκλοι του Σόιμπλε αρέσκονταν πάντα να υποστηρίζουν σκωπτικά πως, μόνο όταν μπαίνει στην άλλη πλευρά του χαρτονομίσματος «το μυαλό του Σόιμπλε», τότε η καγκελάριος αποκτά την τεράστια δύναμη και αξία της.

Το Σεπτέμβρη αυτού του χρόνου θα πραγματοποιηθούν γενικές βουλευτικές εκλογές στη Γερμανία. Τότε θα διαπιστώσουμε αν, αυτός ο γερμανός πολιτικός θα ολοκληρώσει για την Ευρώπη το έργο που σχεδίασε, ή αν με την ψήφο του ο γερμανικός λαός θα τον αποκλείσει από το πανίσχυρο σημερινό πόστο εξουσίας. Δεν πρέπει να μας διαφεύγει πως και μέσα στη σημερινή Γερμανία υπάρχουν τεράστιες φιλειρηνικές και φιλοευρωπαϊκές δυνάμεις, οι οποίες ανησυχούν γι' αυτές τις εμφανείς πλέον ακροδεξιές πολιτικές τάσεις κάποιων που επιδιώκουν (με οικονομικά όπλα) να αναστηθεί ένα τέταρτο Ράιχ. Αυτοί, στη γερμανική κυβέρνηση της τελευταίας δεκαετίας και κρυμμένοι πίσω από το Βόλφγκανγκ Σόιμπλε, κατάστρεψαν το ήρεμο, φιλειρηνικό και φιλοευρωπαϊκό προφίλ της μεταπολεμικής Γερμανίας, που με τόσο κόπο και υπομονή σμίλεψαν ο Κόνραντ Αντενάουερ και ο Χέλμουτ Κολ. Ο γερμανός φιλόσοφος Γιούργκεν Χάμπερμας, ο μεγαλύτερος σήμερα ευρωπαίος φιλόσοφος, είχε εκφράσει την πικρία του γι' αυτούς τους «γερμανούς επιτηρητές της πειθαρχίας που έπαιξαν, που σπατάλησαν το γερμανικό πολιτικό κεφάλαιο» (Deutsche Zuchtmeister haben politisches Kapital verspielt). Έχασαν, συμπλήρωσε, ένα μεγάλο ηθικό κεφάλαιο το οποίο η Γερμανία προσπάθησε και κέρδισε εδώ και μισόν αιώνα.

Δημοσιεύτηκε στις 3-3-2017

V

ΙΔΕΟΛΟΓΙΚΕΣ ΑΝΤΙΡΡΗΣΕΙΣ

Η κριτική κάποιων αναγνωστών (προφορική ή τηλεφωνική φίλων και γνωστών) στα δημοσιευμένα άρθρα ήταν αμφίπλευρη, με θετικές αλλά και αρνητικές απόψεις. Αυτές εντοπίζονται κυρίως στο θέμα των ευθυνών του ελληνικού λαού και στην ύπαρξη ή στην έλλειψη ευθυνών στους δανειστές της χώρας μας για τη σκληρή συμπεριφορά τους προς τη χώρα μας. Σε αντίθεση με την πλειονότητα του πνευματικού και επιστημονικού κόσμου στις ευρωπαϊκές χώρες, ο οποίος ασκεί αυστηρή κριτική στις ασκούμενες πολιτικές ανελέητης λιτότητας από το «νεοφιλελεύθερο επιτελείο της Ευρωπαϊκής Ένωσης» (οι οποίες οδηγούν την Ευρώπη στον ευρωσκεπτικισμό και σε μελλοντικές ακροδεξιές εξελίξεις), στην Ελλάδα υπάρχει μια σημαντική μερίδα πολιτικών και πνευματικών ανθρώπων που πιστεύει πως, ο Σόιμπλε και οι κεφαλαιούχοι που εκπροσωπεί, «έχουν δίκαιο και θα πρέπει να συνεχίσουν να μας πατούν με τη μπότα στο λαιμό για να βάλουμε μυαλό». Τέτοιοι που είμαστε, λένε, τέτοια μας αξίζουν. Και φυσικά αυτή η άποψη, η οποία έγινε αποδεκτή από πολλούς απλούς πολίτες, που υποθέτουν πως στις άλλες ευρωπαϊκές χώρες «ο καλός θεός συγκέντρωσε όλους τους τίμιους και αξιοπρεπείς ανθρώπους της γης», είτε διατυπώνεται καλόπιστα είτε έχει άλλους στόχους, είναι μια αρρωστημένη και εξωπραγματική αυτοκριτική που αποδεικνύει την έλλειψη αυτοεκτίμησης. Και ένας λαός που δεν εκτιμά τον εαυτό του, γιατί θα πρέπει να περιμένει να τον εκτιμήσουν οι άλλοι, που ενδεχομένως να είναι χειρότεροι από αυτόν!

Στο πρόσφατο δοκίμιό μου για «Το Πελατειακό Κράτος», προσπάθησα, με τεκμηριωμένα στοιχεία, να αποδείξω πως σηκώνοντας το χαλί στις θεωρούμενες (και αυτοπροβαλλόμενες) έντιμες ευρωπαϊκές χώρες, βρίσκει κάποιος τόση βρωμιά και δυσωδία, ώστε οι έλληνες απατεώνες και κομπιναδόροι να φαντάζουν ως «αθώα παραστρατημένα παιδιά». Η αιτιολογημένη αυτοκριτική, σε

ανθρώπους και λαούς, είναι πάντα χρήσιμη και ωφέλιμη για να επιστημανθούν οι παρανομίες και να διορθωθούν τα κακώς κείμενα. Η αρρωστημένη όμως και η χωρίς συγκριτική έρευνα αυτοκριτική, μετά από συστηματική πλύση εγκεφάλου από «ειδικούς εκπαιδευτές και ύποπτους διαμορφωτές της κοινής γνώμης», μεταβάλλει τους πολίτες σε μια άβουλη μάζα μαζοχιστών, οι οποίοι αντικρίζουν με απέχθεια και έλλειψη αυτοεκτίμησης τον ίδιο τους τον εαυτό αλλά και την πατρίδα τους.

Όπως προανέφερα, οι κριτικές για τα άρθρα ήταν και θετικές και αρνητικές. Οι θετικές απόψεις δεν θα μπορούσαν να προσφέρουν στον αναγνώστη κάτι που, ο συντάκτης των άρθρων, έχει ήδη διατυπώσει τεκμηριώνοντας τα επιχειρήματά του. Θα παραθέσω τη σχετική αλληλογραφία μου και την προβολή κάποιας αυστηρής και θα μπορούσα να πω αρνητικής κριτικής από άτομο που εκτιμώ ως άνθρωπο και φίλο, διότι το επιστημονικό και επαγγελματικό κύρος και η μόρφωσή του αποδεικνύουν την έκταση και το βάθος της έλλειψης αυτοεκτίμησης του «Νεοέλληνα» για τη συγκεκριμένη προαναφερόμενη άποψη. Αυτή η γενίκευση του «τέτοιιοι που είμαστε, καλά μας κάνουν και μας κλωτσούν σαν τα σκυλιά», ακόμα και από ανθρώπους υψηλού πνευματικού επιπέδου, δικαιώνει απόλυτα την οπορτουνιστική και ξενόφερτη αντίληψη του Νίκου Δήμου που πρωτοεμφανίστηκε στη δεκαετία του '70, πως είναι μεγάλη ατυχία και δυστυχία το γεγονός πως «γεννηθήκαμε Έλληνες».

Αυτή η αλληλογραφία άρχισε όταν έστειλα, στις 13-2-2017, στο φιλικό μου πρόσωπο τα δυο πρώτα άρθρα μου. Η απάντηση με τις θετικές και αρνητικές παρατηρήσεις ήρθε την επόμενη μέρα:

Τρίτη, 14 Φεβρουαρίου 2017

Αγαπητέ Σωκράτη,

Παρά την γνωστή απέχθειά μου στην ηλεκτρονική ανάγνωση, κατάφερα και διάβασα και τα δυο άρθρα σου, όπως πάντα, με ιδιαίτερο ενδιαφέρον. Η ιδέα μου για την εξαιρετική αναλυτική σου σκέψη και την, απόλυτα, στοιχειοθετημένη έκθεση των απόψεών σου είναι γνωστή και δεν χρειάζεται να την επαναλάβω. Από τα άρθρα σου, το πρώτο μισό «Ευρώπη.. κλπ» με βρίσκει απόλυτα σύμφωνο. Στη μεταπολεμική Γερμανία συνέβη, ακριβώς, αυτό που συνέβη στην Ελλάδα μετά την Κατοχή: Ατιμωρησία και επικράτηση των δοσίλογων, των μαυραγοριτών και των συνεργατών των δυνάμεων κατοχής που με τα τερατώδη λάθη του Ζαχαριάδη και των δικών του, οδήγησαν τη χώρα στη σφαγή και τον αφανισμό. Αυτά τα πληρώνουμε ακόμα και σήμερα. Για το δεύτερο μισό έχω μερικές (όχι

πολύ σοβαρές) ενστάσεις, που δεν μπορούν, όμως, να απαριθμηθούν εδώ. Πάντως βλέπω με τρόμο εξελίξεις στο παγκόσμιο σκηνικό που μοιάζουν πολύ (τηρουμένων των αναλογιών) με εκείνες του μεσοπολέμου.

Όσον αφορά στον «Παγγερμανισμό..», οι ενστάσεις μου είναι γνωστές και σχεδόν καθολικές. Αυτό δεν σημαίνει ότι οι Γερμανοί και οι λοιποί Ευρωπαίοι είναι «αθώοι του αίματος..». Όμως, η κύρια (για να μην πω αποκλειστική) ευθύνη είναι δική μας. Είναι ευθύνη ενός ολότελα διεφθαρμένου και χρεωκοπημένου πολιτικού συστήματος και ενός λαού που έχει εθιστεί στο να ζει με ψέματα και αυταπάτες (παραπέμπω στο κείμενό μου «το Ψυχογράφημα του Νεοέλληνα»). Πραγματικά εξοργίζομαι όταν ακούω ή διαβάζω (όπως κάνει συστηματικά η παρούσα κυβέρνηση) ότι για όλα τα δεινά μας φταίνει οι άλλοι, ποτέ εμείς. Πάντα πρέπει να έχουμε έναν εχθρό για να ξεσπάει την οργή του το πόπολο, π.χ. Μέρκελ, Σόιμπλε, Λαγκάρντ κλπ., κλπ., ανάλογα με την περίπτωση. Το γεγονός ότι ζούσαμε ένα τρελό πάρτι με δανεικά για δύο τουλάχιστο δεκαετίες, ξοδεύοντας πολύ πέρα και πάνω από τις δυνάμεις μας δεν συμφέρει να το θυμάται κανένας. Ούτε βέβαια συμφέρουν οι συγκρίσεις με την Ιρλανδία, την Πορτογαλία, την Κύπρο, την Ισπανία κλπ. Εμείς είμαστε... εκλεκτοί και ξεχωριστοί!! Όπως βλέπεις, Σωκράτη, στο θέμα αυτό είμαι σχεδόν απόλυτος και γι' αυτό βρίσκω την ανάλυσή σου, αν και στοιχειοθετημένη, μονομερή. Ελπίζω, όμως, να μας δοθεί η ευκαιρία να αναλύσουμε το θέμα αυτό από κοντά και εν εκτάσει.

Φιλικότατα, A@@@

Η δική μου απάντηση

Πέμπτη, 16 Φεβρουαρίου 2017

Φίλε A@@@,

Σου στέλνω συνημμένο ένα διευκρινιστικό κείμενο σχετικά με τις κάποιες δικαιολογημένες ενστάσεις σου σε κάποια σημεία των 2 άρθρων μου. Για το άρθρο του Π. Π@@@ στο «ΒΗΜΑ», το οποίο μελέτησα με μεγάλη προσοχή, θα σου εκθέσω τις απόψεις μου μόλις μου δοθεί (το συντομότερο) η ευκαιρία. Πάντως, πρόκειται για ένα καλογραμμένο κείμενο με πολλές αλήθειες, αλλά όχι με όλες τις αλήθειες. Συνεπώς, θα επαναλάβω αυτό που έγραψε και ο αντιφασίστας και αντιναζιστής Πολ Βαλερύ για την αλήθεια και το ψέμα: «Il y a plus faux que le faux, c'est le mélange du vrai et du faux». Σε ελεύθερη μετάφραση «Υπάρχουν μεγαλύτερα ψέματα από το ψέμα. Είναι το μείγμα της αλήθειας με το ψέμα». Θα σου εκθέσω με περισσότερη σαφήνεια τις απόψεις μου στο επόμενο e-mail μου.

Συνημ: 1

Φιλικά Σ.Β.Σ.

Το συνημμένο κείμενο

Αγαπητέ A@@@,

Το κείμενό σου με το «Ψυχογράφημα του Νεοέλληνα» το διάβασα με προσοχή και το έχω στο ειδικό αρχείο μου, γιατί το θεωρώ πως απεικονίζει μια θλιβερή πραγματικότητα. Στα άρθρα που σου έστειλα αλλά και στο βιβλίο μου «το πελατειακό κράτος», δεν έχω υπεισέλθει σε σοβαρά γεγονότα ελληνικού ενδιαφέροντος, για να αποφύγω ενστάσεις φανατικά κομματισμένων αναγνωστών που βλέπουν και κρίνουν τα πάντα από κομματική σκοπιά. Αυτοί δεν κρίνουν «ελληνικά», αλλά σε κατατάσσουν αμέσως στους φασίστες ή στους κομμουνιστές αν τολμήσεις και πεις μια αλήθεια. Αυτό το έζησα στο χώρο της δουλειάς μου στην περίοδο της δικτατορίας, κατά την οποία χαρακτηρίστηκα «συνοδοιπόρος» γιατί μιλούσα για ομόνοια και κοινωνική δικαιοσύνη, αλλά και μετά τη μεταπολίτευση όταν με χαρακτήρισαν Δεξιό, γιατί κατηγορούσα τα τρωκτικά για το όργιο των πελατειακών και κομματικών διορισμών. Προσωπικά δεν με νοιάζει ούτε ο αριβίστας Τσίπρας, ούτε οι Δυναστείες Μητσοτάκη, Παπανδρέου ή Καραμανλή, που θυμίζουν οθωμανικά σουλτανάτα. Με ενδιαφέρει αποκλειστικά η Ελλάδα (η πατρίδα μας που χάνεται από τη διχόνοια και τον αχαλίνωτο κομματισμό), το κοινωνικό κράτος και η αληθινή δημοκρατία. «Παιδιόθεν» ήμουν εναντίον της ελέω θεού βασιλείας αλλά και εναντίον της (ελέω πελατοκρατίας) οικογενειακής δυναστείας. Από τη δυναστεία Καραμανλή ετοιμάζεται ο τρίτος εκ Σερρών Κωνσταντίνος. Από τη δυναστεία Μητσοτάκη, είπα σε φίλο μου «παραδοσιακό δεξιό» να ετοιμάζεται για τον τρίτο εθνοσωτήρα εκ Καρπενησίου. Από τη δυναστεία Παπανδρέου, αν ο Γιώργος ο νεότερος δεν έκανε τα τραγικά σφάλματα (από άγνοια ή εκ πεποιθήσεως λόγω παγκοσμιοποιημένων αντιλήψεων) από τα οποία προσπάθησαν να τον αποτρέψουν οι πολιτικοί φίλοι του στο ΔΝΤ Ντομινίκ Στρος Καν και Παναγιώτης Ρουμελιώτης, αντί της Γεννηματά θα είχαμε τον τέταρτο γόνο της δυναστείας. Να γιατί ο Νεοέλληνας κατάντησε φυτό και τραγουδά, με μια άλλη «δημοκρατική μελωδία και άλλους στίχους» το άσμα των κρετίνων «ελιά ελιά και Κώτσο βασιλιά».

Για το θέμα του απατεώνα, του ψεύτη κλπ «Νεοέλληνα» ήρθα σε αντιπαράθεση με το Δ.Ο@@@, που διατύπωνε αλληγορικά τις θέσεις του και στο περιοδικό. Πιστεύει (όπως και η μεγάλη πλειοψηφία του ελληνικού λαού) πως είμαστε ο χειρότερος λαός του κόσμου, πως είμαστε απατεώνες, κλέφτες, τεμπέληδες, πως έχουμε τη μπαμπεσιά στο DNA μας κλπ. Ακριβώς αυτά διαβάζω χρόνια και στις ξένες εφημερίδες που έχουν τους δικούς τους στόχους. Στο

«Πελαταιακό Κράτος» φαίνεται πως η βρώμα και η σαπίλα δεν είναι αποκλειστικά ελληνική.

Έχω μια διαφορετική άποψη για το θέμα που τη διατύπωσα στα βιβλία και στα άρθρα μου. Πιστεύω πως όλοι οι λαοί, ο γερμανικός, ο ελληνικός, ο γαλλικός, ο ιταλικός κλπ διαμορφώνονται πολιτικά και κοινωνικά από τους πολιτικούς και πνευματικούς του ηγέτες. Αυτοί έχουν την ευθύνη γιατί μετέτρεψαν τους λαούς και τις κοινωνίες σε αγέλη, που αδυνατεί να ξεχωρίσει τους λύκους από τα ποιμενικά σκυλιά. Γι' αυτό στο τέλος του πρόσφατου βιβλίου μου γράφω με ποιο τρόπο γεννιούνται «οι ύαινες που διψούν για αίμα και τα αρνάκια που τρώνε ήρεμα το χορταράκι τους». Το είπε ο Ισοκράτης πριν από 2.500 χρόνια γι' αυτούς τους «εκπαιδευτές» της σαπίλας και της στρεβλής καθοδήγησης των λαών. «Οί γάρ κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον τὴν πόλιν διοικοῦντες ... { } ... ἐπαίδευε τοὺς πολίτας ὥσθ' ἠγεῖσθαι τὴν μὲν ἀκολασίαν δημοκρατίαν, τὴν δὲ παρανομίαν ἐλευθερίαν, τὴν δὲ παρρησίαν ἰσονομίαν, τὴν δ' ἐξουσίαν τοῦ ταῦτα ποιεῖν εὐδαιμονίαν....» (Γιατί εκείνοι που διοικούσαν την πόλη εκείνη την εποχή....{ }.. εκπαιδεύαν τους πολίτες της με τρόπο ώστε να θεωρούν ως δημοκρατία την ασυδοσία, ως ελευθερία την παρανομία, ως ἰσονομία την αναίδεια και ως εὐδαιμονία την ἐξουσία του οποιουδήποτε να κάνει ότι τον ευχαριστεί). Οι επί δεκαετίες διοικούντες την πόλιν (την Ελλάδα μας), δημιούργησαν έναν στρατό από τέτοιους «εκπαιδευτές» (κομματόσκυλα), οι οποίοι οδήγησαν τη χώρα στο γκρεμό.

16-2-2017

Φιλικά

Σ.Β.Σ.

Νέα απάντηση του A@@@

Πέμπτη, 16 Φεβρουάριος 2017

Αγαπητέ μου Σωκράτη,

Με πολύ μεγάλη χαρά, αλλά και κάποια έκπληξη, διαπιστώνω ότι το διευκρινιστικό σου σημείωμα με βρίσκει σύμφωνο τουλάχιστον κατά 95%. Δεν μπορούσε, άλλωστε, να γίνει διαφορετικά, μια και έχουμε την ίδια μεγάλη έγνοια, αυτή της χώρας μας. Θα περιμένω την αντίδρασή σου στο άρθρο του «Βήματος», αν και από την λιγόλογη αναφορά σου σ' αυτό, ψυχανεμίζομαι πως βρισκόμαστε στην ίδια... συχνότητα. Φυσικά η ρήση του Ισοκράτη, όπως και σε πολλά άλλα, τα λέει όλα. Ο δε Πωλ Βαλερύ είναι από τους πιο αγαπημένους μου στοχαστές.

Φιλικότατα, A@@@

Δικό μου μήνυμα 16 Φεβρουαρίου 2017

Κριτική στο άρθρο του Π. Π@@@

Αγαπητέ A@@@, Βρήκα την ευκαιρία, όπως σου είχα υποσχεθεί, συντομότερα από ότι υπολόγιζα, για να σχολιάσω το κείμενο για τη «σκευωρία του εθνικού νομίσματος και το σαμποτάζ στη Δημοκρατία».

Το άρθρο του Π. Π@@@ είναι ένας ύμνος για τη δημοκρατία και τα δημοκρατικά ιδεώδη, αλλά θα μπορούσα να ρωτήσω γιατί, επί δεκαετίες, δεν υπήρξε η ίδια ευαισθησία, όταν ο πανίσχυρος εκδοτικός οργανισμός του Χρ. Λαμπράκη και του Στ. Ψυχάρη ανέβαζε και κατέβαζε κυβερνήσεις και λυμαινόνταν τα ευρωπαϊκά ταμεία και τα άφθονα δάνεια που (με τη γενίκευση της πελατειακής λογικής) οδήγησαν στη σημερινή πτώχευση και της εταιρείας και του κράτους!

Ας πάμε λίγο πίσω το ρολόι. Ας πάμε στα Ιουλιανά και στην αποστασία, όταν το συγκρότημα, με μαφιόζικο τρόπο, «καθαίρεσε» τον εκλεγμένο πρωθυπουργό, τον Γεώργιο Παπανδρέου. Από τα αμερικανικά μυστικά αρχεία που άνοιξαν μετά από τριάντα χρόνια, πληροφορηθήκαμε τα σκοτεινά παρασκήνια. Οι Αμερικανοί είχαν αποφασίσει πως «ο Μητσοτάκης αποτελούσε την καλύτερη λύση για τη θέση του πρωθυπουργού». Στο σπίτι του αμερικανού διπλωμάτη, εκτός κάποιων άλλων, ήταν και ο Πάνος Κόκκας, ιδιοκτήτης της εφημερίδας «Ελευθερία», έμπιστος πολιτικός φίλος του Μητσοτάκη. Ο Κόκκας συνάντησε το Χρ. Λαμπράκη και μαζί σχεδίασαν να ανατρέψουν τον (όπως τον αποκαλούσαν ως τότε) «Γέρο της Δημοκρατίας», με «δημοκρατικές πολιτικές κινήσεις και την αμερόληπτη αρθρογραφία». Θα πρέπει όλα να γίνουν με νόμιμο τρόπο και δημοκρατικά. «Θα πρέπει με άρση της εμπιστοσύνης από την Κοινοβουλευτική Ομάδα να ανατραπεί ο σημερινός πρωθυπουργός» αποφαινεται ο Λαμπράκης. Έτσι έγινε. Η κοινοβουλευτική ομάδα της Ένωσης Κέντρου «πείσθηκε με δημοκρατικές διαδικασίες» να ανατρέψει τον αρχηγό της.

Ας έρθουμε λίγο πιο πίσω. Τότε που έπεφτε πακτωλός χρημάτων από τα ευρωπαϊκά ταμεία και στην κυβέρνηση βρίσκονταν οι «εκσυγχρονιστές». Ο Σταύρος Ψυχάρης, το alter ego του Λαμπράκη, διορίστηκε διοικητής του Αγίου Όρους και ως υπουργός παιδείας ο Πέτρος Ευθυμίου, πρώην δημοσιογράφος του «προοδευτικού και δημοκρατικού» συγκροτήματος Λαμπράκη. Αυτοί διαχειρίζονταν τα τεράστια ευρωπαϊκά κονδύλια «για την πολιτιστική κληρονομιά» του Αγίου Όρους και φυσικά το φαγοπότι «για τον πολιτισμό» δεν είχε προηγούμενο. Ήταν η ίδια περίοδος που εμφανί-

στηκαν οι αναθεωρητές της ελληνικής ιστορίας (Αντώνης Λιάκος, Μαρία Ρεπούση, Θάλεια Δραγώνα κλπ) και είδαμε αυτά τα φαντάσματα αποδόμησης του ελληνικού πολιτισμού να ξαναπαρουσιάζονται και σήμερα με άλλη «δημοκρατική και αριστερή κυβέρνηση». Ο Νίκος Φίλης και ο αμετανόητος κολλητός του Αντ. Λιάκος, ανήκουν και αυτοί στη χορεία των υπεύθυνων που αποδόμησαν βασικά βιώματα και αξίες του ελληνικού λαού. Συνεπώς, ας μην ρίχνουμε τα βέλη μόνο προς τη μια πλευρά. Για τη σημερινή ιδεολογική σύγκυση των ελλήνων πολιτών, φταίνει πολλοί που ανήκουν σε πολλούς διαφορετικούς πολιτικούς χώρους. Αυτή η ιδεολογική σύγκυση οδηγεί την Ελλάδα αλλά και την υπόλοιπη Ευρώπη σε έναν δρόμο, ο οποίος θα επαναφέρει (ήδη φουσκώνουν σαν αγριεμένα ποτάμια) ακραία πολιτικά ρεύματα που θα φέρουν συγκλονιστικές ανατροπές. Οι ώρες ευθύνης που απομένουν για να απότραπουν αυτές οι τάσεις, είναι ελάχιστες για να μην πω μηδενικές. Οι κομματικές κοκορομαχίες είναι βέβαιο πως θα επιταχύνουν τα γεγονότα. Αν γίνουν τώρα εκλογές, το πιθανότερο είναι πως θα έχουμε κυβέρνηση ΝΔ και ΠΑΣΟΚ. Άραγε ο κόσμος πιστεύει πως, με μια τέτοια αλλαγή και με βάση την προϊστορία των στελεχών τους, η Ελλάδα θα βρει τη σωστή της πορεία;

Προσωπικά, επειδή όταν διαβάζω τα άρθρα ρίχνω και μια ματιά στα σχόλια των αναγνωστών (τα περισσότερα είναι σχόλια ηλιθίων), στην περίπτωση του άρθρου του Π. Π@@@ βρήκα ένα σωστό σχόλιο που με εκφράζει στα βασικότερα σημεία. Ο αναγνώστης απευθύνεται στο συντάκτη του κειμένου λέγοντας πως: «πρόκειται για εξαιρετικό άρθρο αλλά Ένας από τους λόγους που δεν μπορεί να συγκροτηθεί ένα μέτωπο εναντίων αυτών που τόσο εύστοχα περιγράφετε στο άρθρο σας είναι ότι, όλοι έχουν "λερωμένη" την φωλιά τους και δεν είναι πλέον αξιόπιστοι/πιστευτοί στον κόσμο. Εσείς, προσωπικά αλλά και σαν εφημερίδα δεν στηρίξατε τον Τσίπρα; Αυτά δεν τα βλέπατε; Γιατί τότε βγήκατε με κόκκινο εξώφυλλο; Γιατί σαν (δήθεν) προστάτες του αστικού πολιτεύματος στηρίξατε τον ταξικό σας εχθρό; Δεν ξέρω αν είχατε συμφέρον, το κάνατε από ιδεολογικούς λόγους ή απλά κάνατε λάθος. Ότι και να έγινε οφείλετε όλοι σας να ζητήσετε μια μεγάλη ΣΥΓΝΩΜΗ, να αποδεχτείτε τα λάθη σας ώστε να μπορέσετε να γίνετε πειστικοί. Κάντε το συντομότερο για να προχωρήσουμε».

Η συγγνώμη αρκεί! Μήπως θα'πρεπε να πάνε στα σπίτια τους όλοι αυτοί οι ανάξιοι κι' επικίνδυνοι για τη χώρα πολιτικοί και πνευματικοί ηγέτες, για να ξεβρομίσει επιτέλους αυτός ο τόπος;

Φιλικά Σ.Β.Σ.

Η απάντηση του A@@@

Παρασκευή, 17 Φεβρουαρίου 2017

Αγαπητέ μου Σωκράτη,

Χαίρομαι που, ίσως για πρώτη φορά, προσυπογράφω κάθε λέξη και κάθε σημείο στίξης αυτού του σημειώματός σου. ΜΕ ΕΚΦΡΑΖΕΙ Α Π Ο Λ Υ Τ Α!!! Όπως πάντα, όλες οι αναφορές σου σε πρόσωπα και γεγονότα είναι ατράνταχτα τεκμηριωμένες. Σχεδόν όλα σε όσα αναφέρεσαι τα έζησα από κοντά, και αρκετά από αυτά στο πετσί μου. Μου έκανες και... «εμνήσθην ημερών αρχαίων». Όμως, με κατατρώνει συνέχεια το ερώτημα: Τι μπορεί πια να γίνει; Φιλικότατα. A@@@

Στις 8 Μαρτίου εστάλησαν τα επόμενα 2 άρθρα

Ο A@@@ απάντησε ως εξής:

Πέμπτη, 9 Μαρτίου 2017

Αγαπητέ μου Σωκράτη,

Ευχαριστώ για την αποστολή των δυο (νέων) άρθρων σου. Τα διάβασα, παρά τη γνωστή μου αποστροφή στην ηλεκτρονική ανάγνωση. Δυο τρεις σύντομες παρατηρήσεις:

1. Ο τίτλος των άρθρων είναι *misleading* (παραπλανητικός). Θα έπρεπε να είναι ... το ψυχογράφημα του Σόϊμπλε.
2. Η επίθεσή σου στον Σόϊμπλε προδίδει κάποια εμμονή. Είναι ο μόνιμος εχθρός (όπως και του ΣΥΡΙΖΑ). Και φυσικά για μια ακόμα φορά διαφωνώ.
3. Για το μαύρο χάλι μας, φταίει το κεφάλι μας (αντιπαράβαλε Ιρλανδία, Πορτογαλία, Κύπρο, Ισπανία κλπ).
4. Αφήνοντας στην άκρη το θρησκευτικό και μεταφυσικό μέρος της ανάλυσής σου, δεν έχω τίποτα με το *protestant ethic*. Νομίζω ότι ο *Max Weber* μάλλον θα συμφωνούσε μαζί μου.
5. Ο αλτρουϊσμός, αλληλεγγύη κλπ. είναι λέξεις άγνωστες στις αμείλικτες διεθνείς σχέσεις και κάθε επίκλησή τους είναι τουλάχιστο ουτοπική
6. Ο αείμνηστος πρέσβης Δούντας συνήθιζε να μου λέει: « κ. A@@@ αν δεν έχουμε νύχια να ξυθούμε αλίμονό μας». Ας αποκτήσουμε λοιπόν!!!

Φιλικότατα, A@@@

Η απάντησή μου στον A@@@

Σάββατο, 11 Μαρτίου 2017

Φίλε A@@@,

Επιδιώκω πάντα να έχω τις απόψεις σου σε βασικά πολιτικά και κοινωνικά θέματα που διαπραγματεύομαι στα κείμενά μου, γιατί θεωρώ πως οι επαγγελματικές και εγκυκλοπαιδικές γνώσεις σου αλλά και η αρτιότητα στην απόδοση των εννοιών της ελληνικής γλώσσας, καθιστούν την κριτική σου χρήσιμη και ωφέλιμη.

Σκέφτηκα πως η απάντηση στο e-mail σου, λόγω των διαφορετικών μου θέσεων σε κάποιες ενστάσεις σου, θα έπρεπε να είναι κάπως πιο λεπτομερειακή και επεξηγηματική. Γι' αυτό σου την παραθέτω με το συνημμένο, κάπως μακροσκελές, κείμενο.

Συνημ: 1

Φιλικά Σ.Β.Σ.

Συνημμένο κείμενο

Αγαπητέ A@@@,

Αυτές τις μέρες που διάβασα την κάπως αρνητική κριτική σου, αλλά ταυτόχρονα άλλοι αναγνώστες (ο ένας άγνωστος εκ Σερρών) έχουν ασκήσει θετική κριτική «για την τεκμηριωμένη πληρότητα των άρθρων», σκέφτηκα πως η Δημοκρατία είναι το μόνο άριστο πολίτευμα το οποίο επιτρέπει να υφίστανται τελείως διαφορετικές αλλά σεβαστές ιδέες και απόψεις για ταυτόσημα θέματα.

Στις δυο τελευταίες παραγράφους (5 και 6) του κειμένου σου είμαστε απόλυτα σύμφωνοι. Και στα άρθρα και στα βιβλία μου με σθένος τονίζω την ανελέητη σκληρότητα που υπάρχει στις διεθνείς σχέσεις και πως θα πρέπει η χώρα μας να βασίζεται αποκλειστικά στις δικές της δυνάμεις. Έχουμε όμως μια μικρή διαφορά. Εγώ πιστεύω πως το ιδρυτικό πείραμα της Ενωμένης Ευρώπης βασίστηκε σε άλλες πιο ανθρωπιστικές αρχές και πως όλη την ευθύνη «για τις κατραπακίες που τρώμε», την έχουν οι κομματικά αφιονισμένοι «εκπαιδευτές» μας (πολιτικοί και πνευματικοί ηγέτες) και όχι ο απλός λαός, «το άβουλο και αθώο ποίμνιο», που εξαπατάται με ψεύτικες υποσχέσεις από τους δημαγωγούς που εκλέγει.

Στις παραγράφους 1 και 2 διαβάζουμε τα παρατιθέμενα γεγονότα από διαφορετικό πρίσμα. Το κυρίως θέμα δεν είναι ο Σόιμπλε, ούτε ο ΣΥΡΙΖΑ με το Φίλη, ούτε το ΠΑΣΟΚ με τον Τσοχατζόπουλο, η ΝΔ με το Γεωργιάδη ή Η ΧΡΥΣΗ ΑΥΓΗ με το Μιχαολιάκο, αλλά η πορεία της Ευρώπης, με βάση την μη αναστρέψιμη, την αμετάκλητη (irrevocable), όπως πιστεύουν πολλοί, οικονομική πραγματικότητα του νεοφιλελευθερισμού. Προσωπικά δεν έχω πρόβλημα με το Σόιμπλε, αλλά πιστεύοντας πως εκπροσωπεί μια ισχυρή ομάδα πίεσης και τραπεζικών συμφερόντων που κυβερνά σήμερα την Ευρώπη, θεωρώ πως επιδιώκει και ευθύνεται (ως ο ηγέτης αυτής της ομάδας), λόγω ολοκληρωτικών ιδεολογικών αντιλήψεων και παθοψυχολογικής νοοτροπίας, για την πορεία της Ευρώπης προς α-

κροδεξιές λύσεις. Τα κομματικά φληναφήματα και ιδίως κάποιων δήθεν σοσιαλιστών του ΠΑΣΟΚ και του ΣΥΡΙΖΑ, όπως θα έχεις διαπιστώσει, δεν με απασχολούν όταν εξετάζω την γενικότερη πορεία της Ευρώπης, που είναι και το κύριο θέμα των άρθρων μου. Ο ευρωπαϊκός ψευδοσοσιαλισμός (υφίσταται ως πολιτικός όρος από τα τέλη του 19^{ου} αιώνα), όταν βρέθηκε «στο σταυροδρόμι της Αρετής και της Κακίας» (στο Μάαστριχτ, το 1992) διάλεξε το δρόμο της απάτης και της κλεψιάς. **Το θέμα ενδεχομένως να το αντιμετωπίζεις καλόπιστα με μονομέρεια, εξαιτίας συναισθηματικής ιδεολογικής προσέγγισης**¹⁴, αλλά σε γενικότερο ευρωπαϊκό πλαίσιο τα εσωτερικά ελληνικά και κομματικά προβλήματα απαιτούν ρεαλισμό και καθαρά πατριωτική (όχι κομματική) ανάλυση. Ο Σόιμπλε δεν είναι εχθρός μου (όπως τον θεωρούν ο ΣΥΡΙΖΑ, το ΚΚΕ ή Η ΧΡΥΣΗ ΑΥΓΗ), αλλά ένας πολιτικά επικίνδυνος και παντοδύναμος ευρωπαϊός ηγέτης, που οδηγεί το όραμα της Ευρώπης των Λαών σε κακοτράχαλους δρόμους και σταυροδρόμια. Δεν τον μισώ. Τον φοβάμαι, όπως άρχισε να τον φοβάται όλη η Ευρώπη, για την μη επανορθωμένη ζημία που έχει προκαλέσει στο όραμα της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης.

Όσο για τις «επιτυχίες» (παραγρ. 3) των άλλων χωρών με μνημόνια, έχεις μόνο εν μέρει δίκαιο. Από το 2010 που, ο Γιώργος Παπανδρέου (ο νεότερος) «στριφογύριζε το πιστόλι του ΔΝΤ στο τραπέζι» και το 2015 ο Βαρουφάκης «με το θεώρημα των παιγνίων», είχαν και οι δυο τους τη «σοσιαλιστική αφέλεια» να πιστεύουν πως θα τρομοκρατήσουν το Σόιμπλε, δεν υπήρξε μια ενιαία ελληνική πολιτική «για να ξυθούμε με τα νύχια μας». Και κάτι άλλο. Ο νεοφιλελευθερισμός έχει ως φετίχ τους δημοσιονομικούς αριθμούς, με τους οποίους εκστασιάζεται ο «ελέω δυναστείας» αρχηγός της ΝΔ. Αν θυμηθούμε για λίγο τον αποκαλούμενο «γέρο της Δημοκρατίας», το Γεώργιο Παπανδρέου (τον πρεσβύτερο), θα λέγαμε πως και στις χώρες αυτές «οι αριθμοί ευημερούν και οι άνθρωποι πένονται». Θα το δούμε αυτό και εμείς όταν βγούμε στις «Αγορές». Θα εξακολουθήσουν οι πλούσιοι να γίνονται πλουσιότεροι και οι φτωχοί φτωχότεροι.

Οι απόψεις σου στην παραγρ. 4 με βρίσκουν διαμετρικά αντίθετο. Όλοι οι Αριστεροί ή οι Δεξιοί ηγέτες γνωρίζουν την επίδραση που έχει στη διαμόρφωση των πολιτικών και οικονομικών δεδομένων η κουλτούρα και κυρίως η θρησκευτική κουλτούρα. Γι' αυτό ο

14 Αυτή η μονομέρεια και ο ιδεολογικός συναισθηματισμός προφανώς οφείλονται στο γεγονός των προσωπικών και οικογενειακών σχέσεων του Α@@@ με ανώτατα στελέχη (και πρώην πρωθυπουργό) ενός κόμματος εξουσίας, αλλά και στην κυβερνητική θέση που κατείχε παλαιότερα λόγω των ειδικών γνώσεων και των ακαδημαϊκών προσόντων του.

Χίτλερ υλοποίησε κάτι που ο Μαξ Βέμπερ διαπίστωσε και ανέλυσε, για καθαρά επιστημονικούς λόγους, στην κουλτούρα του προτεσταντισμού, όπως υλοποίησε ο Λένιν τις γενικότερες διαπιστώσεις του Μαρξ για τη θρησκεία. Για την επίλυση αμιγώς οικονομικών και πολιτικών προβλημάτων και επιδιώξεων (εθνικισμοί, εμπορικές συναλλαγές, πετρέλαια κλπ), χρησιμοποιούνται ως αποτελεσματικά όπλα η θρησκευτική κουλτούρα και ο θρησκευτικός φανατισμός. Καθολικοί εναντίον Προτεσταντών στη Βόρεια Ιρλανδία, Καθολικοί/Προτεστάντες της Δυτικής Ουκρανίας εναντίον Ορθοδόξων της Ανατολικής Ουκρανίας, Ευαγγελικοί προτεστάντες στο πλευρό του θρησκόληπτου Τζορτζ Μπους για να αιματοκυλίσουν, στο όνομα της Δημοκρατίας και του Θεού, τη Μέση Ανατολή, ή βλέπουμε «φανατικούς πιστούς μουσουλμάνους» να σκοτώνουν αθώους χριστιανούς και μουσουλμάνους πολίτες. Ο Βέμπερ, ισάξιος με τον πατέρα της κοινωνιολογίας Εμίλ Ντιρκέμ, ανέλυσε τα αποτελέσματα αυτών των επιδράσεων της προτεσταντικής ηθικής (κουλτούρας) σε μια καπιταλιστική κοινωνία.

Αγαπητέ A@@@, αν ζούσε σήμερα ο Μαξ Βέμπερ δεν θα συμφωνούσε, όπως πιστεύεις, μαζί σου. Γιατί ο νεοφιλελευθερισμός (νεοκαπιταλισμός) ξεπέρασε κάθε θεμιτό όριο του «υγιούς καπιταλισμού» και, χωρίς αξίες και ιδανικά, οδήγησε την ανθρωπότητα σε μια κοινωνία των λίγων άπληστων προνομιούχων και σε ατέλειωτες στρατιές εξαθλιωμένων πολιτών. Αυτή την πρακτική ο Βέμπερ τη χαρακτήρισε «διεστραμμένο ένστικτο». Ο σοσιαλισμός ως ανθρωπιστική ιδεολογία, όπως πιστεύεις, χωρίς την ύπαρξη αλληλεγγύης, χωρίς κοινωνικό κράτος, χωρίς δημοκρατικές αξίες, χωρίς καλοπροαίρετη αγάπη για την πατρίδα ή χωρίς τη σμίκρυνση της ανισότητας των εισοδημάτων των πολιτών, θα ταυτίζεται μοιραία με τον σημερινό «ευρωπαϊκό ψευδοσοσιαλισμό των απατεώνων και των οπορτουνιστών».

Το ελληνικό χρέος δεν είναι μόνο θέμα οικονομικό. Κρύβονται και άλλοι **πολιτικοί και γεωπολιτικοί λόγοι**¹⁵. Αν βρεις ευκαιρία

15 Ένα κράτος που μεταβάλλεται σε «Αποικία Χρέους», υποχρεώνεται σε συμβιβασμούς σε κεφαλαιώδη εθνικά θέματα, σύμφωνα με τα γεωστρατηγικά σχέδια των δανειστών. Η Ελλάδα π.χ., λόγω των σκληρών οικονομικών μέτρων που επιβάλλονται, θα υποστεί αναπόφευκτα διάρρηξη της κοινωνικής συνοχής, θα σημειώσει ακόμα μεγαλύτερη υπογεννητικότητα και μείωση του πληθυσμού της και μοιραία θα εξασθενήσει η αμυντική της ικανότητα. Οι αραιοκατοικημένες ακριτικές της περιοχές (και κυρίως η Θράκη και τα νησιά του Αιγαίου) θα βρίσκονται πλησιέστερα στους μακροχρόνιους επιθετικούς σχεδιασμούς της Τουρκίας. Αν για κάποιους τέτοιες διαπιστώσεις εμφανίζονται ως προπαγανδιστικά παιχνίδια συνομωσιολογίας, η ιστορία διδάσκει πως κερδισμένοι βγαίνουν μόνον όσοι έχουν μακροχρόνιους σχεδιασμούς και έ-

σου συνιστώ να διαβάσεις μια ανοιχτή επιστολή του Ντομινίκ Στρος Καν, ενός πανέξυπνου γάλλου σοσιαλιστή ο οποίος θα εκλεγόταν το 2012 πρόεδρος της Γαλλίας, αν το ανεξέλεγκτο πάθος του για τις γυναίκες δεν έδινε όπλα στους αντιπάλους του για να τον παγιδεύσουν και να τον εξουδετερώσουν. Σε αυτή την επιστολή του 2015 μιλά για μια Ελλάδα που **«είναι ανίκανη να μεταρρυθμιστεί»** (φυσικά διαχρονικά λόγω ανίκανων ηγετών), αλλά για λόγους **μη οικονομικούς**¹⁶ έχουν τεθεί στο μνημόνιο **«όροι που προκαλούν τρόμο** (*conditions effrayantes*) **σε κάποιον που πιστεύει ακόμα στο μέλλον της Ευρώπης»**. Στην Ελλάδα αυτά τα οικονομικά θέματα εξακολουθούμε να τα ερμηνεύουμε με τη στείρα συναισθηματική αλλά και κομματική λογική. Η επιστολή, δημοσιευμένη σε τρεις γλώσσες (γαλλικά, γερμανικά και αγγλικά) με τίτλο **«À mes amis Allemands**¹⁷», βρίσκεται στο link της «Liberation»:

χουν την υπομονή να περιμένουν τις μεγάλες ευκαιρίες σε παγκόσμιες συγκρούσεις και αναστατώσεις.

16 Ο Ντομινίκ Στρος Καν υπονοεί σε αυτό το σημείο της ιδεολογικές και κομματικές διαφορές που υπάρχουν μεταξύ γερμανικής και ελληνικής κυβέρνησης. Άλλοι όμως πολιτικοί και διανοητές, όπως ο αμερικανός φιλόσοφος, πολιτικοκοινωνικός αναλυτής και επίτιμος καθηγητής του Τεχνολογικού Ινστιτούτου του πανεπιστημίου Κέμπριτζ της Μασαχουσέτης (MIT) Νόαμ Τσόμσκι, αποδίδουν προθέσεις με κίνητρα καθαρώς οικονομικά. Σε κάποια από τις συνεντεύξεις του λέει πως «ο απώτερος στόχος των γερμανικών απαιτήσεων έναντι της Αθήνας, στο πλαίσιο της διαχείρισης της κρίσης χρέους, είναι να δεσμεύσει ό,τι έχει αξία στην Ελλάδα. Κάποιοι άνθρωποι στη Γερμανία φαίνεται πως έχουν στόχο να θέσουν την Ελλάδα υπό καθεστώς ιδιότυπης σκλαβιάς». Αλλά και οι στόχοι της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, η οποία κερδοσκοπεί με τα ελληνικά ομόλογα σαν τυχοδιώκτης χρηματιστής, κρίνονται από τον Τσόμσκι με τον ίδιο τρόπο. «Ο ρόλος της ΕΚΤ», λέει, «είναι να εκπροσωπεί το συμβούλιο των προέδρων των εμπορικών τραπεζών, οι οποίες δίνουν δάνεια σε ανθρώπους που ενδιαφέρονται να αγοράσουν τις ελληνικές υποδομές που τελικά θα ξεπουληθούν».

17 Κάποια σημεία αυτής της επιστολής του Ντ. Σ. Καν, η οποία γράφτηκε το Σάββατο 18-7-2017, τα παραθέτω στο ερευνητικό δοκίμιό μου «Το Πελατεϊακό Κράτος». Εδώ αξίζει συμπληρωματικά να επισημανθεί η αυστηρή διατύπωση στην περιγραφή μιας αυταρχικής γερμανικής νοοτροπίας, στην «καθ' υπαγόρευση» υπογραφή μιας συμφωνίας από την Ελλάδα, όχι με βάση το δημοκρατικό διάλογο και τη λογική αλλά με την επιβολή της δύναμης του ισχυρού, η οποία «a eu lieu crée un climat dévastateur en Europe» (δημιούργησε ένα καταστροφικό κλίμα στην Ευρώπη). Είναι αυτό το κλίμα που, όπως αναφέρω στα άρθρα μου, ο Γκοντέν και ο Καστελνό αποκαλούν με προβληματισμό και φόβο «ελληνική αποκάλυψη» (*révélation grecque*). Αυτή την αυταρχική γερμανική νοοτροπία ο Ν. Σ. Καν την αιτιολογεί λέγοντας πως, «l'Allemagne est prisonnière d'un récit trompeur et incohérent sur le fonctionnement de l'union monétaire largement partagé par sa classe politique et sa

http://www.liberation.fr/planete/2015/07/19/a-mes-amis-allemands-dsk-qualifie-de-diktat-l-accord-entre-la-grece-et-ses-creanciers_1350274

Η απάντηση του A@@@

Αγαπητέ μου Σωκράτη,

Χαίρομαι πραγματικά που μας δίνεται η ευκαιρία να ανταλλάσουμε απόψεις, έστω και ηλεκτρονικά, με έναν, θέλω να πιστεύω, πολύ εποικοδομητικό διάλογο. Πραγματικά αισθάνομαι πολύ όμορφα για τη δυνατότητα αυτή που μας παρέχει η δημοκρατία με τις όποιες αδυναμίες της. Λυπάμαι μόνο που οι απαντήσεις, εκ των πραγμάτων, θα πρέπει να είναι σύντομες. Ελπίζω το καλοκαίρι να μας δοθεί η ευκαιρία να ανταλλάξουμε τις απόψεις μας εν εκτάσει. Επί του θέματος:

1. Δεν υπάρχει καμιά απολύτως αμφιβολία ότι και τα δυο άρθρα σου –όπως άλλωστε και κάθε γραπτό σου –είναι απόλυτα τεκμηριωμένα. Αυτό όμως δεν τα εμποδίζει, κατά τη γνώμη μου, να είναι μονομερή (*biased*).

2. Συμφωνώ απόλυτα με την άποψη σου αναφορικά με τους «κομματικά αφιονισμένους εκπαιδευτές» όλων των κατηγοριών και ... διαμετρημάτων, με προεξάρχοντας τους «πολιτικούς και πνευματικούς ηγέτες».

3. Η θέση μου αναφορικά με τις **θεωρίες συνωμοσίας**¹⁸ είναι διαχρονική και δεδομένη: Δεν μπορούμε να φορτώνουμε τα δικά

population» (η Γερμανία είναι φυλακισμένη σε ένα παραπλανητικό και ασυνάρτητο αφήγημα, όσον αφορά στη λειτουργία της νομισματικής ένωσης, ευρύτατα αποδεκτό από τους πολιτικούς της και το λαό της). Δυστυχώς, για το μέλλον της Ευρώπης, αυτό «το ασυνάρτητο αφήγημα» θα εξακολουθήσει να καθορίζει (αν δεν αλλάξουν τα σημερινά δεδομένα) τις ευρωπαϊκές εξελίξεις, σε συνάρτηση με τους παγερμανικούς στόχους της γερμανικής ελίτ. Άλλο ένα ευαίσθητο θέμα για τους βορειοευρωπαίους που θίγει ο Ν. Σ. Καν παίρνοντας αφορμή από τον Μέγα Αλέξανδρο και το Ναπολέοντα, είναι η υπόμνηση πως ο Νότος, οι μεσογειακές ευρωπαϊκές χώρες και κυρίως η Ελλάδα και η Ιταλία, είναι οι κοιτίδες του ευρωπαϊκού πολιτισμού. Τονίζει με έμφαση πως ο Νότος «c' est le berceau de notre culture» (είναι το πολιτιστικό μας λίκνο). Αυτό το αίσθημα κατωτερότητας για πολλούς φανατικούς ιδεολόγους της δυτικοευρωπαϊκής διάνοησης για την (σύμφωνα με τον Αντρέ Μπρετόν) «ελληνική πολιτιστική κατοχή της Ευρώπης», το έχουμε ήδη επισημάνει και στα προλεγόμενα.

18 Για τη «θεωρία της συνωμοσιολογίας ή συνωμοσίας» (la theorie du complot) έχω εκθέσει αναλυτικά τις απόψεις μου στο έργο μου «Το Θαύμα του Ελληνικού Πολιτισμού». Εδώ αρκεί να σημειώσουμε πως, ως συνωμοσιολογικός θεωρείται οποιοσδήποτε ιδεοληπτικός και φαντασιοκοπικός ισχυρισμός ή

μας χάλια πάντα σε εξωτερικούς εχθρούς. Σε « σκοτεινά κέντρα», στη Μερκελ, στον Σόιμπλε, στον Τόμσεν, στο ΔΝΤ, κλπ, κλπ. Το τι έγινε στη χώρα μας, συγκριτικά με τις άλλες που είχαν παρόμοια ή και μεγαλύτερα προβλήματα, απαντάται στην προηγούμενη παράγραφο (2). Θυμίζω απλώς ότι και η Σουηδία και η Γερμανία περάσανε από χειρότερο «λούκι» σε περασμένες δεκαετίες.

4. Η ανάλυσή σου για το όραμα της δημοκρατικής Ευρώπης των λαών και της αλληλεγγύης είναι συγκινητική και βρίσκει σύμφωνο κάθε σκεπτόμενο άνθρωπο. Δεν παύει όμως να είναι ρομαντική και ουτοπική¹⁹. Η πραγματικότητα είναι διαφορετική και αμείλικτη. Και εδώ ακριβώς, αν μου επιτρέψεις, έγκειται η βασική ειδοποιός διαφορά μας. Η δική μου οπτική είναι πάντα ψυχρή και

η δημιουργία και στρεβλή ερμηνεία αμφισβήτησης κάποιου σημαντικού πολιτικού, συνήθως, γεγονότος που προβάλλεται από μια δημόσια αρχή ή εθνικές, θρησκευτικές, οικονομικές κλπ ομάδες, με κατασκευασμένα στοιχεία για προπαγανδιστικούς, ρατσιστικούς ή άλλους λόγους.. Τέτοιοι συνωμοσιολογικοί ισχυρισμοί είναι ότι π.χ., η καταστροφή των δίδυμων πύργων της Νέας Υόρκης, στις 11 του Σεπτεμβρίου 2001, έγινε δήθεν με τη συναίνεση των Αμερικάνων ή ότι στην οργάνωση της επιχείρησης αυτοκτονίας των Αράβων υπήρχε εβραϊκός δάκτυλος για να επέμβει η Αμερική στο Ιράκ κ.ά. Υπάρχουν και άλλες τέτοιες φανταστικές ιστορίες για τους «Ιλουμινάτι», για τα αεροπλάνα που μας ψεκάζουν, για τους εξωγήινους που μπαίνουν σε σπίτια και συνομιλούν με ανθρώπους κλπ. Φυσικά δεν είναι θεωρία συνωμοσίας η επίκληση γεγονότων για τις μυστικές ή φανερές οργανώσεις των παγκοσμιοποιημένων συμφερόντων των αρχιερέων του πλούτου για την εκμετάλλευση και καταδυνάστευση των λαών, όπως π.χ. η Λέσχη Μπίλντερμπεργκ και η Τριμερής Επιτροπή (η θεωρούμενη ως Παγκόσμια Κυβέρνηση), διότι υπάρχουν οι ιστοσελίδες τους που πληροφορούν αλλά και επιβεβαιώνουν της ύπαρξή τους. Ούτε φυσικά είναι θεωρία συνωμοσίας η παντοδύναμη κυριαρχία των «Αγορών» και κυρίως της Γκόλντμαν Σακς στη διακυβέρνηση των ευρωπαϊκών χωρών, με την εξαγορά αξιωματούχων της ΕΕ. Ειδικά για εμάς τους Έλληνες, θα ήταν αφέλεια να ισχυρισθεί κάποιος πως είναι συνωμοσιολογική η άποψη ότι η ΕΕ έχει μεταβληθεί σε «Γερμανική Ευρώπη». Σε αυτή την περίπτωση ο ισχυρισμός της συνωμοσίας θα πρέπει να επιβεβαιωθεί από την απόδειξη πως, στα επτά χρόνια της ελληνικής οικονομικής κρίσης, υπήρξε **«έστω μια μόνο απόφαση της ΕΕ»** που ήταν αντίθετη με τις επιτακτικές (προ)αποφάσεις της Γερμανίας για το ελληνικό πρόβλημα. Τουλάχιστον μόνο μία!

19 Είναι αλήθεια πως οι διεθνείς σχέσεις βασίζονται αποκλειστικά στα οικονομικά και γεωστρατηγικά συμφέροντα. Όμως, η Ευρωπαϊκή Ένωση δημιουργήθηκε με βάση αρχές, πολιτιστικές αξίες, τον ισότιμο σεβασμό και κανόνες που αποσκοπούν στη δημιουργία μιας ιδιότυπης ενιαίας ομοσπονδιακής κρατικής οντότητας, μιας «αδελφικής συμμαχίας των ευρωπαϊκών λαών», για την προστασία των οικονομικών και γεωστρατηγικών συμφερόντων των κρατών/μελών. Χωρίς αυτές τις αξίες και χωρίς την ύπαρξη αλληλεγγύης, μια τέτοια Ένωση καθίσταται ουτοπική και ανέφικτη.

ρεαλιστική. Βλέπει τα πράγματα όπως είναι και όχι όπως θα ήθελε να είναι (γι' αυτό και οι συχνές αναφορές μου στα «νύχια»).

5. Μόνο τυφλοί και μωροί δεν μπορούν να δουν τον τεράστιο, τον καταλυτικό ρόλο και την επίδραση που ασκούν πάνω στο πολιτικό, οικονομικό και κοινωνικό γίγνεσθαι, η θρησκεία και η κουλτούρα. Άλλωστε αυτό που ζούμε σήμερα –και όχι μόνο – σε παγκόσμια κλίμακα είναι, στο μεγαλύτερο βαθμό, αποτέλεσμα αυτών των δυνάμεων. Αν **απομόνωσα**²⁰ στην προηγούμενη επικοινωνία μας τους παράγοντες αυτούς δεν είναι γιατί αγνοώ την τεράστια σημασία και επίδρασή τους, αλλά γιατί ήθελα να σταθώ εμφατικά «ΜΟΝΟ» στο *protestant work ethic* και σ' αυτό θα συμφωνούσε μαζί μου ο Max Weber.

Φιλικότατα, A@@@

20 Θα πρέπει να διευκρινίσω πως η ανάλυσή μου, από καθαρά επιστημονικό πρίσμα, για τις επιδράσεις του προτεσταντισμού στην εφαρμοζόμενη σημερινή γερμανική πολιτική στην ΕΕ, δεν έχει καμιά σχέση με τα δογματικά θέματα των θρησκειών ή των θρησκευτικών δογμάτων. Ακολουθήθηκε η ίδια ουδέτερη βεμπεριανή μεθοδολογία. Θα μπορούσε να γίνει μια παρόμοια ειδική ανάλυση π.χ. για τις τυχόν επιδράσεις της Ορθοδοξίας στην καθημερινή ζωή των Ελλήνων, για τις ενδεχόμενες πολιτικές επιδράσεις του Βουδισμού στην εξωτερική πολιτική της Ινδίας ή για τις επιρροές της ιουδαϊκής παράδοσης στις κοινωνικοπολιτικές δομές του Ισραήλ. Ο A@@@ ενδεχομένως, λανθασμένα, να θεώρησε τα επικριτικά σχόλια για τις προτεσταντικές ακρότητες και ιδεοληψίες, ως μονομερείς δογματικές θέσεις ενός ορθόδοξου χριστιανού εναντίον ενός χριστιανού προτεστάντη. Οι αναφερόμενες στα άρθρα πολιτιστικές επιδράσεις στη διαμόρφωση των πολιτικών εξελίξεων στην ΕΕ, ερμηνεύονται στα άρθρα μόνον από την πλευρά της πολιτικής αξιοποίησης αυτών των επιδράσεων από οικονομικές ομάδες πίεσης ή εθνικών συμφερόντων, για να τελεσφορήσουν αποκλειστικά οικονομικοί ή γεωστρατηγικοί στόχοι. Άλλωστε, η καλύτερη απόδειξη αυτών των επιδράσεων είναι η δικαιολογία που πρόβαλε ο πρόεδρος του Γιούρογκρουπ Γερούν Ντάισεμπλουμ (αναγνωρισμένη μαριονέτα στα χέρια του Β. Σόιμπλε), για να εξηγήσει το πρόσφατο λεκτικό ολίσθημά του σχετικά με «τη βοήθεια(!)» που δίνεται από τις χώρες του Βορρά στις χώρες του Νότου, «για να τη σπαταλούν σε διασκεδάσεις με ποτά και γυναίκες». Στις οργισμένες απαντητικές δηλώσεις Ισπανών, Ιταλών και Ελλήνων πολιτικών, δικαιολογήθηκε λέγοντας πως «λυπάται αν κάποιος προσβλήθηκε από αυτό το σχόλιο. Ήταν άμεσο, και **μπορεί να εξηγηθεί (αν ιδωθεί) από μια αυστηρή ολλανδική καλβινιστική κουλτούρα**, με ολλανδική αμεσότητα». Με το ίδιο πνεύμα κρίναμε και τις πολιτικές πράξεις του Σόιμπλε (του πραγματικού σημερινού ηγέτη της Ευρώπης που καθόρισε την πορεία της στην τελευταία δεκαετία), γιατί ορισμένες πράξεις του μπορούν, συμπληρωματικά, να ιδωθούν και να εξηγηθούν μόνο **«από μια αυστηρή γερμανική λουθηρανική κουλτούρα»**. Γι' αυτή που έχει μιλήσει και ο Ρομαρίκ Γκοντέν.

ΕΠΙΛΕΓΟΜΕΝΑ

Α.- Διαπιστώσεις και συμπεράσματα

Τα κείμενα που δημοσιεύτηκαν στην εφημερίδα «Η ΠΡΟΟΔΟΣ» των Σερρών, αποτελούν συμπληρωματικές απόψεις των προβληματισμών μου που διατυπώθηκαν στις ερευνητικές πολιτιστικές εργασίες μου «Το Θαύμα του Ελληνικού Πολιτισμού» και «Το Πελαταιακό Κράτος». Είναι δυο δοκίμια με κεντρικό θέμα τη σταδιακή μετάλλαξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης από τους άρπαγες, τους σφετεριστές και βιαστές των αξιών και αρχών των ευρωπαϊκών λαών, με βάση τις ιδεολογικές πολιτιστικές αγκυλώσεις του παρελθόντος και του «διστραμμένου ενστίκτου» της ελίτ που ελέγχει «το χρήμα». Μετά τη Συνθήκη του Μάαστριχτ η Ευρώπη των Πολιτών παραχώρησε επίσημα τη θέση της στην Ευρώπη των Αγορών. Ο κόσμος ποτέ δεν ήταν αγγελικά πλασμένος, αλλά η θεοποίηση του χρήματος και η απαξίωση των Ανθρώπων σε αριθμητικές μονάδες, με βάση τη λογική των χρηματιστηρίων, έσβησε και τα τελευταία ίχνη μιας προαιώνιας (και θα λέγαμε παγκόσμιας) κοινωνικής ηθικής και μετέτρεψε τις κοινωνίες σε «ζούγκλες ομιλούντων θηρίων». Τα πάντα, ηθικές αξίες και υλικά αγαθά, πουλιούνται και αγοράζονται. Η καταναλωτική υστερία και η επίπλαστη ευημερία των προηγούμενων δεκαετιών στην Ευρώπη, έκρυβε υποκριτικά αυτή τη θλιβερή πραγματικότητα. Η μεγάλη οικονομική κρίση του 2008/9 αποκάλυψε την αλήθεια. Μια αλήθεια που οι φτωχές χώρες του πλανήτη βίωναν πάντα μέσα στην πείνα, στη δυστυχία και στην οσμή του αίματος από τις άγριες και παράλογες πολεμικές συγκρούσεις.

Η Ελλάδα υπήρξε, όπως είχε προβλέψει ο καθηγητής και φιλόσοφος **Αντρέ Τοζέλ**²¹, το πρώτο θύμα αυτής της μετάλλας και

21 Υπήρξε, διαδοχικά, διευθυντής του εργαστηρίου φιλοσοφικών ερευνών του πανεπιστημίου της Besançon, του κέντρου ιστορίας των συστημάτων μοντέρνας σκέψης του πανεπιστημίου Paris I-Panthéon της Σορβόνης και του κέντρου ερευνών της ιστορίας των ιδεών του πανεπιστημίου της Nice-Sophia-Antipolis. Η μελέτη του αυτή δημοσιεύτηκε στις αρχές του 2010 στην «L' Humanité» και αναφέρεται στη «νέα μορφή πολέμου», τον οικονομικό πόλεμο, με τον οποίο αντιστρέφεται το γνωστό αξίωμα του Καρλ Φον Κλαούζεβιτς για τον μέχρι τώρα κλασικό πόλεμο, **«ο οποίος αποτελεί συνέχιση της πολιτικής με άλλα μέσα»**. Στις σημερινές παγκοσμιοποιημένες οικονομικές συνθήκες, η διασφάλιση της προστασίας των κεφαλαίων και των γεωστρατηγικών συμφερόντων επιτυγχάνεται, κατά τον καθηγητή Τοζέλ, με «οικονομικά όπλα, διότι πλέον η πολιτική είναι απλά η συνέχιση του πολέμου με άλλα

του οικονομικού πολέμου ανάμεσα στις ομάδες συμφερόντων των «θανάσιμων εταίρων» της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ανάμεσα στις αδηφάγες όρκες και στους τίγρεις καρχαρίες, σε μια ανελέητη πάλη για το δολάριο και το ευρώ, η χώρα μας ήταν το μικρό και το πιο ηλίθιο ψαράκι που δεν αντιλήφθηκε έγκαιρα πως τα νερά ήταν ματωμένα κι' επικίνδυνα. Και γι' αυτό πλήρωσε και θα πληρώνει ακριβά για δεκαετίες την έλλειψη σωφροσύνης, αλλά και την εγκληματική εμμονή των ηγετών της να αδιαφορούν για τα διδάγματα της ιστορίας. Διότι μετά από τόσες πτωχεύσεις και απώλειες της εθνικής μας κυριαρχίας κατά το παρελθόν, λόγω χρεών, θα'πρεπε να υπήρχε κάποια συνταγματική πρόβλεψη πως οι υπεύθυνοι που μεταβάλλουν την πατρίδα σε **προτεκτοράτο δανειστών**²², θα έπρεπε να δικάζονται (χωρίς τις διαδικασίες παραγραφής του «**κλεφτονόμου**»²³) για έσχατη προδοσία.

Στα τέσσερα άρθρα μου αλλά και στα προαναφερόμενα δυο δοκίμιά μου, προσπάθησα να αποδείξω τις ύποπτες σκοπιμότητες

μέσα». Αυτή η πολιτική του οικονομικού πολέμου επιβάλλεται με βάρβαρες και απειλητικές διπλωματικές πιέσεις, με την οικονομική ασφυξία των τραπεζικών, εμπορικών και οικονομικών κυρώσεων και με τον εκφοβισμό των λαϊκών μαζών από την προπαγάνδα των ελεγχόμενων Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης. Ο Τοζέλ υπέθετε πως, στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Ελλάδα είχε επιλεγεί ως θύμα (victime) σ' αυτό το συνδυασμένο πολεμικό παιχνίδι μεταξύ χρέους και ευρωπαϊκής νομισματικής πολιτικής, στον πόλεμο ευρώ και δολαρίου.

22 Ο Τζον Άνταμς, δεύτερος πρόεδρος των ΗΠΑ (μετά από τον Τζορτζ Ουάσινγκτον), έχοντας την επώδυνη εμπειρία από τα τοκογλυφικά δάνεια που έλαβε από τους Ολλανδούς, είπε πριν από δυο, σχεδόν, αιώνες, πως «μια χώρα κατακτιέται είτε με το ξίφος, είτε με το χρέος». Φαίνεται πως η εμπειρία από τις επανειλημμένες ελληνικές πτωχεύσεις, δεν έχει συνετίσει τους έλληνες πολιτικούς, διότι δεν υφίστανται ποινικές κυρώσεις γι' αυτό το είδος της «ιδιότυπης προδοσίας».

23 Πρόκειται για το νόμο 3126 του 2003 περί ευθύνης υπουργών. Ο νόμος ψηφίστηκε βάσει του άρθρου 86 του Συντάγματος, το οποίο αναθεωρήθηκε το 2001 με την ψήφο 280 βουλευτών όλων των κομμάτων, πλην του ΚΚΕ. Ο ελληνικός λαός, μετά τα σκάνδαλα των εξοπλιστικών προγραμμάτων και την αδυναμία τιμωρίας των διεφθαρμένων πολιτικών (οι λίγοι που αποκαλύφθηκαν τιμωρήθηκαν με το γενικό νόμο για το «ξέπλυμα μαύρου χρήματος»), τον βάφτισε σκωπτικά «κλεφτονόμο». Η διαδικασία για την ποινική ευθύνη ενός κατηγορούμενου υπουργού είναι τόσο πολύπλοκη και χρονοβόρα, ώστε είναι αδύνατον να καταλήξει με παραπομπή του σε δίκη στο ειδικό δικαστήριο, δεδομένου ότι είναι εξαιρετικά σύντομος ο χρόνος παραγραφής των αδικημάτων. Ο νόμος, παρά τις γενικευμένες αντιδράσεις του λαού, εξακολουθεί να ισχύει μέχρι και σήμερα αλλά και θα ισχύει και στο μέλλον, ώσπου να καταστεί δυνατή (κάποτε!), με την προβλεπόμενη πολύπλοκη διαδικασία, η τροποποίηση του άρθρου 86 του Συντάγματος.

από ξένα και εγχώρια κέντρα προπαγάνδας, για να εμφανισθεί ο ελληνικός λαός πως, σε αντίθεση δήθεν με τους άλλους επουράνιας αγαθότητας και καλοσύνης λαούς, είναι ο χειρότερος του κόσμου. Όσοι αναγνώστες διάβασαν «το πελατειακό κράτος» θα πρέπει μάλλον να έχουν εκπλαγεί από το εύρος της ανεντιμότητας και του οπορτουνισμού πολυάριθμων ηγετών που κυβέρνησαν, υποτίθεται, με εντιμότητα και κύρος τους ευρωπαϊκούς λαούς. Γι' αυτό, επαναλαμβάνοντας την εμμονή μου στη ρήση του Ισοκράτη πως οι λαοί «εκπαιδεύονται» για το καλό ή το κακό από τους πολιτικούς και πνευματικούς τους ηγέτες, θεωρώ πως η πλειονότητα των Ελλήνων πολιτικών, από τη σύσταση του νεοελληνικού κράτους, ενήργησε με την ίδια αντίληψη ανεντιμότητας και μάλιστα προσαρμοσμένης στην οθωμανική νοοτροπία των βεζίρηδων και των πασάδων. Γενικά όμως ο Έλληνας, όταν βρεθεί έξω από τις ασταθείς και ανοργάνωτες δομές της ελληνικής κρατικής μηχανής, εντυπωσιάζει με τις επιτυχημένες επαγγελματικές του επιδόσεις και την τήρηση της νομιμότητας. Σε όλες τις Ηπείρους οι απόδημοι Έλληνες, ως σύνολο, διακρίνονται για την εργατικότητα και την εντιμότητά τους. Ακούσαμε για ιταλική, αμερικανική, κινεζική, ρωσική ή ιαπωνική μαφία, αλλά σε κανένα σημείο του κόσμου, παρά την ύπαρξη εκατομμυρίων αποδήμων, δεν έγινε ποτέ λόγος για ελληνική μαφία. Ας καυτηριάσουμε τα σφάλματα και τις αδυναμίες του ελληνικού κράτους, που οφείλονται αποκλειστικά στις ευθύνες και στις ανικανότητες της πολιτικής και πνευματικής ελίτ, αλλά ας κρίνουμε δίκαια τα προτερήματα του λαού μας. Η πρόσφατη προσφυγική κρίση έδειξε πως (στη συντριπτική πλειοψηφία τους) μόνο οι Έλληνες και ελάχιστοι, εκπληκτικά ελάχιστοι(!) άλλοι Ευρωπαίοι, προσφέρθηκαν για να απαλύνουν τον πόνο και τη δυστυχία κατατρεγμένων ανθρώπων. Όταν στα κείμενα που προηγήθηκαν μιλήσαμε για τις πολιτιστικές επιδράσεις, για την κουλτούρα στη συμπεριφορά των λαών, ίσως με αυτή την απόδειξη της συναισθηματικής συμπεριφοράς του Νεοέλληνα και μάλιστα σε μια περίοδο σκληρής οικονομικής δοκιμασίας για τον ίδιο και την οικογένειά του, μπορούμε να συμπεράνουμε πως έμειναν προγονικά κατάλοιπα ενός πνεύματος φιλοξενίας και αλληλεγγύης. Είναι η αρχαιοελληνική μέθοδος σκέψης, όπως την είδε ο Πολ Βαλερύ, η οποία τείνει να προσεγγίζει όλα τα πράγματα, όλες τις καταστάσεις, προς τον «Άνθρωπο», προς τον ολοκληρωμένο άνθρωπο.

B.- Δημοκρατία και Μυθοπλασίες (Η ακριβής έννοια, η προπαγάνδα και οι στρεβλώσεις)

Πολλοί Έλληνες αλλά και ξένοι αναλυτές έχουν επισημάνει τον ατομικό εγωκεντρισμό του Έλληνα, την ατομική και ομαδική αδυναμία (αυτο)οργάνωσης και προπαντός την αυτοκαταστροφική μανία της πολιτικής και κομματικής διχόνοιας. Ποιά είναι η πραγματικότητα και ποιος ο μύθος; Ποιοί ευθύνονται γι' αυτή την ανισορροπία και την έλλειψη μέτρου στην ελληνική κοινωνία;

Οι απόψεις μου για την κατανομή ευθυνών ανάμεσα στον απλό λαό και στους ηγέτορες του είναι γνωστές και αναλυτικά αιτιολογημένες. Οι συμπεριφορές των λαών είναι αποτέλεσμα μιας κλιμακωτής οργανωτικής εκπαίδευσης που αρχίζει από το σχολείο, συνεχίζεται μέσα στην οικογένεια και ολοκληρώνεται με τις κρατικές κατευθύνσεις από τους φορείς, τις κρατικές υπηρεσίες, τα ΜΜΕ και ο,τι άλλο συντελεί στη διαμόρφωση του φρονήματος και της κοινωνικής, πολιτιστικής και πολιτικής διάπλασης των πολιτών. Αυτές οι αναγκαιότητες επιβάλλουν τη δημοκρατική αλλά όχι άναρχη οργάνωση ενός κράτους, το οποίο επιδιώκει να λειτουργεί με εφαρμοζόμενους δίκαιους νόμους και σταθερούς κανόνες, αλλά και την εγγύηση της ευημερίας και της ασφάλειας των πολιτών του. Δυστυχώς, η σημερινή νεοφιλελεύθερη παγκοσμιοποιημένη κοινωνία, δεν έχει τα προαναφερόμενα εχέγγυα της Δημοκρατίας, όπως της αθηναϊκής του 5^{ου} π.Χ. αιώνα που επικαλούνται οι πολιτικοί σε όλον τον κόσμο. Διότι σ' αυτή την αρχαία ελληνική Δημοκρατία, η οποιαδήποτε πράξη ενός ατόμου ή ομάδας ατόμων που έθιγε τα συμφέροντα και την ασφάλεια του πολίτη, θεωρούνταν «έγκλημα» που τιμωρούνταν με θάνατο ή εξορία. Το φρόνημα ήταν ελεύθερο και η διακυβέρνηση της πολιτείας δημοκρατική και στα χέρια του λαού. Όμως, η αντιμετώπιση των εγκληματικών πράξεων με συστηματική αστυνόμευση της κοινωνικής συμπεριφοράς και οι τιμωρίες για παράβαση των νόμων, υπάγονταν «σε δρακόντειους δικτατορικούς νόμους».

Για να κατανοήσουν οι αναγνώστες τις διαφορές της σημερινής ευρωπαϊκής δημοκρατίας με τα «διαφημιζόμενα ψεύτικα φιλελεύθερα αξεσουάρ της» (κατά την έκφραση της Ναόμι Κλάιν), σε σύγκριση με την αρχαία ελληνική, θα παραθέσουμε ένα απλό παράδειγμα.

Σήμερα οι κερδοσκόποι δραστηριοποιούνται μέσα σε ένα νομοθετικό πλαίσιο, το οποίο σχεδόν τους προστατεύει σε περιπτώσεις εγκληματικών συμπεριφορών τους προς τους πολίτες/καταναλωτές. Το δόγμα των «ελεύθερων και ανταγωνιστικών Αγορών» αγνοεί το κόστος παραγωγής σε σχέση με την έννοια της

κερδοσκοπίας και αφήνει την ευθύνη αυτοπροστασίας στον πολίτη, ο οποίος θα «πρέπει να πραγματοποιεί έρευνα αγοράς για να βρει την καλύτερη τιμή ενός προϊόντος». Αυτός ο μύθος του νεοφιλελευθερισμού, χάρη στον οποίο καταργήθηκαν οι Αγορανομίες που προστάτευαν τους καταναλωτές από τους κερδοσκόπους, συσκοτίζει το γεγονός πως σ' αυτή την ελεύθερη Αγορά τα καρτέλ προκαθορίζουν, συνήθως, τις τιμές που διαμορφώνονται μετά από κρυφές συμφωνίες μεταξύ των μεγάλων πολυεθνικών ενός κλάδου. Αλλά και οι ποινές για εμφανείς και εγκληματικές κερδοσκοπικές πράξεις (σάπια κρέατα, αλλοιώσεις τροφίμων, νοθεύσεις, προσθήκη επικίνδυνων για την υγεία ουσιών κλπ) είναι τόσο ασήμαντες και χωρίς ουσιαστικές συνέπειες για τους παραβάτες, ώστε και ένα νήπιο μπορεί να αντιληφθεί «πως συμφέρει να κερδοσκοπήσει και να κλέβει στη ζυγαριά». Μάλιστα, είναι τόσο έντονος ο παραλογισμός κάποιων ανθρώπων για την αύξηση του πλούτου τους με εγκληματικούς τρόπους, ώστε να επιχειρούν επικίνδυνες για τη ζωή των καταναλωτών κερδοσκοπικές πράξεις κι' όταν ακόμα η νομοθεσία των χωρών τους προβλέπει, για κάποια παρόμοια αδικήματα, ως ποινή το **θάνατο**²⁴ (π.χ. στην Κίνα).

Σε αντίθεση με τη νεοφιλελεύθερη δυτικοευρωπαϊκή Δημοκρατία, η αρχαία ελληνική είχε τους δικούς της αυστηρούς κανόνες για την προστασία και την ασφάλεια των πολιτών της. Ο Λυσίας, με τον «Κατά Σιτοπωλών» λόγο του, το έτος 386 π.Χ. στο πρωτοβάθμιο δικαστήριο των ενόρκων της Ηλιαίας, είχε καταγγείλει μια πράξη κερδοσκοπίας από κάποιον Άνυτο και δυο άλλους συνεργάτες του, για την οποία ο νόμος πρόβλεπε την ποινή του θανάτου. Οι τρεις σιτέμποροι, που είχαν υποχρέωση να αγοράζουν από τους εισαγωγείς σταριού και να αποθηκεύουν όχι παραπάνω από 50 **μέδιμνους**²⁵ σταριού, με υποχρέωση να το διοχετεύουν άμεσα

24 Ο Λυσίας στον «Κατά Σιτοπωλών» λόγο του αναφέρεται σε αυτό το αρρωστημένο πάθος υπενθυμίζοντας στους δικαστές:

«...ένθυμείσθε δὲ ὅτι ἐκ ταύτης τῆς τέχνης πλείστοι περὶ τοῦ σώματός εἰσιν ἠγωνισμένοι· καὶ οὕτω μεγάλα ἐξ αὐτῆς ὠφελοῦνται, ὥστε μᾶλλον αἰροῦνται καθ' ἑκάστην ἡμέραν περὶ τῆς ψυχῆς κινδυνεύειν ἢ παύεσθαι παρ' ὑμῶν ἀδίκως κερδαίνοντες» (...σκεφεῖτε ἀκόμη ὅτι πλείστοι ὅσοι ἀπὸ αὐτὸν τὸ χῶρο ἔχουν κατὰ καιροῦς ἀντιμετωπίσει δίκες γιὰ τὴν ζωὴ τους. Καὶ εἶναι τόσο μεγάλα τὰ κέρδη που ἔχουν ἀπὸ τὴ συγκεκριμένη δραστηριότητα, ὥστε διακινδυνεύουν καθημερινὰ τὴν ζωὴ τους ἀντὶ νὰ παύσουν νὰ αἰσχροκερδοῦν εἰς βάρος σας).

25 Ο μέδιμνος ήταν μονάδα μέτρησης της χωρητικότητας ξηρών προϊόντων και κυρίως δημητριακών. Το βάρος του αντιστοιχούσε σε 51,84 λίτρα, αλλά κατά περιόδους μεταβαλλόταν και έφτασε ως τα 58,92 λίτρα.

στην Αγορά με κέρδος ενός **οβολού**²⁶ ανά μέδιμνο, συμφώνησαν να κρύβουν μεγάλες ποσότητες δημητριακών σε μυστικές αποθήκες τους και σε περίοδο μεγάλης μείωσης των εισαγωγών (ναυάγια εμπορικών πλοίων, πόλεμοι στους τόπους καλλιέργειας, μειωμένη παραγωγή λόγω ξηρασίας κλπ) πωλούσαν το σιτάρι με το εξαπλάσιο κέρδος της μιας δραχμής. Με τη σημερινή εμπορική ορολογία, είχαν συστήσει καρτέλ για να κερδοσκοπούν ασύστολα και εγκληματικά εναντίον των αθηναίων πολιτών. Στο λόγο του ενώπιον των δικαστών ο Λυσίας, ως κατήγορος, ανέλυσε τις δυσμενείς συνέπειες αυτών των έκνομων ενεργειών για τους Αθηναίους και τους εξήγησε πως η τυχόν επιείκειά τους **θα αποθράσουνε**²⁷ και άλλους να διαπράξουν τις ίδιες εγκληματικές πράξεις.

Ίσως η αυστηρότητα των ποινών στην αρχαία αθηναϊκή δημοκρατία να θεωρείται, για όλες γενικά τις σοβαρές εγκληματικές πράξεις, με τα σημερινά κριτήρια, «ως απάνθρωπη». Όμως η πραγματικότητα, διαψεύδοντας τους μύθους, μας δείχνει πως η σημερινή «δημοκρατική επιείκεια» των ευρωπαϊκών κρατών βρίσκεται σε πλήρη αντίθεση με τις ιδεολογικές θέσεις των πολιτών τους, όχι μόνο στην Ευρώπη αλλά (όπως διαπίστωσα από **προσωπική εμπειρία**²⁸) σε όλο τον κόσμο. Μερικές φορές αυτή η

26 Μια δραχμή αντιστοιχούσε σε 6 οβολούς.

27 Ο Λυσίας ζήτησε από τους δικαστές, αν διαπιστώσουν ότι οι κερδοσκόποι είχαν παραβεί το νόμο, να τους επιβάλλουν την προβλεπόμενη ποινή του θανάτου, λέγοντας πως «...ἂν μὲν θάνατον τούτων καταγνώτε, κοσμιωτέρους ἔσεσθαι τοὺς λοιπούς· ἂν δ' ἀζημίους ἀφήτε, πολλὴν ἄδειαν αὐτοῖς ἐψηφισμένοι ἔσεσθε ποιεῖν ὃ τι ἂν βούλωνται». (...*αν τους καταδικάσετε σε θάνατο, θα συνειστούν οι υπόλοιποι, ενώ αν τους αφήσετε ατιμώρητους, θα τους εξασφαλίσете με την ψήφο σας πλήρη ασυδοσία ώστε να κάνουν ό,τι επιθυμούν*). Οι τρεις κατηγορούμενοι καταδικάστηκαν σε θάνατο και γι' αυτό προσέφυγαν στον Άρειο Πάγο. Το ανώτατο δικαστήριο επικύρωσε την πρωτόδικη απόφαση και οι κερδοσκόποι εκτελέστηκαν.

Ο νόμος ήταν τόσο άτεγκτος και ανεπιεικής για θέματα κερδοσκοπίας σε βασικά προϊόντα, όπως τα δημητριακά και τα παράγωγά τους που αποτελούσαν κύρια μέσα διατροφής των πολιτών, ώστε εξαίρεσε την εποπτεία και τον έλεγχο της διακίνησής τους από τους δέκα Αγορανόμους και την ανάθεσε στο ειδικό σώμα των Σιτοφυλάκων. Μάλιστα, όπως μας πληροφορεί ο Λυσίας, κάποιοι Σιτοφύλακες καταδικάστηκαν επίσης στο παρελθόν σε θάνατο, γιατί (προφανώς λόγω δωροδοκίας) κάλυψαν παρόμοιες παράνομες περιπτώσεις των εμπόρων σιταριού.

28 Πριν από τέσσερις και παραπάνω δεκαετίες βρισκόμουν στη Γαλλία στο πλαίσιο μιας μετεκπαίδευσής μου. Η τάξη αποτελούνταν από επιστήμονες της Ευρώπης, του Καναδά, της Νότιας Αμερικής και της Ιαπωνίας. Λόγω της επικείμενης εκτέλεσης στη γκιλοτίνα ενός τυνήσιου εγκληματία, η γαλλική κοινή γνώμη είχε διαιρεθεί από το δίλλημα της εκτέλεσης ή της μη εκτέλεσης της

επιείκεια ξεπερνά κάθε όριο λογικής. Ο Άντερς Μπρέιβικ, ο δολοφόνος των 69 εφήβων στο νησάκι Ουτόγια της Νορβηγίας, βρίσκεται σε ειδικό διαμέρισμα πολυτελέστατης φυλακής και θα πρέπει μάλλον να αποφυλακιστεί (το αργότερο) σε δυο δεκαετίες «γιατί η κοινωνία δεν εκδικείται». Με τέτοια ελαστική νομοθεσία και τα απτά παραδείγματα της «ευχάριστης ζωής ενός σκληρού δολοφόνου», ποιός φόβος θα εμποδίσει τους κακούργους να διαπράττουν, κατά το Λυσία, «ὅ,τι ἂν βούλωνται»;

Στην Ελλάδα, παλαιότερα, η δολοφονία ατόμου σε ένοπλη ληστεία τιμωρούνταν με θάνατο. Προσωπικά δεν έχω ποτέ ακούσει να έχει διαπραχθεί τέτοιου είδους έγκλημα στη μεταπολεμική Ελλάδα και ούτε εκτελέστηκε κάποιος τέτοιος εγκληματίας. Οι ληστές φρόντιζαν να μην βρεθεί πάνω τους ούτε μικρός σουγιάς, ώστε να αποφευχθεί η τυχόν παραπομπή τους με τη βαριά κατηγορία της ένοπλης ληστείας. Σήμερα που γράφονται αυτές οι αράδες, οι εφημερίδες ενημέρωσαν τους αναγνώστες τους πως έγιναν στην Αθήνα δυο δολοφονίες γερόντων με σκοπό τη ληστεία. Οι πληροφορίες από τα στοιχεία μιας χρονιάς ανεβάζουν τέτοιους θανάτους, (μόνον ηλικιωμένων), γύρω στους σαράντα. Συνήθως η αιτία θανάτου είναι η ασφυξία, διότι οι κακοποιοί τους φιμώνουν «γιατί δήθεν καλούν σε βοήθεια», ενώ ο τρόπος φίμωσης αποσκοπεί στο θάνατο των θυμάτων για να μην υπάρχουν μάρτυρες. Οι εγκληματίες δεν θεωρούνται «δολοφόνοι εκ προθέσεως» και συνήθως α-

θανατικής ποινής, με χορήγηση χάρης από τον τότε πρόεδρο Ζορζ Πομπιντού. Η γαλλίδα καθηγήτρια η οποία υποστήριζε την άποψη της απονομής χάρης, μας μίλησε για την ανεκτίμητη αξία της ανθρώπινης ζωής και επιδίωξε να διαμορφώσει, όπως είπε, μια γενικότερη άποψη από τις κρίσεις και απόψεις «μιας πολυεθνικής ομάδας μορφωμένων ανθρώπων». Στην αρχή όλοι σχεδόν οι μετεκπαιδευόμενοι συμφώνησαν πως έπρεπε «για ανθρωπιστικούς λόγους» να δοθεί χάρη. Κάποιος ζήτησε διευκρινιστικές λεπτομέρειες για το έγκλημα. Τα εγκλήματα ήταν δυο ή μάλλον τρία και φρικιαστικά. Ο Αλί Μπεν είχε κατακρεουργήσει μια νεαρή γυναίκα (έγκυο στον ένατο μήνα) και έσκισε με τσεκούρι το κεφάλι της εφτάχρονης κόρης της που προσπάθησε να ξεφύγει τρέχοντας. Η άτυχη γυναίκα του είχε δώσει τις δυο χιλιάδες γαλλικά φράγκα που είχε, αλλά ο Τυνησίος εξαγριώθηκε διότι θεώρησε πως το ποσό ήταν ασήμαντο. Επήλθε απόλυτη μεταστροφή στο ακροατήριο. Όλοι, χωρίς καμιά εξαίρεση, συμφώνησαν πως «το τέρας» έπρεπε να οδηγηθεί στη γκιλοτίνα. Ο γάλλος πρόεδρος δεν του έδωσε χάρη. Ο Αλί Μπεν εκτελέστηκε το Μάη του 1973. Ήταν η τελευταία εκτέλεση στη Γαλλία. Η Ελλάδα είχε προηγηθεί. Ο τελευταίος θανατοποινίτης ήταν ο Βασίλης Λυμπέρης που εκτελέστηκε τον Αύγουστο του 1972. Είχε διαπράξει κι' αυτός ένα ειδεχθές, ένα φρικτό έγκλημα. Έκαψε ζωντανά τα δυο ανήλικα παιδιά του ηλικίας ενός και δυο ετών, τη γυναίκα του με την οποία βρισκόταν σε διάσταση και την πεθερά του, αφού πρώτα κάρφωσε πόρτες και παράθυρα για να μη μπορέσουν να βγουν από το φλεγόμενο σπίτι τους.

ποφυλακίζονται, με βάση την ελληνική και ευρωπαϊκή νομοθεσία, σε πέντε ή δέκα χρόνια (στο μεσοδιάστημα τους δίδονται και ολιγοήμερες άδειες απουσίας). Οι δολοφόνοι δεν τιμωρούνται όπως τους αξίζει, αλλά τα αμέτρητα αθώα θύματά τους χάθηκαν άδικα, διότι δεν υπάρχει κανένας φόβος αντίστοιχης τιμωρίας που να μπορεί να συγκρατεί τα ματωμένα χέρια αυτών των δολοφόνων. Το κράτος μπορεί να μην θέλει να εκδικείται, αλλά δεν έχει το δικαίωμα να προσφέρει πολυάριθμες ανθρωποθυσίες αθών σε τέρατα ειδεχθών εγκλημάτων εμφανίζοντας, με προπαγανδιστικές σοφιστείες, τους τρομοκρατημένους πολίτες που φοβούνται για τη ζωή τους και επιθυμούν αυστηρότερη νομοθεσία, ως άτομα «χωρίς ανθρωπιστικές ευαισθησίες». Σε μια πραγματική Δημοκρατία, οι αμφισβητήσεις θα μπορούσαν να τεθούν υπόψη του κυρίαρχου λαού με δημοψήφισμα, όπως αποφάσιζαν οι πολίτες στην αρχαία Αθήνα εκφράζοντας με την ψήφο τους «άμεσα τη λαϊκή βούληση».

Όσοι προσπαθούν να βρουν ψεγάδια στην αρχαία αθηναϊκή δημοκρατία, κρίνουν τις διάφορες καταστάσεις και τα γεγονότα με τα σημερινή ιδεολογική και κοινωνική λογική. Αυτή η Δημοκρατία δεν θεωρούσε, με τα σημερινά κριτήρια, ως πολίτες όλους τους ανθρώπους που ζούσαν στην ίδια πολιτεία/κράτος. Οι αλλοδαποί (οι μέτοικοι) αποκλείονταν από όλα, σχεδόν, τα πολιτικά δικαιώματα και τα αξιώματα που παρείχε το δημοκρατικό κράτος στους «γνήσιους πολίτες του». Όταν κάποιοι μέτοικοι ή οι απόγονοί τους αποδείκνυαν έμπρακτα την αγάπη και την έγνοιά τους για την πατρίδα, τότε αποκτούσαν περιορισμένα ή ολικά δικαιώματα, με βάση συγκεκριμένα κριτήρια. Το ίδιο ίσχυε και για τις γυναίκες, αν και ορισμένες γυναίκες διακρίθηκαν για την έμμεση ανάμειξή τους στην πολιτική ή στην άσκηση πολιτικής εξουσίας. Όλοι οι ιστορικοί συμφωνούν για την επιρροή της Ασπασίας στις πολιτικές αποφάσεις του Περικλή ή για τον πολιτικό ρόλο της Ολυμπιάδας στην ανάδειξη και υλοποίηση των στόχων του γιου της, του Μέγα Αλέξανδρου. Επίσης, κάποιες γυναίκες ελληνικής καταγωγής άσκησαν κρατική εξουσία, όπως η βασίλισσα της Αιγύπτου Κλεοπάτρα και η βασίλισσα της Αλικαρνασσού Αρτεμισία, ενώ και σε άλλες χώρες της αρχαιότητας πολλές γυναίκες διακρίθηκαν σε ανώτατα κρατικά αξιώματα, όπως π.χ. η βασίλισσα του Σαβά. Θα ήταν χρήσιμο, για κάποιους που ασκούν κριτική για τη μειονεκτική πολιτική θέση της γυναίκας στην αθηναϊκή δημοκρατία, να υπενθυμίσουμε πως οι γυναίκες της «πολιτισμένης Ευρώπης» απέκτησαν πολιτικά δικαιώματα σταδιακά λίγο πριν ή και λίγο μετά το Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Στη Γαλλία του Διαφωτισμού και της Γαλλικής Επανάστασης, οι γυναίκες άρχισαν να ψηφίζουν το 1945, όταν ο στρατηγός Σαρλ Ντε Γκολ τους αναγνώρισε και το δικαίωμα να εκλέγονται και να δι-

εκδικούν έδρα στο κοινοβούλιο, με τις ίδιες προϋποθέσεις που ίσχυαν για τους άνδρες.

Άλλοι, επίσης, ασκούν αυστηρή κριτική για το λόγο πως αυτή η Δημοκρατία αναγνώριζε το θεσμό της δουλείας. Η δουλεία όμως ήταν μια θλιβερή παγκόσμια πραγματικότητα που χάνεται στα βάθη της ιστορίας, αλλά θα πρέπει επίσης να θυμηθούμε πως ένας από τους λόγους που δολοφονήθηκε ο Αβραάμ Λίνκολν ήταν και η απόφασή του να καταργήσει τη δουλεία στην Αμερική, μόλις πριν από 152 χρόνια (την 1^η Φεβρουαρίου 1865). Πάντα οι κακόβουλοι, σε όλες τις περιπτώσεις, όταν θέλουν να απαξιώσουν ένα άτομο, μια κοινωνία ή μια χώρα, βρίσκουν γελοία επιχειρήματα για να αιτιολογήσουν τις απόψεις τους. Η αλήθεια είναι πως οι συστηματικές αμφισβητήσεις για τον πανάρχαιο θεσμό της δουλείας, είχαν αρχίσει στην Ευρώπη μόλις στα μέσα του 19^{ου} αιώνα, όταν οι οικονομικοπολιτικές αντιθέσεις των στοχαστών για την ιδανική οργάνωση της κοινωνίας, έθεσαν το θέμα της κατάργησής της στις αποικίες των ευρωπαϊκών κρατών στην Ασία, στην Αφρική και στην Αμερική. Στα υπόδουλα αυτά κράτη οι δούλοι αντιμετώπιζονταν από τους αποικιοκράτες με τη σκληρότητα των νόμων της ρωμαϊκής αυτοκρατορίας, οι οποίοι τους ταύτιζαν απόλυτα με το «πράγμα» (res) χωρίς την παραμικρή ανθρώπινη υπόσταση και με την ανυπαρξία στοιχειώδους νομικής προστασίας.

Στην Αρχαία Ελλάδα και κυρίως στην Αθήνα, στη Σπάρτη, στη Χίο, στη Λέσβο και σε κάποιες άλλες περιοχές για τις οποίες υπάρχουν λίγες, έστω, πληροφορίες για τη δουλεία, φαίνεται πως υπήρχαν αρκετές κατηγορίες δούλων κάποιες από τις οποίες είχαν προνομιακές σχέσεις με τους ιδιοκτήτες τους. Μερικοί απ' αυτούς θεωρούνταν πολύτιμοι συνεργάτες των αφεντικών τους ή αντιμετώπιζονταν ως έμπιστα μέλη της οικογένειας με την ανάθεση υπεύθυνων επαγγελματικών καθηκόντων ή απασχολούνταν ως συνοδοί των μικρών παιδιών και ως παιδαγωγοί. Πολλοί συγγραφείς της αρχαιότητας μας παρουσιάζουν παραδείγματα των σχέσεων δούλων και αφεντικών, από τα οποία αποδεικνύεται πως οι δούλοι όχι μόνον αντιμιλούσαν αλλά και κάποιες φορές «ο αφέντης» δεχόταν τις επιπλήξεις και παρατηρήσεις τους. Τέτοιους «ενδοοικογενειακούς διαπληκτισμούς» μας παρουσιάζει και ο Αριστοφάνης στα έργα του. Ο Ξενοφώντας περιγράφοντας τις ελευθερίες των δούλων και μετοίκων της Αθήνας, μας πληροφορεί πως ο νόμος απαγόρευε στους ελεύθερους πολίτες να τους χτυπούν (η δολοφονία τους τιμωρούνταν με τις ίδιες ποινές για δολοφονία αθηναίων πολιτών), αλλά «και δεν στέκονται στην άκρη του (στενού) δρόμου για να σε αφήσουν να περάσεις». Αλλά και η κακομεταχείριση των δούλων από τα αφεντικά τους απαγορευόταν με νόμο. Ο οποιοσ-

δήποτε πολίτης της Αθήνας είχε το δικαίωμα καταγγελίας των ιδιοκτητών τους για απάνθρωπη συμπεριφορά, ενώ ο Ισοκράτης υποστήριζε πως η απόφαση για το θάνατο ενός δούλου θα έπρεπε να λαμβάνεται μόνο μετά από δίκη σε κανονικό δικαστήριο. Η υπερβολική βία προς τους δούλους συμπεριλαμβάνονταν στο γενικότερο «έγκλημα της Ύβρεως» (βλ. και υποσημείωση 11), το οποίο εφαρμοζόταν για απαράδεκτες συμπεριφορές όσων παρανομούσαν προς ελεύθερους και γνήσιους αθηναίους πολίτες, αλλά και παραβίαζαν τους θεσμούς και τους σχετικούς κανόνες της κοινωνικής ηθικής. Παλαιότερα, στην εποχή των νόμων του Δράκοντα, ο δολοφόνος ενός δούλου τιμωρούνταν με θάνατο, διότι με την πράξη του γινόταν υπαίτιος «μιάσματος» για όλη την πόλη.

Στα χρόνια που ακολούθησαν αναπτύχθηκαν πιο προοδευτικές ανθρωπιστικές ιδέες και απόψεις, κυρίως από κάποιους στωικούς φιλόσοφους. Ο Σφαίρος ο Βορυσθενίτης για παράδειγμα, ο δάσκαλος και σύμβουλος του μεταρρυθμιστή βασιλιά της Σπάρτης Κλεομένη Γ', υπήρξε ένα είδος κήρυκα και προφήτη της χριστιανικής αγάπης για τον Άνθρωπο και από τους πρωτεργάτες της ιδεολογίας για κοινωνική δικαιοσύνη. Στα έργα του «Περί της Λακεδαιμονίων Πολιτείας» και «Περί Λυκούργου και Σωκράτους», πρόβαλε το πολίτευμα ισότητας και ισονομίας των πολιτών που εφάρμοσε ο Λυκούργος, τονίζοντας πως μόνο μια πολιτεία «ίσων πολιτών» μπορεί να οδηγήσει στην κοινωνική ειρήνη και στην ανθρώπινη ευτυχία. Δίδασκε, ακόμα, πως οι δούλοι και οι ελεύθεροι πολίτες είναι, στον ίδιο βαθμό, «Άνθρωποι και όχι ομιλούντα εργαλεία» και διαπίστωσε πως η ανθρώπινη απληστία και η μετατροπή ελεύθερων ανθρώπων σε δούλους από τα χρέη, λόγω της οικονομικής κρίσης και της κοινωνικής ανισότητας, δημιουργούσαν στις πόλεις/κράτη προβλήματα ύπαρξης και σταδιακής αποσύνθεσης. Αυτός ο τρόπος κοινωνικοπολιτικής ανάλυσης είναι μια μέθοδος σκέψης η οποία, όπως λέει ο Πολ Βαλερύ και εκθέσαμε στα προλεγόμενα, τείνει να προσεγγίζει όλα τα πράγματα, όλες τις καταστάσεις, προς τον «ΑΝΘΡΩΠΟ». Τέτοιου είδους αναλύσεις για τους ανθρώπους και το ιδανικό πολίτευμα διακυβέρνησής τους το έθεσαν, μετά από δυο χιλιετηρίδες (από τον 17^ο αιώνα), οι μεγάλοι ευρωπαίοι διανοητές όπως οι Τζον Λοκ, Ούγκο Γκρότιους, Τόμας Χομπς, Ζαν Ζακ Ρουσσώ και πιο οργανωμένα και συστηματικά με τα άρθρα τους οι γάλλοι εγκυκλοπαιδιστές, με τις κοινωνιοπολιτικές απόψεις τους για το «Φυσικό Δίκαιο» και το «Κοινωνικό Συμβόλαιο».

Μετά την Αθηναϊκή Δημοκρατία, η ιδέα μιας κάποιας ισορροπίας στις σχέσεις ελεύθερων πολιτών και δούλων ανατράπηκε εκ θεμελίων. Στη εποχή της αρχαίας Ρώμης με τους τεράστιους πλη-

θυσμούς σκλάβων, μια απλή ανυπακοή δούλου θα μπορούσε να επισύρει το θάνατό του, ενώ η δολοφονία του από τρίτους έδινε το δικαίωμα στον ιδιοκτήτη να ζητήσει αποζημίωση μόνο για «ζημία περιουσιακού του στοιχείου», ακριβώς όπως στην περίπτωση θανάτωσης ενός ζώου ή της καταστροφής ενός επίπλου. Το Ρωμαϊκό Δίκαιο καθόριζε την απόλυτη εξουσία του Κυρίου απέναντι στο Δούλο του, όπως στην περίπτωση ενός οποιοδήποτε «εμπράγματος δικαιώματος».

Η αρχαία ελληνική δημοκρατία, εκτός από τους άτεγκτους νόμους που αφορούσαν στην προστασία της ζωής των πολιτών και στη διασφάλιση των κανόνων προστασίας τους από εγκληματικές εμπορικές πρακτικές, είχε και ένα υποδειγματικό κοινωνικό κράτος. Η προστασία των σωματικά και οικονομικά αδύναμων καθιέρωνε και διαδικασίες ελέγχου για την εξακρίβωση της πραγματικής κατάστασης όσων επιζητούσαν την κρατική επιδότηση. Όμως, ο νόμος έδινε το δικαίωμα στους άλλους πολίτες να προβάλλουν ενστάσεις, αμφισβητώντας τα επιχειρήματα αυτών που υπέβαλαν αιτήσεις για την έγκριση λήψης ή για να ζητήσουν ακύρωση εγκριμένων παράνομων κοινωνικών επιδομάτων. Κάποιες πληροφορίες μας δίνει και πάλιν ο Λυσίας στο δικανικό λόγο του «Υπέρ Αδυνάτου». Πρόκειται για λόγο που εκφώνησε ο ανάπηρος πελάτης του στη Βουλή των Πεντακοσίων, την Ηλιαία (η οποία ασκούσε και εξουσίες πρωτοβάθμιου δικαστηρίου) όπου εκδικαζόταν, μετά από εισήγηση των Πρυτάνεων, η καταγγελία ενός πολίτη πως ο επιδοτούμενος ανάπηρος λάβαινε παράνομα το κοινωνικό επίδομα. Στην καταγγελία απαριθμούνταν τα αποδεικτικά στοιχεία της ευμάρειας του επιδοτούμενου «Αδυνάτου» και της ικανότητάς του για εργασία, για τη δυνατότητα του να ιππεύει σαμαρωμένο άλογο και να συναναστρέφεται πλούσιους φίλους οι οποίοι ξόδευαν πολλά χρήματα. Με το λόγο του ο ανάπηρος ανέτρεψε τους ισχυρισμούς του καταγγέλλοντος και απέδειξε πως χωρίς το κρατικό βοήθημα δεν θα μπορούσε να ικανοποιήσει τις **βασικές του ανάγκες**²⁹.

Έχουμε ήδη διαπιστώσει πως η Αθηναϊκή Δημοκρατία βασιζόταν στην απόλυτη εναρμόνιση των σχέσεων της κρατικής εξουσίας με τη βούληση του λαού. Αυτό επιτυγχάνονταν χάρη στην ετήσια εκλογή των αρχόντων για να αποφεύγεται, με τη μακροχρόνια άσκηση της εξουσίας, η δημιουργία «ομάδων διαπλεκόμενων», αλλά και με την επιλογή των υποψήφιων αρχόντων με κλήρωση από το σύνολο των ενεργών πολιτών σε συνδυασμό (για τις θέσεις ειδι-

29 «...πρόσοδος δέ μοι οὐκ ἔστιν ἄλλη πλὴν ταύτης, ἣν ἔαν ἀφέλησθέ με, κινδυνεύσαιμ' ἂν ὑπὸ τῆ δυσχερεστάτῃ γενέσθαι τύχῃ (...δεν ἔχω ἄλλο εἰσόδημα εκτός από το κρατικό επίδομα, το οποίο αν μου αφαιρέσετε θα κινδυνεύσω να περιέλθω στην ἐσχάτη δυστυχία).

κών προσόντων και ικανοτήτων) με ψηφοφορία. Με λίγα λόγια δεν υπήρχαν, όπως σήμερα, οι αιώνιοι επαγγελματίες πολιτικοί που επιβιώνουν χάρη σε υποστηρικτικές ομάδες συμφερόντων, στον έλεγχο των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης και στις πελατειακές τους σχέσεις με τους ψηφοφόρους. Σε ένα τέτοιο «επαγγελματικό κλαμπ», η αλληλοϋποστήριξη και η ατιμωρησία των διεφθαρμένων αξιωματούχων και όταν ακόμα δεν ασκούν εξουσία, επιτυγχάνεται από το κόμμα στο οποίο ανήκουν, όπως γίνεται για τα μέλη μιας οποιασδήποτε συντεχνιακής ομάδας που λειτουργεί με το πνεύμα της συναδελφικής αλληλεγγύης μιας μασονικής στοάς. Βέβαια και στην αρχαία δημοκρατία υπήρχαν οι δημαγωγοί, αλλά ο προβλεπόμενος μεταγενέστερος αυστηρός δικαστικός έλεγχος από την **Εκκλησία του Δήμου**³⁰ φαίνεται πως, παρά τα κάποια σφάλματα ή μειονεκτήματα, αποτελούσε τροχοπέδη στα σχέδια διεφθαρμένων ηγετών οι οποίοι, χωρίς πλέον πολιτική εξουσία, δεν είχαν τη δυνατότητα να επηρεάσουν τους πολυάριθμους πολίτες/ελεγκτές των πεπραγμένων τους.

Σήμερα, ένας τέτοιος μεταγενέστερος αυστηρός πολιτικός και οικονομικός έλεγχος των ηγετών από ένα απόλυτα ανεξάρτητο δικαστικό όργανο είναι ανύπαρκτος, όχι μόνο στην Ελλάδα και την υπόλοιπη Ευρώπη, αλλά και σε ολόκληρο τον κόσμο. Κανένας πολιτικός δεν ελέγχεται (με βάση προκαθορισμένους νόμους) για την υλοποίηση του πολιτικού προγράμματος που υποσχέθηκε στο λαό και ούτε για τη νοικοκυρεμένη διαχείριση της κρατικής παρουσίας. Αν κάποιος διερευνήσει τα περιουσιακά στοιχεία όλης της πολιτικής διαδρομής ενός τέτοιου ανέντιμου «ανεπάγγελτου πολιτικού επαγγελματία», μένει έκπληκτος από τον πλούτο που έχει συσσωρευθεί και δικαιολογείται, δήθεν, μόνο από τη βουλευτική ή υπουργική αποζημίωση. Τέτοιες περιουσίες θα πρέπει να υπολογίζονται με τη «Μέθοδο Πολάρ», του κεντρικού προσώπου της νοβέλας μου «Το Στραπατσαρισμένο Πορτρέτο». Ο Πολάρ, προσπαθώντας να υπολογίσει την καθαρή περιουσία ενός απατεώνα φαρμακέμπορου και αφού πρώτα αφαίρεσε τα βασικά έξοδα για

30 Η Εκκλησία του Δήμου, στην οποία συμμετείχαν όλοι οι άνω των είκοσι ετών πολίτες και συνεδρίαζε 40 φορές το χρόνο στην Πνύκα ή στην Αγορά, εκτός από το νομοθετικό και εκτελεστικό (κυβερνητικό) της έργο, ασκούσε και δικαστική εξουσία για σοβαρές κρατικές υποθέσεις και παρανομίες των αρχόντων (εσχάτη προδοσία, διαφθορά, κατάχρηση εξουσίας, αμέλεια στην εκτέλεση των καθηκόντων κλπ). Τα «προβουλευμάτα», δηλαδή τις εισηγήσεις για τα θέματα της ημερήσιας διάταξης των συνεδριάσεων, τα προετοίμαζε η Βουλή των Πεντακοσίων (Ηλιαία). Σ' αυτήν εκδικάζονταν επίσης πρωτόδικα οι κοινές αστικές ή ποινικές υποθέσεις και σε δεύτερο βαθμό (σε περίπτωση εφέσεων) η τελική απόφαση εκδιδόταν από τον Άρειο Πάγο.

μια αξιοπρεπή διαβίωση, οδηγήθηκε στο συμπέρασμα πως ένας τέτοιος πλούτος θα έπρεπε να αρχίσει να δη-μιουργείται «με νόμιμο τρόπο» πριν από οκτώμισι αιώνες (!). Σε άλλες περιπτώσεις ίσως ο χρόνος θα πρέπει να επιμηκυνθεί ακόμα περισσότερο και να φτάσει ως την εποχή του Τρωικού Πολέμου. Πάντα οι διεφθαρμένοι κρατικοί αξιωματούχοι και οι μεγάλοι φοροφυγάδες, είχαν και έχουν την ικανότητα να πλουτίζουν και να δικαιολογούν τα κέρδη τους με τα γνωστά φληναφήματα για «έντιμη εργασία, εμπορικό δαιμόνιο, διορατικότητα και αξιοθαύμαστη εξυπνάδα» ενώ, χωρίς περιστροφές, ένας έντιμος πολίτης θα μπορούσε απλά να τους αποκαλέσει «απατεώνες».

Γ.- Προκλήσεις και μελλοντικοί κίνδυνοι

Η ταύτιση της βούλησης των ηγετών που ασκούν την κρατική εξουσία με τη βούληση του λαού που τους έχει επιλέξει για να τον κυβερνήσουν, αποτελεί το θεμέλιο λίθο της δημοκρατικής ιδεολογίας. Αυτή η ταύτιση είχε επιτευχθεί στα δυτικοευρωπαϊκά κράτη μετά το Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, όταν η Ευρώπη, μετά τη φρίκη του μίσους και των καταστροφών που επέφεραν οι οικονομικοί ανταγωνισμοί και ο παράλογος εθνικιστικός φανατισμός, οδηγήθηκε σε ένα σύστημα δημοκρατικής διακυβέρνησης και κοινωνικού κράτους με κάποια εξισορρόπηση των μηχανισμών διανομής του πλούτου και την ανάδειξη των πολιτιστικών ευρωπαϊκών αξιών.

Αυτή η θελκτική εικόνα του ευρωπαϊκού κοινωνικού κράτους, στο οποίο υπήρχε και ένα, αν όχι κοινό, αλλά τουλάχιστον ομοιογενές πολιτιστικό υπόστρωμα, αντιστράφηκε μετά την κατάρρευση της Σοβιετικής Ένωσης, την επανένωση των δυο Γερμανιών και την αποθράσυνση των τραπεζιτών και των κερδοσκόπων για την εφαρμογή μιας «Νέας Τάξης Πραγμάτων», σύμφωνα με τις θεωρητικές οικονομικοκοινωνικές αληθειές της Σχολής του Σικάγου. Η Ευρώπη της ΕΟΚ, μια σεβαστή οικοδέσποινα που προσπαθούσε να φροντίσει με σύνεση και οικογενειακές αρχές όλα της τα παιδιά, μεταμορφώθηκε στην Ευρώπη της ΕΕ, μια τροτέζα της κραιπάλης, της απληστίας και του ηθικού εκφυλισμού, η οποία για να πλουτίσει δεν διστάζει να εκπορνεύει τα ίδια της τα παιδιά. Η αντίθεση των ηγετών της με τους λαούς ήταν συγκρουσιακή. Αυτοί οι ανάξιοι ηγέτες έγιναν άβουλες μαριονέτες στα χέρια άπληστων τεχνοκρατών και κερδοσκόπων, οι οποίοι δεν είχαν ούτε το παραμικρό ίχνος

πολιτιστικής ευαισθησίας και ευρωπαϊκής κουλτούρας. Ανήκαν στην κατηγορία εκείνων των ανθρώπων που ο άλλοτε πρόεδρος των ΗΠΑ **Θεόδωρος Ρούσβελτ**³¹ χαρακτήρισε (για την κερδοσκοπική τους αρρώστια) ως «ζάπλους εγκληματίες». Οι συνέπειες για τους λαούς της Ευρώπης είναι σήμερα ορατές. Το όραμα της ευρωπαϊκής ενοποίησης έχει ξεφτίσει σε τέτοιο απελπιστικό βαθμό, ώστε μόνο ένα θαύμα μπορεί να το σώσει από τη μελλοντική αποσύνθεσή του.

Η εκπληκτική άνοδος των αντιευρωπαϊκών κομμάτων και η έξοδος της Βρετανίας από την ΕΕ, σηματοδοτούν την μελλοντική διαλυτική τάση στους κόλπους της Ένωσης. Αν το παράδειγμα της Βρετανίας το ακολουθήσει στο μέλλον και κάποια άλλη μεγάλη χώρα (π.χ. η Γαλλία), η διάλυση της ΕΕ θα είναι αναπόφευκτη «και ο σώζων εαυτόν σωθήτω». Προς το παρόν όμως, με την ανάδειξη του Εμμανιουέλ Μακρόν στη γαλλική προεδρία, ο κίνδυνος αυτός δεν υφίσταται, τουλάχιστον ως το 2022 και γι' αυτό με ανακούφιση και φανερή ικανοποίηση αντέδρασαν η Γερμανία και το υπόλοιπο ιερατείο της ΕΕ. Όμως, με την *commedia teatrale* των γαλλικών εκλογών, η αχνή ως ανύπαρκτη πολιτική προσωπικότητα του Φ. Ολάντ (ενός «άχρηστου», με την πολιτική αρχαιοελληνική έννοια, προέδρου), θα εξακολουθεί να κυριαρχεί από τα παρασκήνια στη γαλλική και ευρωπαϊκή πολιτική σκηνή. Ο δήθεν ανεξάρτητος και *golden boy* του τραπεζικού κατεστημένου Ε. Μακρόν υπήρξε «το αγαπημένο εξώγαμο πολιτικό παιδί του», ενώ το «παραμελημένο νόμιμο παιδί του», ο Μπενουά Αμόν της αριστερής πτέρυγας του κόμματός του, καταποντίστηκε στον πρώτο γύρο των εκλογών. Την μπανανόφλουδα την πέταξε στα πόδια του Αμόν ο ίδιος ο απερχόμενος πρόεδρος, κάνοντας νεύμα στον πρωθυπουργό του, το Μανιουέλ Βαλς, για να δηλώσει δημόσια πως θα στηρίξει (και στους δυο γύρους) τον «ανεξάρτητο» και όχι το νόμιμο υποψήφιο του σοσιαλιστικού κόμματος. Με τον τρόπο αυτό δόθηκε η έμμεση εντολή στους ψηφοφόρους του σοσιαλιστικού κόμματος, να μην ψηφίσουν τον επίσημο υποψήφιο τους αλλά τον «ανεξάρτητο Μακρόν». Αλλά και ο Μπενουά Αμόν, αν ήθελε να διαφοροποιήσει

31 Υπήρξε ο 26^{ος} πρόεδρος των ΗΠΑ από το Σεπτέμβριο του 1901 και ως το Μάρτη του 1909. Με τη μεγάλη αύξηση των στρατιωτικών δαπανών κατέστησε τη χώρα του μια στρατιωτική υπερδύναμη, της οποίας οι επιχειρησιακές ικανότητες φάνηκαν ευκρινέστερα στις επόμενες δεκαετίες. Ο Θ. Ρούζβελτ ήρθε σε σύγκρουση με τους μεγάλους χρηματιστηριακούς κύκλους και γενικά με τους κεφαλαιούχους των μεγάλων επιχειρήσεων, για τη ληστρική κερδοσκοπική τους απληστία στη διάρκεια της στρατιωτικής αναβάθμισης της χώρας.

το πολιτικό παιχνίδι, θα δήλωνε ταπεινωμένος από την ανέντιμη συμπεριφορά των άσπονδων πολιτικών του φίλων και θα έδινε την ευκαιρία, με τις ψήφους των πιστών οπαδών του (6,36%) να ενισχύσει το πρώην ηγετικό στέλεχος του σοσιαλιστικού κόμματος και σημερινό υποψήφιο της ριζοσπαστικής αριστεράς Ζαν Λυκ Μελανσόν. Οι ιδεολογικές θέσεις του Μελανσόν είναι σχεδόν ταυτόσημες με του Αμόν και των ψηφοφόρων του και θα ξεπερνούσε έτσι τον Ε. Μακρόν σε ψήφους (θα συγκέντρωνε γύρω στο 26%). Όλα τα δεδομένα θα ανατρέπονταν. Θα ήταν αυτός, ένας διακηρυγμένος ευρωσκεπτικιστής (όπως η Λε Πεν), που θα αντιμετώπιζε είτε τον Ε. Μακρόν είτε τη Μαρίν Λε Πεν στο δεύτερο γύρο. Συνεπώς, με την αλλαγή του «βρώμικου παιχνιδιού» υπήρχε το ενδεχόμενο ο Ζαν Λυκ Μελανσόν να είναι ο σημερινός πρόεδρος της Γαλλίας. Σε μια τέτοια περίπτωση οι αξιωματούχοι της ΕΕ θα ταλάνιζονταν από κατάθλιψη και απελπισία, αφού στο τιμόνι της «δεύτερης ευρωπαϊκής ατμομηχανής» θα βρισκόταν ένας φανατικός ιδεολόγος της ακραίας ριζοσπαστικής αριστεράς. Ο εφιάλης της Λε Πεν και του Μελανσόν πέρασε χωρίς να ταρακουνήσει «το σύστημα». Η γαλλική δημοκρατία σώθηκε και πάλι ως το 2022. «Όπερ έδει δείξαι!», όπως έλεγαν στα περασμένα χρόνια οι καθηγητές των μαθηματικών, όταν έλυναν ένα δύσκολο ή δυσνόητο πρόβλημα.

Αν κάποιος είναι πολιτικά αφελής, είναι αδύνατο να κατανοήσει τα «παιχνίδια» με τα οποία «το ποίμνιο» πείθεται πως εκλέγει νέα, ανεξάρτητα και έντιμα πρόσωπα για να τον κυβερνήσουν και ότι «στην επόμενη τετραετία ή πενταετία θα τον απαλλάξουν από τα δεινά». Το σκηνικό στήνεται και στις επόμενες εκλογές με διαφορετικό τρόπο αλλά με την ίδια επιτυχία, γιατί οι λαοί είτε δεν αντιλαμβάνονται την απάτη είτε ξεχνούν γρήγορα τις ανεκπλήρωτες υποσχέσεις των ηγετών τους.

Μπροστά στους εμφανείς κινδύνους που απειλούν το ευρωπαϊκό οικοδόμημα, το οποίο θεμελίωσαν άξιοι ευρωπαίοι ηγέτες πριν από έξι δεκαετίες, ποιες προοπτικές υπάρχουν για μια αναστροφή των διαλυτικών τάσεων;

Είναι πασιφανές πως η απληστία των τραπεζιτών και των άλλων κερδοσκόπων σε μια περίοδο οικονομικής ύφεσης και η σκόπιμη υποβάθμιση του κοινωνικού κράτους και της εργασίας, οδήγησε σε τεράστιες κοινωνικές ανισότητες και στην εξαφάνιση της έννοιας της κοινοτικής αλληλεγγύης. Τέτοιες ανισότητες αποτελούν πάντα αιτία κοινωνικών αναστατώσεων και ταξικών ρήξεων. Συνεπώς, η λιτότητα, η άγρια λιτότητα, που συντέλεσε ώστε να γίνουν οι φτωχοί φτωχότεροι και οι πλούσιοι πλουσιότεροι και η έλλειψη

κάθε έννοιας «εταιρικής αλληλεγγύης», αποτελούν τις κύριες αιτίες της αρνητικής πορείας προς την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση.

Άλλη βασική κοινοτική αρχή που παραβιάστηκε, εκτός από την αλληλεγγύη, ήταν και η ισοτιμία των κρατών/μελών. Η τεράστια οικονομική δύναμη της Γερμανίας την οδήγησε στην πολιτική αλαζονεία και σε όνειρα μετατροπής της Ένωσης σε «Γερμανική Ευρώπη». Είναι όμως φανερό πως οι ευρωπαϊκοί λαοί δεν ήταν διατεθειμένοι να υποστούν την «οικονομική κατοχή» ενός τέταρτου Ράιχ. Οι μικρές χώρες, αδύναμες και φοβισμένες, προς το παρόν σιωπούν και περιμένουν τις μελλοντικές εξελίξεις. Στις μεγάλες χώρες της ΕΕ (Γαλλία, Ιταλία, Ισπανία, Πολωνία) η αντίδραση των λαών φέρνει σταδιακά διαρκώς αυξανόμενες πολιτικές ανατροπές, οι οποίες στοχεύουν στην αποτροπή ενός τέτοιου ενδεχόμενου γεγονότος. Αν δεν βρεθεί ένα εξισορροπητικό *modus vivendi*, οι διαλυτικές ροπές θα έχουν μέρα με τη μέρα (όπως παλαιότερα) και έναν έντονο συγκρουσιακό χαρακτήρα, κυρίως ανάμεσα στη Γερμανία και στη Γαλλία. Μια **Γαλλία**³² η οποία, όπως έδειξαν οι εφε-

32 Στις 7 του Μάη, μια εβδομάδα πριν ολοκληρωθεί η συγγραφή του παρόντος δοκιμίου, πραγματοποιήθηκε ο δεύτερος γύρος των γαλλικών προεδρικών εκλογών. Αν συγκρίνουμε τα αποτελέσματα των προεδρικών εκλογών του 2002, όταν οι δυο διεκδικητές στο 2^ο γύρο ήταν ο Ζακ Σιράκ και ο Ζαν Μαρί Λε Πεν, με τις φετινές εκλογές που ο Εμμανιουέλ Μακρόν αντιμετώπισε τη Μαρίν Λε Πεν, διαπιστώνουμε την εκπληκτική διεύρυνση «των ψήφων ανοχής» του γαλλικού εκλογικού σώματος, μέσα σε μια 15ετία, προς το θεωρούμενο ακροδεξιό «Εθνικό Μέτωπο-FN» (Front National).

Παραθέτουμε τα αποτελέσματα του 2002 και 2017:

2002 Α' γύρος	Ζακ Σιράκ 19,88%	-	Ζαν Μαρί Λε Πεν 16,86%
Β' γύρος	<< 82,21%	-	<< 17,79%
2017 Α' γύρος	Εμ. Μακρόν 24,01%	-	Μαρίν Λε Πεν 21,30%
Β' γύρος	<< 66,06	<<	33,94

Οι πολίτες που ψήφισαν το FN το 2002 στον τελικό Β' γύρο ήταν 5.525.032, ενώ στις εφετινές εκλογές ο αριθμός σχεδόν διπλασιάστηκε και έφτασε στα 10.637.120. Συνολικά, στο Β' γύρο ψήφισαν 31 εκατομμύρια πολίτες που ανήκουν στα 11 κόμματα του Α' γύρου, ενώ το «Εθνικό Μέτωπο» το επέλεξε ο ένας στους τρεις ψηφοφόρους.

Παρά τη συσπείρωση όλων των πολυεθνικών ΜΜΕ και όλων των πολιτικών δυνάμεων με τελείως διαφορετική και πολλές φορές εχθρική μεταξύ τους ιδεολογία, από τη νεοφιλελεύθερη δεξιά και ως τους ανένταχτους σκληροπυρηνικούς κομμουνιστές ή αριστερούς εξτρεμιστές, η εκλογική δύναμη του FN στις εφετινές προεδρικές εκλογές ενισχύθηκε σημαντικά. Αυτές οι εκλογικές συμπτώσεις, οι οποίες για τους ψηφοφόρους διαφορετικών ιδεολογιών αποτελούν ένα είδος ευτελούς συμβιβασμού που «προδίδει τα κομματικά τους πιστεύω», διευκολύνουν μακροχρόνια στη δημιουργία κλίματος ανοχής των πολιτών προς το FN, διότι έμμεσα επαληθεύουν το επιχείρημα της Λε Πεν πως «όλοι ανήκουν στην ίδια κερδοσκοπική μαφία». Η αποχή και το τεράστιο ποσοστό λευκών και άκυρων ψήφων του Β' γύρου, αποδεικνύει αυτή την «κρίση

τινές προεδρικές εκλογές, οδηγείται σταδιακά και μοιραία σε πολιτικές εθνικής αυτονομίας (όπως ήδη έπραξε η Βρετανία) για να αποφύγει την έμμεση, μέσω των θεσμών της ΕΕ, γερμανική οικονομική και πολιτική επικυριαρχία. Αυτός ο φόβος άρχισε να εκδηλώνεται σε σημαντική μερίδα γάλλων διανοουμένων, όταν πλέον η τιμωρητική οικονομική πολιτική της ΕΕ εναντίον της Ελλάδας αποδείχτηκε πως κατευθυνόταν αποκλειστικά από τους κερδοσκοπικούς μηχανισμούς του γερμανικού υπουργείου οικονομικών. Οι μονομερείς αποφάσεις της Γερμανίας (με τον πλήρη έλεγχο των «δορυφόρων» της) ήταν πλέον και αποφάσεις της ΕΕ, οι οποίες επεκτείνονταν με αθόρυβο και διπλωματικό τρόπο σε όλα τα υπόλοιπα ευρωπαϊκά κράτη. Θυμάμαι πως το Νοέμβριο του 2012, είχα προβληματιστεί από ένα βίντεο στην ηλεκτρονική έκδοση της εφημερίδας «Le Figaro», στο οποίο ο δημοσιογράφος, συγγραφέας και τηλεοπτικός αναλυτής Ερίκ Ζεμούρ ανέλυε τις εξουσιαστικές και καταστροφικές επιδράσεις της ΕΕ (της γερμανικής Ευρώπης) στην ελληνική οικονομία και στα δεινά του ελληνικού λαού, διότι πλέον «l' Europe régle tout à la place des Grecs» (*η Ευρώπη ρυθμίζει τα πάντα αντί των Ελλήνων*). Ήταν μια έμμεση αναφορά στη δημιουργία «προτεκτοράτων» από τα ίδια, υποτίθεται, ισότιμα κράτη/μέλη, με την υπαγωγή τους σε ολοκληρωτικό καθεστώς υποτέλειας ενός απάνθρωπου και αντιδημοκρατικού επιτελείου τεχνοκρατών, που ουσιαστικά κυβερνούσε και κυβερνά την Ένωση από το «πολιτικό χρηματιστήριο» των Βρυξελλών, αγνοώντας επιδεικτικά τη βούληση των ευρωπαϊκών λαών.

Έφτασε όμως η ώρα της αλήθειας για μια μεταλλαγμένη Ευρώπη, η οποία δεν έχει πλέον τα βασικά ιδρυτικά της πολιτιστικά χαρακτηριστικά. Από την Ευρώπη των λαών απόμεινε ένα θλιβερό μονεταριστικό κατασκεύασμα, χωρίς ιδανικά και πολιτιστικές αξίες. Αν η Γαλλία αποφασίσει, μπροστά σε αυτά τα σημαντικά διλήμματα, να εγκαταλείψει σύντομα ή στο άμεσο μέλλον την ΕΕ και η «παγγερμανική ομάδα με τους δορυφόρους της» να δημιουργήσει τη δική της Οικονομική Ένωση, τότε η Ευρώπη θα ξαναθυμηθεί

συνείδησης» των ψηφοφόρων. Αν η απαξίωση των κλασικών κομμάτων ακολουθήσει την ίδια κλιμακωτή πορεία που άρχισε το 2009 με την οικονομική κρίση και αυξηθεί περισσότερο η ψήφος ανοχής προς την ακροδεξιά, τότε η Μαρίν Λε Πεν μάλλον θα πρέπει να είναι και πάλι υποψήφια στο Β' γύρο των προεδρικών εκλογών του 2022. Αυτή η τάση ανοχής του εκλογικού σώματος ευνοεί διαχρονικά το FN. Η πιο δημοφιλής εκπρόσωπός του, η εικοσιοκτάχρονη βουλευτής Μαριόν Μαρεσάλ Λε Πεν (ανεψιά της Μαρίν), απέδειξε στις βουλευτικές εκλογές του 2012, ως υποψήφια στην περιοχή της Βοκλίζ (κοντά στην Κυανή Ακτή), πως σε μελλοντικές αναμετρήσεις θα μπορούσε ίσως, από τον πρώτο γύρο, να συγκεντρώσει το 50% +1 των ψήφων και να νικήσει την πολυπληθή και ιδεολογικά ετερόκλητη ομάδα των αντιπάλων της.

τον προπολεμικό εαυτό της με την αναγέννηση των φανατισμών και των ακραίων εθνικιστικών επιδιώξεων. Σε μια τέτοια περίπτωση οι μεγάλοι «παίκτες», οι ΗΠΑ και η Ρωσία, θα παίξουν αριστοτεχνικά παιχνίδια συμμαχιών σε μια διαιρεμένη Ευρώπη. Μακάρι αυτές οι προβλέψεις να διαψευστούν και η ΕΕ να επαναπροσδιορίσει μια ελπιδοφόρα νέα πορεία προς την ενοποίηση. Όμως, οι κίνδυνοι ενός απάνθρωπου και αντιδημοκρατικού μονεταρισμού που ξεπετάχτηκαν από το πιθάρι της Πανδώρας, θα εξακολουθήσουν να κρέμονται, σαν Δαμόκλεια Σπάθη, πάνω από την Ευρώπη. Η αλλοίωση της πολιτιστικής της μορφής από τη λύσσα της απληστίας, την αποχριστιανοποίηση, την υπογεννητικότητα και τα μεγάλα μεταναστευτικά ρεύματα, δημιουργεί ήδη μια νέα ανθρωπογεωγραφική πραγματικότητα. Η ιστορία μας δείχνει πως όσοι λαοί ή ομάδες λαών έχασαν τις πολιτιστικές τους ρίζες και αποδυναμώθηκαν πληθυσμιακά, διασκορπίστηκαν ή εξαφανίστηκαν χωρίς κάποιες φορές να αφήσουν αξιόλογα ίχνη της προγενέστερης ύπαρξής τους. Αντίθετα, λαοί με έντονο σεβασμό στο πολιτιστικό τους παρελθόν και με τη ζωτικότητα μιας δυναμικής πληθυσμιακής αναγέννησης, όπως οι μουσουλμανικοί, θα καλύπτουν τα κενά που δημιουργούνται σε όλες τις περιοχές του πλανήτη και φυσικά και στην **Ευρώπη**³³. Οι διαπιστώσεις από την έρευνα ενός ρωμαιοκαθολικού καρδινάλιου για τη δημογραφική **μουσουλμανική δυναμική**³⁴ στις ευρωπαϊκές χώρες, αν και αμφισβητήθηκαν για τις υ-

33 Εκτός της (κατά πλειοψηφία) μουσουλμανικής Αλβανίας, δημιουργήθηκαν ήδη τα κράτη της Βοσνίας και του Κοσόβου, τα οποία βρίσκονται σε απόλυτη πολιτιστική (και αναπόφευκτα πολιτική) αρμονία με την Τουρκία.

34 Στις 15 Οκτωβρίου 2012, κατά την ετήσια σύνοδο των καρδινάλιων στο Βατικανό, ο έμπιστος του πάπα Βενέδικτου XVI καρδινάλιος της Γκάνα Πίτερ Τάρκσον, πρόβαλε ένα βίντεο στο οποίο εμφανίζονταν οι δυναμικές πληθυσμιακές εξελίξεις του μουσουλμανικού κόσμου, σε αντίθεση με την επικίνδυνη ευρωπαϊκή υπογεννητικότητα. Σύμφωνα με τις διαπιστώσεις της έρευνας, σε μερικές δεκαετίες θα επέλθει σημαντική πληθυσμιακή μεταβολή σε όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με αποτέλεσμα οι μουσουλμάνοι να εγγίζουν τα όρια της δημογραφικής πλειοψηφίας. Ιδιαίτερα για τη Γαλλία, αυτά τα όρια θα ξεπεραστούν σε τέσσερις περίπου δεκαετίες και ο χριστιανικός πληθυσμός θα είναι μικρότερος του μουσουλμανικού, μετατρέποντας τη χώρα σε «ισλαμική δημοκρατία». Μερικοί γάλλοι διανοούμενοι, όπως ο Ραφαέλ Λιοζιέ, μίλησαν για το ρατσιστικό και εκφοβιστικό «Μύθο της Ισλαμοποίησης», ενώ ο διάσημος αιγυπτιακής καταγωγής ισλαμολόγος καθηγητής του πανεπιστημίου της Οξφόρδης και διακεκριμένο μέλος της γαλλικής διάνοησης Ταρίκ Ραμαντάν έγραψε πως, «η αποχριστιανισμένη Ευρώπη είναι τώρα ώριμη να αποδεχθεί το Ισλάμ» και πως «l' islam occidental est aujourd'hui une réalité» (*το Δυτικό Ισλάμ είναι σήμερα μια πραγματικότητα*). Φυσικά εννοεί το ευρωπαϊκό Ισλάμ που αποτελεί μια αναμφισβήτητη πραγματικότητα, σε μια

περβολές τους από την πλειονότητα των ευρωπαϊκών πολιτικών ηγετών και των πολυεθνικών Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης (φανατικών στηριγμάτων της παγκοσμιοποίησης), δείχνουν μια ρεαλιστική τάση που επαληθεύει την επίδραση αυτών των δυο βασικών παραγόντων στη συνέχιση της ύπαρξης ή εξαφάνισης των λαών.

Για την Ελλάδα και οι δυο αυτοί παράγοντες καθορίζουν τις μελλοντικές ανθρωπογεωγραφικές εξελίξεις. Ο πολιτιστικός εκφυλισμός με την απαξίωση της προγονικής κληρονομιάς και η υπογεννητικότητα (με αραίωση του ελληνικού πληθυσμού κυρίως σε ευαίσθητες μεθοριακές περιοχές), αποτελούν τους κινδύνους για τις μελλοντικές εξελίξεις στα Βαλκάνια, σε μια τόσο ευαίσθητη και πολιτικά ασταθή περιοχή της νοτιοανατολικής Ευρώπης. Οι σημερινοί και οι μελλοντικοί πολιτικοί και πνευματικοί ηγέτες της χώρας θα αποδείξουν, με πατριωτικό πνεύμα ομόνοιας, αν αντιλαμβάνονται και αντιμετωπίζουν αυτούς τους κινδύνους με σύνεση και μεθο-

Ευρώπη χωρίς ανθρωπιστικά ιδεώδη, χωρίς πολιτιστικά οράματα, χωρίς ηθικούς κοινωνικούς φραγμούς στο όνομα μιας ασύδοτης ελευθερίας του ατόμου και με φθίνουσα οικονομική και δημογραφική πορεία. Η γενικευμένη από τις περισσότερες ευρωπαϊκές κυβερνήσεις πρακτική της γαλλικής *laïcité*, με τη διάρρηξη των σχέσεων ομαλής συνεργασίας κράτους/κοινωνίας με το χριστιανισμό, υποβοήθησε στη σταδιακή αποχριστιανοποίηση όλης της Ευρώπης. Το Χρήμα, ο θεός της σημερινής ευρωπαϊκής θρησκείας, αποτελεί πλέον το μοναδικό της πολιτιστικό στοιχείο. Αυτή η σιωπηρή ρήξη κράτους και εκκλησίας που εξουδετερώνει έναν από τους τρεις (κατά τον Πολ Βαλερύ) παράγοντες που χαρακτηρίζουν την ευρωπαϊκή πολιτιστική ιδιαιτερότητα, αποξενώνει το χριστιανισμό και την ηθική του από την κοινωνία και ευνοεί την εξαπλώση ενός δυναμικού Ισλάμ, στο οποίο οι θρησκευτικοί κανόνες αποτελούν πηγή κρατικής εξουσίας και καθορίζουν την κοινωνική συμπεριφορά των πολιτών. Για παράδειγμα, με βάση αυτή τη θρησκευτική ηθική μια προκλητικά ντυμένη γυναίκα που, σχεδόν ημίγυμνη, κυκλοφορεί ελεύθερα στους ευρωπαϊκούς δρόμους, σε μια ισλαμική χώρα θεωρείται πόρνη και θα πρέπει, σύμφωνα με τους κανόνες της «Σαρία», να μαστιγωθεί ή να λιθοβοληθεί.

Οι μελλοντικές εξελίξεις θα δείξουν αν το πρόβλημα αυτής της ενδεχόμενης πολιτιστικής μετάλλαξης και των αναπόφευκτων κοινωνικοπολιτικών ανατροπών στην Ευρώπη θα επιλυθεί με ειρηνικές διαδικασίες, δηλαδή με την αποδοχή και εφαρμογή από τους ευρωπαϊκούς λαούς και του ισλαμικού τρόπου ζωής (π.χ. αποδοχή κανόνων της «Σαρία», ισοτιμία γλωσσών κλπ), ή αν επικρατήσουν οι σημερινές ακραίες πολιτικές τάσεις και των δυο πλευρών και η λύση θα δοθεί, αναπότρεπτα, «δια πυρός και σιδήρου». Τα όμορφα παραμύθια των τραπεζιτών και όλων των «ζάπλουτων εγκληματιών», για την πολυπολιτισμική (*multi culti*) παγκόσμια κοινωνία που θα τους εξασφάλιζε άφθονα φτηνά εργατικά χέρια, έχουν πλέον τελειώσει. Η καγκελάρια Άνγκελα Μέρκελ δήλωσε (και μαζί της συμφωνεί όπως πάντα όλο το ευρωπαϊκό ιερατείο) πως το πείραμα *multi culti* έχει αποτύχει. Μερικές φορές τέτοια πειράματα, τύπου Φρανκενστάιν, έχουν τραγικές συνέπειες.

δικότητα. Αν όμως εξακολουθήσουν να διαπνέονται από το πνεύμα του κομματικού φατριασμού, ας μην επιχειρήσουν να κατηγορήσουν τον ελληνικό λαό για τα δεινά που τυχόν θα προκύψουν στο μέλλον. Αυτοί είναι «οι εκπαιδευτές», αυτοί είναι οι τιμονιέρηδες και από την πορεία που θα χαράξουν θα φανεί αν είναι άξιοι και έντιμοι ηγέτες ή «οι άτιμοι άρχοντες», όπως χαρακτήριζε η Αθηναϊκή Δημοκρατία του 5^{ου} π.Χ. αιώνα (και παλαιότερα ο νομοθέτης Σόλων) τους ανάξιους ηγέτες που οδηγούσαν την πολιτεία στην καταστροφή.

Ο ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ ΚΑΙ ΤΑ ΕΡΓΑ ΤΟΥ

Ο Σωκράτης Σίσκος γεννήθηκε στον Εμμανουήλ Παπά του νομού Σερρών.

Περάτωσε τις γυμνασιακές του σπουδές στις Σέρρες και αποφοίτησε από το Τμήμα Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών της Σχολής Νομικών και Οικονομικών Επιστημών του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

Μετεκπαιδεύτηκε στο Παρίσι σε θέματα «οικονομίας των μεταφορών» και συνέγραψε πλήθος άρθρων και δυο βιβλία συγ-

κοινωνιακού περιεχομένου.

Εργάσθηκε στους Ελληνικούς Σιδηροδρόμους και διετέλεσε πριν από την παραίτησή του, το 1992, προϊστάμενος Εμπορικής Εκμεταλλεύσεως στην Περιφερειακή Διεύθυνση Μακεδονίας / Θράκης. Στη συνέχεια προσλήφθηκε ως ειδικός σύμβουλος σε ιδιωτική εταιρεία.

Συμμετείχε σε μελέτες της Πολυτεχνικής Σχολής Θεσσαλονίκης και ως εισηγητής στην έρευνα για τη διακίνηση των επικίνδυνων φορτίων, με βάση τους κανονισμούς και τη νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Την έρευνα πραγματοποίησε (1997-1998) το Εργαστήριο Συγκοινωνιακής Τεχνικής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

Διετέλεσε μέλος της πρώτης Συντακτικής Επιτροπής και επιμελητής των οικονομικών και συγκοινωνιακών θεμάτων, στην εγκυκλοπαίδεια "ΠΑΙΔΕΙΑ".

Τα λογοτεχνικά του έργα είναι:

- Ηλιαχτίδα σε ξανθά μαλλιά	<i>Θεατρικό 1962</i>
- Η συμμορία	<i>Μονόπρακτο 1976</i>
- Το στραπατσαρισμένο πορτρέτο	<i>Πεζογράφημα 1982</i>
- Ο τελευταίος βασιλιάς
(<u>Α' βραβείο</u> "Παρνασσού" 1984)	<i>Θεατρικό 1985</i>

- Οι ευνουχισμένοι *Διηγήματα 1987*
- Η προαγωγή *Πεζογράφημα 1987*
- Η ματωμένη ολυμπιάδα *Μυθιστόρημα 1988*
- Στις μέρες της Χαιρώνειας *Θεατρικό 1989*
- **ΤΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ (ή ο άλλος Περσέας)** *Μυθιστόρημα 1991*
(Α' βραβείο «Παρνασσού» 1990-Επανεκδόθηκε με νέο τίτλο το 2013 και 2015)
- **Ο Ιταλός, ο Ολλανδός και η Μακεδονία του Κρατερού** *Πεζογράφημα 1992*
(διασκευάστηκε και σε θεατρικό)
- **Η ταβέρνα του Κρατερού** *Θεατρικό 1994*
Γ' βραβείο της Εταιρείας Ελλήνων Θεατρικών Συγγραφέων, 1993
- **Οράματα**, (Μέρος Α) *Πεζογράφημα 1993*
- **Οι φίλοι μας απ' τη Δανία** *Μυθιστόρημα 1994*
- **Οράματα**, (Μέρος Β) *Πεζογράφημα 2006*
- **Ο γιος του ΕΜΜ. ΠΑΠΑ στο Μανιάκι** *Μυθιστόρημα 2009*
- **Οι «Άτιμοι» ηγήτορες των Λαών** *Άρθρα/Κείμενα 2011*
- **Το ρόπαλο του Κάιν** *Πεζογράφημα 2011*
- **Ευλογημένοι και Καταραμένοι** *Μυθιστόρημα
1ος τόμος 2012
2ος τόμος 2013
3ος τόμος 2015*
- **Το Θαύμα του Ελληνικού Πολιτισμού** *Πραγματεία 2015*
- **Το Πελατειακό Κράτος** *Δοκίμιο 2016*
- **Ευρώπη: Οι άρπαγες και οι βιαστές των αξιών της** *Δοκίμιο 2017*

Επανεκδόθηκαν

- **Η Ταβέρνα του Κρατερού**
(Γ' Βραβείο της Ε.Ε.Θ.Σ. 1993 – Α' Έκδοση 1994)
 - **ΠΕΡΣΕΑΣ, ο βασιλιάς των Μακεδόνων**
(Βραβείο «ΠΑΡΝΑΣΣΟΥ» 1990). Α' Έκδοση 1991 με τίτλο «το Συνέδριο», **Β' Έκδοση 2013 με τον νέο τίτλο**, Γ' Έκδοση 2015 από τον εκδοτικό οργανισμό «Μαλλιάρης - Παιδεία», με μικρή τροποποίηση του τίτλου της Β' Έκδοσης. **Έγινε επανέκδοση το 2014, σε CD, της Β' Έκδοσης του 2013.**
 - **Στις Μέρες της Χαιρώνειας**
(Α' Έκδοση 1989)
 - **Η Ματωμένη Ολυμπιάδα**
(Α' Έκδοση 1988)
 - **Το Θαύμα του Ελληνικού Πολιτισμού**
(Α' Έκδοση Μάης 2015, Β' βελτιωμένη Έκδοση Ιούλιος 2015)
 - **Οράματα (Μέρος Α')**
(Β' Έκδοση σε CD - Α' Έκδοση 1993)
 - **Ευλογημένοι & Καταραμένοι**
(3 τόμοι - Γ' Έκδοση σε CD)
 - **Ο γιος του Εμμανουήλ Παπά στο Μανιάκι**
(Γ' Έκδοση σε CD)
 - **Το στραπατσαρισμένο πορτρέτο**
(Β' Έκδοση σε CD)
 - **Άγης Δ', ο βασιλιάς της Σπάρτης**
(Βραβείο «Παρνασσού» 1984). Α' Έκδοση 1985 με τίτλο «Ο Τελευταίος Βασιλιάς».
- Θεατρικό 2013
- Μυθιστόρημα 2014**
- Θεατρικό 2014
- Μυθιστόρημα 2014**
- Πραγματεία 2015**
- Πεζογράφημα 2016**
- Μυθιστόρημα 2016**
- Μυθιστόρημα 2016**
- Διήγημα 2016**
- Θεατρικό 2016**

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

- Ο έλεγχος και η μορφοποίηση των κειμένων δεν έγιναν από ειδικευμένο επιμελητή εκδόσεων, αλλά από τον ίδιο το συγγραφέα. Για το λόγο αυτό οι αναγνώστες παρακαλούνται να κρίνουν με επιείκεια, κάποιες μικρές αβλεψίες που, ενδεχομένως, θα διαπιστώσουν.
- Τα τυπωμένα βιβλία του συγγραφέα δεν κυκλοφορούν στην αγορά βιβλίου και γι' αυτό δεν υπάρχουν στα βιβλιοπωλεία. Οι αναγνώστες μπορούν να τα βρουν στις κεντρικές δημοτικές βιβλιοθήκες πολλών πόλεων και κάποια, σε ψηφιακή μορφή, σε ψηφιακές βιβλιοθήκες. Προσωρινά οι αναγνώστες έχουν τη δυνατότητα να τα διαβάσουν και να τα εκτυπώσουν ΔΩΡΕΑΝ από την ιστοσελίδα: siskos-logotexnia.gr
- Όλα τα προαναφερόμενα λογοτεχνικά κείμενα και οι πρόλογοι αυτών των έργων ανήκουν, χωρίς κανένα περιορισμό, στην πνευματική ιδιοκτησία (copyright) του συγγραφέα.